

Pred 25 leti je sramotni zid razdelil Berlin na dvoje Na obeh straneh zidu spravni govori o potrebi sodelovanja med Nemčijama

Govori Honeckerja (NDR) in predstavnikov ZRN Kohla, Brandta in Diepgena

BERLIN — Na obeh straneh berlinskega zida, največjega objekta, zgrajenega v Evropi po drugi svetovni vojni, so včeraj obeležili njegovo 25-letnico, obletnico žalostnega mejnika, ki je prvič jasno pokazal blokovsko razdelitev Evrope, kjer sta velesili vzpostavili vsaka svoj red in so po tej blokovski logiki upore poljskega, vzhodnonemškega, češkoslovaškega in madžarskega ljudstva proti deformacijam socializma zatrti s stalinskim nasiljem.

V Vzhodnem Berlinu je Erich Honecker, predsednik Nemške demokratske republike in voditelj enotne socialistične stranke, na velikem zborovanju pred več kot pol milijona ljudi, ki so ga obeležili tudi z vojaško paradom v spomin na postavitev tega zida, izjavil, da je »rešil mir evropskih narodov«. Po njegovih besedah je preprečil »destabilizacijske poskuse Zahoda in odhod specialstov«. Honecker zida ni imenoval »protifašistična obrambna bariera«, kot je v navadi na Vzhodu, in se je v svojem pomirjevalnem govoru zavzel »za varnost in sodelovanje v Evropi«. Dodal je še, da je veliko boljše desetkrat, stokrat seči po po-

govorih, kot pa začeti vojno. Slovesnost v Zahodnem Berlinu se je pričela s polaganjem vencev v spomin na številne žrtve, katerih življenje je ugasnilo v poskusih, da bi zapustili državo, v kateri se niso počutili dobro. Kancler Helmut Kohl, predsednik socialdemokratske stranke Willy Brandt in župan Zahodnega Berlina Eberhard Diepgen so zaželeli sodelovanje z NDR v »korist človeštva«. Kancler Kohl se je zavzel za večji pretok informacij med obema državama in večjo propustnost meje, »ne samo za upokojece, ampak tudi za mlajše osebe.« Kohl je nadalje dejal, da se z zidom ne bodo nikoli sprijaznili, kot ne bodo mogli nikoli priznati NDR, ker bi to pomenilo »odvzeti državljanstvo našim državljanom«. Willy Brandt, ki je bil berlinski župan v času, ko je sovjetski blok zgradil zid, je mnenja, da bo samo v miru mogoče spremeniti značilnosti meje med državama. Rušenje zida, je izjavil, sploh ne more biti lokalna ali državna stvar. Sedanjí berlinski župan Diepgen pa je predlagal, da bi večjemu številu Vzhodnih Nemcev dovolili prehod meje, skratka, da bi »v zidu naredili več vrat«.

Cene na debelo junija ostale na majski ravni

RIM — Po štirih zaporednih mesecih počasnega padanja so ostale v juniju cene na debelo nespremenjene v primerjavi z majskimi. Podatki osrednjega statističnega zavoda ISTAT kažejo, da so cene kmetijskega blaga poprečno nazadovale za 0,5 odstotka, medtem ko so cene nekmetijskega blaga narasle za 0,1 odstotka. Pri prvi postavki je k znižanju cen pripomogla pocenitev zlasti žita in uvoženih izdelkov, pri drugi pa velja splošno podražitev pripisati predvsem višjim cenam oblačil in gumijastih proizvodov, kajti nafti in železnim izdelkom so cene padle.

Če pa poprečni pokazatelj junijskih cen primerjamo z indeksom lanskega junija, ugotovimo, da so letos bile za 1,8 odstotka nižje. To statistični izvedenci razlagajo z okoliščino, da so cene na debelo popustile na vseh blagovnih področjih z izjemo korčnih potrošnih ter investicijskih dobrin, ki so se v enem letu podražile za 1,9 oziroma kar 5,8 odstotka.

Maja letos so bile cene na debelo za 0,7 odstotka nižje kot mesec prej, aprila pa za 0,4 odstotka nižje kot v marcu. Toda v aprilu so bile cene (prvič spet po 18 letih) tudi nižje kot v istem času prejšnjega leta, in to za 0,8 odstotka. Zadnji takšen primer je bil namreč zaznamovan novembra 1968, ko so cene na debelo bile poprečno za 0,3 odstotka nižje kakor v novembru 1967.

Smrtna nesreča goriškega častnika

CAGLIARI — Včeraj je v dokaj ne navadni nesreči izgubil življenje podpolkovnik Lucio Manstretta iz Gorice, ki je bil šef tajništva in adjutant poveljnika karabinjerjev generala Juccia. Jucci je ta čas na obisku na Sardiniji, kjer si je ogledal karabinjerske oddelke, Manstretta pa ga je spremljal. Podpolkovnik je bil na tem, da se vkrca na helikopter in se najbrž ni zavedal, da je tako blizu zadnjemu propelerju, ki ga je oplazil, tako da je bil častnik pri priči mrtev.

Prvi se je zavedel nesreče pilot helikopterja major Pellegrino, ki je skušal nuditi Manstretti prvo pomoč, vendar je bilo prepozno. Major Pellegrino je segreval motor in oba rotorja sta se vrtela, kar je pri vojaških poletih normalno in povsem nenevarno. Manstretta se je že večkrat peljal s helikopterjem in je za to prakso dobro vedel, vendar je očitno bil nekoliko raztresen, kar ga je stalo življenje.

V zadnjih dneh pred obiskom Juccia na Sardiniji se je Manstretta ukvarjal z organizacijo varnostnih ukrepov ob njegovem obisku.

Septembra v ZDA novo srečanje med izvedenci za razorožitvena vprašanja

Reagan optimist glede sestanka z Gorbačovom Parlament klesti izdatke za »vesoljski ščit«

WASHINGTON — V iskanju skupnih imenovalcev, ki naj še letos omogočijo drugo srečanje na vrhu med Reaganom in Gorbačovom, utegneta velesili že v kratkem obnoviti dialog o spornih problemih jedrske oborožitve na zemlji in v vesolju. Tako vsaj piše »Washington Post« s pripombo, da bi zadevna sovjetska delegacija morala dopotovati v ZDA najpozneje čez mesec dni, to je pred sestankom med šefoma diplomacij Ševardnadzejem in Shultzom, ki bo 19. in 20. septembra v Washingtonu. Odmrzovanje v dvostranskih odnosih se kaže tudi v dejstvu, da je po moskovskem posvetovanju med razorožitvenimi izvedenci v torek pripotovalo semkaj sovjetsko odposlanstvo pod vodstvom poddirektorja oddelka za ameriške zadeve na zunanjem ministrstvu Vitalija Mikolčaka.

Sam Reagan je včeraj na tiskovni konferenci izjavil, da je glede drugega sestanka z Gorbačovom optimist in da bo na njem doseženih več pozitivnih rezultatov kot na vseh srečanjih doslej. Moskovska »Pravda« pa ni istega mnenja: o pismu, ki ga je ameriški predsednik konec junija

poslal glavnemu tajniku KPSZ, trdi, da »ne daje dobrih izglede za nadaljevanje dialoga v Ženevi«. Priznava sicer, da so možnosti za izboljšanje položaja s pomočjo dialoga »občutne«, toda pod pogojem, da pojde res da dialog in ne za dimno zaveso. Washingtonski krogi so namreč Reaganov pismeni odgovor na predloge Gorbačova o nadzoru jedrskega oboroževanja označili kot odločilen korak na poti do vrha med državnikoma in sklenitve dogovora o razorožitvi. Reagan je na tiskovni konferenci dejal, da mu Gorbačov še ni odgovoril, a o vsebini svojega pisma je rekel samo, da Moskvi ni predlagal upočasnitve dejavnosti v okviru načrta SDI, češ da bo »vesoljski ščit« zajamčil mir na svetu.

Toda šef Bele hiše ima z »vojno zvezd« težave. Kongres je zaprosil, da v vojaškem proračunu 1987 zadevnim raziskavam namenijo 5,3 milijarde dolarjev, iztržil pa je le 3,95 milijarde. Ne samo, predstavniška zbornica je v torek ta sredstva znižala celo na 3,1 milijarde, tako da bo kljub nujnemu kompromisu vsota precej manjša od tiste, ki jo zahteva Reagan.

Cena bencina ostane nespremenjena

RIM — V razbeljenem Rimu in v povsem dopustnem vzdušju je ministrski svet včeraj sklenil fiskalizirati 5,47 lire razlike v ceni bencina glede na evropsko povprečje, tako da bo prodajna cena ostala nespremenjena. Šlo je za zelo hitro odločitev. Seja vlade je trajala manj kot 15 minut, udeležili pa so se je samo trije ministri in en podtajnik: predsedoval je finančni minister Visentini, prisotna pa sta bila še Zamberletti in Zanone ter Giuliano Amato. Predsednik Craxi in podpredsednik Forlani sta namreč oba na dopustu.

Do podobnega bliskovitega srečanja bi lahko prišlo tudi takoj po velikem smarnu, ko bo EGS poslala italijanski vladi nove podatke o ceni goriva ter bo določila novo povprečje.

Včerašnja odločitev je bila že vnaprej znana in dokaj nepomembna (čeprav bo prinesla v državno blagajno 33 milijard lir v letošnjem letu), medtem ko bo pomembnejša seja, ki bo

na sporedu tam neke konec avgusta. Ko se bo Craxi namreč vrnil iz Tunizije, 28. ali 29. avgusta, se bo vlada spet sestala, da bi proučila osnutek finančnega programa, se pravi dokumenta, ki bo vseboval (kot določa nova procedura, ki jo je odobril parlament) smernice finančnega zakona. Kot je izjavil Craxi, ko je zahteval zaupnico od parlamenta, bi morali določiti 4-odstotni plafon za inflacijo, 100 tisoč milijard lir primanjkljaja za javne izdatke.

V finančnem zakonu pa bi morali obravnavati, kot je včeraj zagotovil minister za industrijo Zanone, tudi vprašanje varčevanja z energijo in čiste tehnologije. Konec meseca bi moralo biti na dnevnem redu vlade tudi sklicanje vsedržavne konference o energiji, ki jo je predlagala komunistična partija takoj po jedrski nesreči v Černobilu in ki jo parlament soglasno sprejel že maja.

G. R.

Hudi spopadi med katoličani in protestanti

LONDONDERRY — Kakih trideset oseb, od katerih dvajset policajev, je bilo ranjenih v hudih spopadih, do katerih je prišlo v Londonderryju med protestanti in katoličani. Povod za nered je bil protestantski sprevod v mestu, kjer je večina katoliška.

Neredi in spopadi so trajali do zore: skupine protestantov in katoličanov so obmetavali policijo s kamni in molotovskimi. Odgovorni za red in varnost so v predvidevanju spopadov okrepili policijske sile, tako da je v mestu bilo kakih 1.500 policajev, ki so odgovarjali na metanje kamnov s solzilem in streljanjem gumijastih krogel. Prav ena od teh je zadela v obraz dvanajstletnega otroka in ga dokaj resno ranila. Drug otrok pa se je hudo opeknel, ko so ga oplazili zublji molotovke.

Na sliki (telefoto AP): začetek protestantskega spreveda, ki je bil povod za nered.

Izjave gen. Donatija po Cossigovem pismu Craxiju

Vlada naj ustanovi političen obrambno-operativni center

RIM — Kdo bi dejansko ukazoval v primeru vojnega spopada ali izrednega stanja? V Italiji ni odločitveno - operativnega organizma, ki bi dan in noč nadzoroval krizni položaj po vzoru nedavnih dogodkov v Sredozemlju in ustrezno ukrepal. To je državniemu poglavarju Cossigi narokovalo, da je predsedniku vlade Craxiju naslovil znano pismo o »problemih, ki zadevajo oborožene sile in državno obrambo«. Odgovor ni znan, pač pa je vprašanje osvetlil gen. Giorgio Donati, ki predseduje višjemu svetu oboroženih sil, to je posvetovalnemu telesu obrambnega ministrstva, katerega mnenje je v nekaterih primerih obvezno. To telo se bistveno razlikuje od vrhovnega obrambnega sveta, ki mu načeluje predsednik republike in je zadolžen za dolgoročne analize ter odločitve glede vsega, kar zadeva oborožene sile.

Operativni in odločitveni center, karšnega si zamišlja gen. Donati, pa seveda ne bi imel na voljo toliko časa, ampak bi moral nemudoma sklepati. Šlo bi za organizem z izključno političnim odgovornostmi, ustanovila naj bi ga torej vlada. Moral bi razpolagati s sredstvom za obdelavo podatkov o krizi v realnem času, tako da bi tudi posveti in odločitve bili kar se da hitri. Center, ki bi se moral posvetovati tudi z načelnikom glavnega štaba za obrambo, bi v bistvu pomenil nekakšno

»politično poveljstvo« po zgledu tiste (West Star), ki ga vodi sam gen. Donati kot poveljnik zavezniških kopnih sil v Južni Evropi. Organizem bi moral imeti svoj sedež v Palači Chigi, dejansko pa bi moral krizo upravljati — in odrediti razglasitev vojnega stanja — kabinetni svet, ki ga je ustanovil Craxi.

Vojaške operacije bi vodil načelnik glavnega štaba za državno obrambo, seveda pod političnim nadzorstvom vlade, čeprav bi vrhovno poveljstvo oboroženih sil ostalo predsedniku republike, saj gre bolj za »duhovno« kot za operativno vlogo; državni poglavar pač ne daje ukazov, v kolikor pritiče do načelniku glavnega obrambnega štaba po naročilu vlade, ki o tem obvesti predsednika republike in parlament.

Včeraj pa je bila priobčena vsebina drugega Cossigovega pisma Craxiju glede letalske nesreče iz leta 1980 pri Ustici, ki je terjala 81 mrtvih. Državni poglavar meni, da preiskovalna tajnost ne sme zavirati iskanja resnice, za katero je pristojno ministrstvo za prevoze, ter obsoja molk pristojnih oblasti, ki vzbujajo sumnje. Z resnico je treba na dan, kajti vsaka zamuda lahko samo še odgodi sprejetje ukrepov, ki utegnejo preprečiti ponovitev takšnih nesreč. V ta namen Cossiga poziva k odobritvi zakonskega osnutka 904 o ustanovitvi posebnega »odbora za varstvo pletov«.

Nekaj ugotovitev o prekinitvah dela v jugoslovanskih podjetjih

BEOGRAD — »V javnosti se ustvarja napačno mnenje, da imamo "verigo" stavk in da je to v sedanjem trenutku izraz razpoloženja delavskega razreda v celoti. Čeprav se nismo dobili vseh podatkov o prekinitvah dela v prvem polletju, lahko trdim, da se njihovo število ni bistveno spremenilo glede na lansko leto. Novost je samo v tem, da so bile stavke tudi v velikih kolektivih, kot na primer ladjedelnicah,« je v pogovoru z novinarjem Tanjugom podaril član predsedstva sveta Zveze sindikatov Jugoslavije Marjan Orožen.

Mnogo pomembneje od števila prekinitev dela oziroma stavk in udeležencev je po Orožnem mnenju vprašanje, kakšni so razlogi, da se delavci odločajo za ta korak in kako velik je spor. Poglavitno vprašanje, ki se pojavlja je, kaj se je zgodilo v družbi, da določeno število delavcev v gospodarstvu meni, da je prekinitev dela edino uspešno sredstvo oziroma zakaj delavci včasih menijo, da spornih vprašanj ni mogoče rešiti po redni poti. Na to se navezuje tudi vprašanje, zakaj vedno ne deluje sistem, predviden za reševanje sporov po redni poti, je dodal Orožen in dejal, da bo predsedstvo sveta ZSJ jeseni podrobno preučilo ta problem.

Veliko je tudi nesporazumov, kaj

vse so prekinitve dela. Predvsem je treba razčistiti, da prekinitve dela v jugoslovanskih podjetjih ni mogoče enačiti s klasičnimi stavkami na Zahodu, saj stavke pripravljajo, organizirajo, napovedujejo in običajno ne nastajajo spontano. »Prekinitve dela v naših razmerah so dokaj specifične. Spore neredko rešujejo tako, da po izrazu spontanega nezadovoljstva pripravijo krajši sestanek, na katerem problem razrešijo. To samo potrjuje, da bi se lahko izognili tem neprijetnostim, če bi bili delavci pravočasno in natančno obveščeni,« meni Marjan Orožen.

Po besedah Orožna prekinitve dela v glavnem rešujejo z ugoditvijo zahtevam delavcev po večjih plačah. Praviloma vzrokov ne raziskujejo podrobneje. Očitno je v interesu vodilnih struktur, da spor rešijo čimprej, s tem pa se te strukture izognejo razpravam o svoji odgovornosti.

Na pripombo, da je vse bolj pristotno mnenje, da bi morali prekinitve dela uzakoniti, je Orožen dejal, da rešitev ni v tem, ampak spremembi materialnih in družbenih odnosov, v odpiranju možnosti za dobro in kakovostno delo, s sodelovanjem v samoupravljanju pa lahko vsak brez stavke uresničuje svoje ustavne pravice... (dd)

Graditi so ga pričeli v noči od 12. na 13. avgusta leta 1961

Berlinski zid, zid sramote, ima 25 let

V 12 letih je iz Vzhodne pribežalo v Zahodno Nemčijo 3 milijone oseb

BERLIN — Berlinski zid ali zid sramote, kot ga tudi imenujejo, ima 25 let. Zgradili so ga leta 1961, v času, ko je še trajala hladna vojna med Zahodom in Vzhodom in ko se je Vzhodna Nemčija vedno bolj praznila zaradi množičnih pobegov. Zgodba o berlinskem izidu se je začela točno opolnoči od 12. na 13. avgust. Takrat je sovjetska motorizirana kolona prišla do demarkacijske črte, ki deli nekdanjo nemško prestolnico. Tisto noč so na hitro skopali 45 km dolg jarek in ob njem napeli bodečo žico. Če so do tistega dne Nemci na eni in na drugi strani demarkacijske črte še vzdrževali stike, jih po tisti noči niso mogli več.

Ob takšni odločitvi Vzhoda je svetu resnično zastal dih. Marsikdo je pričakoval, da bo Zahod ostro reagiral, toda nič takšnega. Ponovno se je pokazala blokova delitev sveta. Kennedy, takratni predsednik ZDA, je v zvezi z zaporo meje izjavil, da NATO lahko nastopi samo, če bi Hruščov storil kaj proti Zahodnemu Berlinu, nič pa ne more, če se omejuje samo na Vzhodnega.

Da bi pomiril Berlinčane je novi predsednik Lyndon Johnson poslal iz Zahodne Nemčije v Zahodni Berlin, ki je obkrožen z vzhodnonemškim ozemljem, kolono, sestavljeno iz 230 tankov in 1.500 vojakov. Na meji med obema Nemčijama so jih Sovjeti gladko pustili skozi. Kot je kasneje zapisal vzhodnonemški voditelj Honecker, »niso pričakovali natovske agresije«. Amerikancem je šlo zgolj za ohranitev statusa Zahodnega Berlina in za nemoteno povezavo ozemlja Zahodne Nemčije z Zahodnim Berlinom.

Za Sovjete je bil Vzhodni Berlin življenjskega pomena. Niso si mogli dovoliti, »da bi izkpravale«, je dejal Hruščov ameriškemu diplomatu. Od ustanovitve Nemške demokratične republike 11. oktobra 1949. leta pa do izgradnje zida so prišli na Zahod 3 milijoni Vzhodnih Nemcev.

Na Vzhodu so sprva omalovali

vali pobege in so begunce proglasili za protirevolucionarje. Kmalu pa so spoznali, da gre za vse kaj hujšega. Na Zahodu je zaprosilo za zatočišče 16.000 profesorjev, 15.000 inženirjev, 3.000 zdravnikov in celo 15.000 voposov, kar ustreza celi diviziji policije.

Voditelj NDR Ulbricht je pričel pritiskati na Hruščova, naj Kremelj zajezi pobege. Hruščov je okleval. Po Stalinski smrti je imel celo vrsto drugih vprašanj, celo Maoce-tugovo grožjo s tretjo svetovno vojno, ki naj razširi meje socializma.

Na burnem sestanku s Kennedy-

jem je Hruščov povedal, da bo SZ sklenila enostransko mirovno pogodbo z NDR in da bo Berlin postalo »svobodno mesto«, v katerem bi imeli zahodnjaki svojo vojaško postojanko, vendar pa bi se morali z NDR pogajati glede dohoda.

Vest je povzročila preplah. Vzhodni Nemci so se bali, da se bodo nekoga jutra znašli pred zaprtimi vrati. Samo 12. avgusta dopoldne se je v sprejemnem centru za begunce prijavilo 3.400 oseb.

Zid je postal simbol razdvojene Evrope in kraj, kjer so se lomila kopja blokovskih sil. Ugledni državniški so z ene in druge strani stegovali vratove in gledali čezenj. Tudi Gorbačov letošnjega aprila. Ob vsaki obletnici se na zahodni strani pogreva enotnost Nemčije, v blažji obliki pa govori o človečanskih pravicah, na vzhodni pa o gradnji socializma.

Kakšno bodočnost ima ta zid. Pred prihodom v Italijo pred dvema letoma je Honecker izjavil, da bo zid stal toliko časa, dokler se ne bodo spremenile razmere, zaradi katerih so ga zgradili. Če je Berlin kot kamen spotike zginit z mednarodnega prizorišča, zaradi katerega bi zid lahko podrl, pa se niso spremenili odnosi med obema Nemčijama, kajti Zahodna Nemčija zagotavlja vse svoje državljanske pravice vsakemu Vzhodnemu Nemcu, kakor hitro stopi na njena tla. K temu moramo dodati še to, da zidu toliko časa ne bo mogoče podreti, dokler Zvezna republika Nemčija ne bo priznala Nemške demokratične republike kot suverene države.

Reklamni poskusi v avgustovski vročini ali kako reklama lahko pogojuje družbo

Dekleta so se nasmihala v zadregi, moški so pomenljivo pomežikovali, marsikatera ženska srednjih let je bila mnenja, da gre za spodbujanje ljudi k skupnemu življenju kot zdravilo proti družbeni osamljenosti. Vsi pa so vsekakor radovedno postajali pred ogromnimi panoji, s katerih je prikupna svetlolaska zagotavljala, da ima potrebo po pogostih in hitrih odnosih in se spraševala, kdo jo bo lahko zadovoljil; temnolasa lepota je priznavala, da so ji vseč skupinski odnosi in je iskala moške in ženske z istimi okusi; šarmanten play boy pa je zagotavljal, da je svobodni in odprt in si želi stikov s krogom ljudi za hitre in neproblematične izmenjave.

Marsikdo je pomislil, da gre za reklamo lokalov, krožkov ali skupin, ki ponujajo poceni spolnost in možnost ljubavnih avantur in katerih v Parizu ne manjka. Zato so Parižani tem bolj ostrmeli, ko so časopisi prejšnji teden razkrili skrivnost in povedali, da gre za novo reklamno kampanjo družbe Rank Xerox, ki proizvaja kopirne stroje in ki je sedaj pripravila nove elektronske stroje za urade. Pred dnevi pa so uslužbenci urada, ki si je zamislilo kampanjo, dvomne podnapise zamenjali s sloganom: Xeroxovi stroji za urade pomnožijo stike in odnose.

Skrb za omenjeno reklamno kampanjo je koncern Rank Xerox zaupal znanemu pariškemu studiu ekonomske propagande (Avenir, Dauphin, Giraudy), ki je že vrsto let eden najbolj uspešnih na tem področju. Lani je na primer poplaval Francijo s fotografijami debelih, starih dojenčkov, da bi spodbudil naraščanje rodosti, pred tem je prav tako napolnil reklamne panoje s fotografijami mlade Myriam, ki se je teden za tednom od-

povedovala enemu delu svoje obleke, dokler ni zablestela v čaru svoje zagorele golote. Tokrat pa si je studio izmislil za Rank Xerox drugačno kampanjo, katere vodilo je tako imenovani »teasing«, se pravi vzbujanje radovednosti, pozornosti, draženja skritih želja, preden se dokončno razvozla neznanka.

S svojo domisljico je urad za ekonomsko propagando dosegel najbrž še večji učinek, kot ga je pričakoval. Parižani, vsaj tisti, ki so v avgustu ostali doma, so bili očitno zelo radovedni, verjetno so se obrnili tudi na uredništva časopisov, da bi zvedeli, kdo tako dvomno namiguje in buri njihove sanje z velikih panojev, da so o zadevi pisali časopisi in razkrili »poletno skrivnost«. S tem pa so še povečali učinek reklamne kampanje. Pozornost tiska je najbrž pogojevalo tudi dejstvo, da v tem času novic ni veliko in da ljudi privlačuje bolj lahkotno branje. Dejstvo pa je vsekakor, da je studiu uspelo spraviti v pogon uspešen reklamni stroj in v to kolesje vključiti tudi medije, ne da bi se slednji, vsaj v začetku, sploh zavedeli »instrumentalizacije«.

Kvantificirati vrednost take domisljice je seveda težko in najbrž ne bo nikoli mogoče ugotoviti, koliko strojev več je zaradi te kampanje prodal Rank Xerox. Psihologija človeka, še zlasti pa psihologija mase ni znanstvena veda, pri kateri bi bil rezultat vselej gotov in preračunljiv. Kljub temu pa ravno uspešnica pariškega studia spet opozarja na to, kako reklama, namenoma ali ne, lahko pogojuje medije in prek njih družbo, njen način življenja, njene navade, s tem pa vsakomur od nas odvzame delček njegove svobode. Ni kaj reči: svetlolasa spogledljivka ali šarmantni play boy sta v vsakem primeru »nevarna«, karkoli imata za bregom. (vt)

Jugoslovanski vladi bodo odslej pomagali tudi strokovnjaki

BEOGRAD — Priznani strokovnjaki iz gospodarstva in znanstveniki bodo tudi formalno vključeni v delo zveznih organov in še zlasti zveznega izvršnega sveta. Jugoslovanska vlada je sklenila ustanoviti strokovne svete v zvezni upravi, ki bi bili svojevrsna zveza med oblastjo in stroko.

Prvi strokovni svet s 13 člani so ustanovili v zveznem sekretariatu za finance. Njegov predsednik je direktor sarajevske firme UPI Mirko Simić. Namestnik zveznega sekretarja za pravosodje in organizacijo zvezne uprave Svetozar Zečar je povedal, da se s sklepom o oblikovanju strokovnih svetov uresničuje zamisel predsednika ZIS Branka Mikulčiča, ki jo je maja napovedal v govoru v skupščini. Sveti, ki jih načelno lahko ustanovijo v vseh zveznih organih uprave, bodo stalna svetovalna telesa, ki naj bi bistveno vplivala na boljše delo uprave.

Osnovno merilo za izbiro članov teh svetov bo strokovnost, neodvisno od republiško-pokrajinske pripadnosti. (dd)

Afganistansko ljudstvo naj samo odloča o lastni usodi

KARAČI — Član predsedstva SFRJ Veselin Djuranović je včeraj končal tridnevni prijateljski delovni obisk v Pakistanu. Na karačijskem letališču se je od njega poslovil minister za komunikacije Sind Aiyaz Talpur, ki je bilu gostitelj jugoslovanske delegacije med enodnevnim bivanjem v največjem pakistanskem mestu. V izjavi za televizijo je Djuranović

vič pozitivno ocenil rezultat obiska. V zvezi z Afganistanom je poudaril, da je treba afganistanskemu ljudstvu omogočiti, da samo odloča o svoji usodi, brez tujega vmešavanja. Nujno je poiskati rešitev, ki bi zagotavljala umik tujih sil in nevmešavanje v notranje zadeve te države ter vzpostavitev neodvisnega in neuvrščenega statusa Afganistana. (dd)

Sprehod po letoviščarskih krajih FJK

Turistična sezona obeta dobro

VIDEM — Poletnega turizma v Furlaniji— Julijski kraji- ni ni prizadel psihološki efekt počernobilske katastrofe, niti govorice o onesnaženem okolju, predvsem morskega sveta. Bojazen, da bo podoba dežele "izmalicičena" je bila torej odveč. Tudi kar zadeva morje je vse v redu, kar so potrdili tudi ekologisti in to se vidi v letoviščarskih krajih, ki so jih preplavili turisti. Celotna slika je namreč ugodna in čeprav je bilo v prvih mesecih letos čutiti upad nočitev v obmor- skih in gorskih krajih, se je sedaj položaj bistveno izboljšal.

Poglejmo na primer v Lignano. Predsednik tamkajšnje Turistične ustanove Carlo Teghil zatrjuje, da se je turisti- čna sezona začela pod najboljšimi obeti. Niti huda medna- rodna trenja, ki so odsvetovala turistom (predvsem iz bojaz- ni do atentatov), da se sprehajajo po Apeninskem polotoku, niso onemogočila Lignano, da bi dosegel zavidljive rezulta- te. "Brez dvoma je pri nas manj domačih gostov, medtem ko smo zabeležili junija tudi osip nemških. Že julija pa so se tujci zgrnili na naše plaže, kar je nadomestilo manjšo prisotnost Italijanov". Sedaj je v tem obmorskem središču okrog 2 odstotka manj ljudi v primerjavi z lanskim letom, vendar vse kaže, da bo donosen predvsem september, ko bodo v Lignano prišli predvsem domači turisti.

Skratka, sezona bi morala biti na ravni lanske. "Naša plaža torej še vabi", pravi Teghil, "in to potrjuje pravilno izbiro glede politike cen. Storitev nismo bistveno podražili, ob tem smo pa še posodobili in dobili nekaj novih struktur, za kar je v prvi vrsti zaslužna deželna uprava". V tem okvi- ru gre poudariti restrukturacijo zoološkega vrta, popravila

na sprehajališču ob morju ter ureditev gozdička. Tudi staro marino so že deloma popravili, dokončno bo nared septem- bra.

Tudi v Gradežu daje letošnja turistična sezona tamkaj- šnjim turističnim operaterjem precej zadoščenja. V prvih sedmih mesecih letos je bilo obiskov v primerjavi z istim obdobjem lani za dva odstotka več. Pozitivno pa je dejstvo, da so vsa bivanja trajala nekoliko več časa. Skratka, gostov je bilo 756.339, čeprav se je obisk turistov v prvih šestih mesecih znižal kar za 6 odstotkov, kar pomeni, da jih je bilo julija kar 8 odstotkov več. Sedaj v Gradežu ni dobiti proste- ga mesta.

Od morja v hribe. Tu je ta čas izjemno veliko turistov, vse zmogljivosti so razprodane, kar še posebej velja za Kar- nijo. V Ravasclettu in Arta Terme je kar 8 odstotkov turis- tov več od lani, skoraj polovica je tujcev. Isto velja za Forni di Sopra. Turistični operaterji delajo na tem, da bi čim bolj podaljšali poletno sezono in jo skušali združiti z zimsko, kar bi pomenilo, mimo kontinuitete, tudi velik uspeh.

Na Nevejskem sedlu so kar zadovoljni z dotokom gos- tov, medtem ko je bilo na Trbižu nekoliko manj nočitev, vendar menijo, da jih bo sedanja gneča približala vsaj lan- skoletnim rezultatom. Kjer je še vedno nekoliko manj turis- tov, je Piancavallo, čeprav je tudi tu veliko možnosti za oddih in sprostitvev.

Skratka, vse kaže, da bo tudi letos naša dežela iztržila od turizma precej.

Kanalska dolina spreminja podobo

TRBIŽ — Kanalska dolina že dolgo ni tako pripravljena pričakala turistov kot letos. Zasluga za to gre predvsem državi, ki je v predvidenem roku zgra- dila skozi to dolino izjemno lepo in po tehničnih rešitvah naravnost vzgledno avtocesto. Seveda dosežek ni popoln, ker sta potrebni še dve leti, da bodo po tej cesti vozili tudi tovornjaki. Promet sedaj še vedno poteka skozi Tr- biž, ker na mejnem prehodu Kokovo še niso zgradili vseh tistih objektov, ki jih potrebujejo za carinjenje blaga na mejnem prehodu. Do takrat bo tovrni promet potekal po državni cesti, ki je speljana prav skozi mesto. Zato je po- sebnost stari Trbiž v teh dneh nasičen s prometom. Skozi njega se vali reka avtomobilov z vsemi mogočimi regis- tracijami.

Dodatne težave ustvarjajo turisti — prikoličarji. Zanje je namreč Korenski prelaz zaprt, ker je cesta preveč strma. Zato se vozijo po dolini, skozi Kokovo in Rateče. Domači trgovci se nad po- večanim prometom ne pritožujejo, ker je pri tolikšnem navalu vendarle tudi precej kupcev. Če ne kupujejo pred- metov trajne vrednosti, pa se ustavlja- jo zaradi nakupov osvečujočih pijač in prigrizka.

Sicer pa občinska uprava že razmiš- lja, kako bi razvozlala ta prometni vo- zel. Predvsem razmišlja, da bi zgradila takšno obvoznico, ki bi razbremenila mestno jedro. Pred nekaj tedni se je zaradi tega problema na Trbižu mudil predsednik dežele. Z njim so se občin- ski možje pogovarjali o gradnji obvoz- nice nad potokom, ki teče skozi tisti del mesta. Seveda bi bili za takšen projekt potrebni večji denarji, ki jih občina nima. Zato si nadejajo, da bi jih dala dežela.

Sama občinska uprava pa namenja za polepšanje mestnega videza okoli milijardo lir. V teh dneh podjetja, ki so si na dražbi zagotovila delo, širijo in tlakujejo prostor med železniškim nasipom in srednjo strokovno šolo. Več denarja bodo namenili tudi za ureditev pločnikov. Kot smo napove- dali pred nekaj tedni, so kot pripravo na otvoritev avtoceste (zlobni jeziki pravijo, da so to naredili zaradi priho- da predsednika Craxija), asfaltirali vse glavne ceste na Trbižu in v Žabnicah. Dejansko pa so samo popravili vse tis-

te ceste, ki so jih pokvarili težki to- vornjaki med dolgoletno in zahtevno gradnjo avtoceste.

Vrtanje hribov pa se po dograditvi avtoceste, ki je povečini speljana po predorih, s tem še ni končalo. Kakor hitro so vrtnalni stroji na gradbiščih av- toceste opravili svoje delo, so jih pre- mestili na nova delovna mesta: upo- rabljajo jih za gradnjo železniških predorov. Večji del teh predorov v spodnjem delu Kanalske doline so že zvrtili; pred nekaj tedni pa so pričeli graditi novega: vhod je prav pri cesti, ki od železniške postaje v Ovčji vasi pelje proti spodnji postaji nihalne ži- čnice na Višarje. Predor bo speljan pod Breznikom. Skozi predore, ki jih sedaj gradijo med Trbižem in Karnijo, bodo speljali novo dvotirno železnico. Ko bodo prometnico dogradili, se bo občutno skrajšal čas prevozov iz Av- strije do italijanskih luk, zlasti do Tr- sta, ki ostaja za izvoz prednostno av- strijsko okno v svet, kot so na srečanju socialistov Koroške in dežele Furlani-

je Julijske krajine poudarili letošnje pomlad na srečanju na Trbižu.

Po teh novicah bi kazalo reči še ka- kšno besedo o planinskem domu Man- gart v Žabnicah. Ta lepi objekt je za- prti že od meseca marca dalje, kar je velika škoda. Ker ni več nikogar, ki bi na kraju samem skrbel zanj, so se ne- znanci že pričeli ogledovati po njem. Odpri so temnice v pritličju in razbili okno. Zdi se, da iz notranjosti niso imeli kaj odnesti.

Sicer vlamljanje v neobljudene hiše v okolici Trbiža ni nenavadna stvar. Neznanci so vdrl v veliko vil in se v njih nasitili in napili. Iz nekaterih so odnesli tudi nekaj stvari. Vse to se do- gaja, ker so hiše večinoma zaprte in ker je bilo doslej v teh krajih veliko sezonskih delavcev. Zaradi teh razlo- gov in tudi zato, ker bi bilo prav, da bi Mangart služil svojemu namenu, bi morala zadruga poskrbeti, da bi bil dom odprt. Kako to doseči, pa je naj- brž stvar domiselnosti, ki je pri članih zadruga najbrž ne manjka.

Tonel obiskal deželo Somogy na Madžarskem

TRST — Pred dnevi je bil podpredsednik Deželnega sveta FJK Claudio Tonel gost pred- sedstva Deželnega sveta mad- žarske dežele Somogy. V glavnem mestu dežele Kaposvaru se je Tonel srečal s podpredsedni- kom tamkajšnega Deželnega sveta Balassom Tiborjem. Pogo- varjala sta se o skupnih intere- sih obeh dežel in o bodočem obisku delegacije Samogyja v Furlaniji-Julijski krajini.

Nadalje sta se delegaciji obeh dežel pogovarjali o možnem razvoju s poudarkom predvsem na kulturnem, gospodarskem in turističnem področju.

Po srečanju si je Tonel ogle- dal delovišče neke keramične zadruga in druge kulturne zna- menitosti dežele.

Naše vodno omrežje neonesnaženo

TRST — Ob prisotnosti odbornika za zdravstvo Renzullija so se sestali predstavniki deželnega ravnateljstva za zdravstvo in higieno in drugi odgo- vorni za različne zdravstvene storitve, da bi pregledali stanje vodnega omrežja v Furlaniji-Julijski krajini.

Predvsem so predstavniki uradov in tehniki proučili možno onesnaženje vod z raznimi snovmi, ki jih uporab- ljajo v kmetijstvu v boju proti vsako- vrstnim zajedalcem. Predvsem so bili tehniki pozorni na količine atrazina.

Na sestanku so na podlagi najnovej- ših analiz ugotovili, da so vode v naši deželi neosnažene in torej "zdrave". Nekaj pripomb so strokovnjaki izrazili glede zasebnih vodnjakov. Naj tu za- pišemo, da je v naši deželi približno 90.000 tisoč hektarjev zemlje posejanih s koruzo. To pa pomeni, da kmetovalci nujno uporabljajo strup proti plevelu.

Strup strosijo po njivah od polovice aprila do konca maja.

Na sestanku so tudi ugotovili, da je potrebno najbolj informirati ljudi, kako se uporabljajo strupene snovi in kakšne nevarnosti lahko le te pomeni- jo, če smo pri uporabi brezbrizni. Prav preko vodnega omrežja se strup najra- je vtihotapi v naša stanovanja, ne da bi mi kaj vedeli. Tudi kmetovalci mo- rajo torej paziti, da s svojim delom ne

onesnažujejo okolja in tako ogrožajo tudi svoje zdravje. Seveda je tudi dol- žnost enot, ki skrbijo za zdravstvo in higieno, da stalno in učinkovito nad- zorujejo položaj.

Darujte v sklad Mitje Čuka

SLOVENIJALEs

DOMA IN V SVETU DOBRO POZNAN

zidovi, opremljena z dragocenim pohištvo, imela pa je tudi s cvetjem obdano notranje dvorišče, sredi katerega je stal s štirimi stebri obdani žrtveni oltar. Eufrantid je živel sam, imel je le enega sužnja, ki mu je opravljal vsa dela, in čeprav ni videl, se je neverjetno zanesljivo gibal po hiši. Zdelo se je, da pozna vsak kotiček, sleherni košček pohištva in vsako razdaljo, in celo veliko stensko sliko, ki je predstavljala Pozejdonove hčerke, je opisoval obisko- valcem do najmanjših podrobnosti, čeprav je ni še nikoli videl.

Ko sta Dafne in Megara stopila v slikovito hišo, jima je prišel Eufrantid z iztegnjenimi rokami naproti. Prazen nasmešek mu je igral na obrazu: »Toliko lepote ob tako čudovitem jutru! Pridita bliže!«

Ženski sta se začudeno spogledali in Dafne je rekla: »Dafne sem, hetera, spremlja pa me Megara.«

»Vem,« je odgovoril jasnovidec in se nasmehnil, »naj- lepši ženski iz Aten!«

»Priliznjenec!« se je zasmejala Megara.

»Pri svetlobi Apolona,« je odgovoril Eufrantid, »ne pri- lizujem se vama, vendar sem slišal, kako lepi sta. Ne samo zato, ker ljudje to pripovedujejo — lepoto človeka spoznamo tudi po njegovem glasu.«

Dafne je vzela zlatnik in ga položila v pripravljeno skodelico.

»Velikodušna si,« je rekel jasnovidec, »bogovi ti bodo povrnil. Veš, otrok moj, mnogi glasno položijo en diabol v skodelico, ker mislijo, da starec tako nič ne vidi. Pri tem pa se razlikuje zven tako razločno kot hripavo vreščanje prodajalke rib od Anakreontove ode. Zdaj pa k vama!«

Philipp Vandenberg

Hetera

51.

Sikinos ni razumel navodil svojega gospodarja; opazil pa je, da je Temistokles izpustil mornarje iz prostora v kljunu ladje, in naredil, kot mu je bilo ukazano. Zadnji je skočil na atensko ladjo, potem pa je Olenos izdal ukaz, naj usmerijo tovrno ladjo proti severozahodu. Mornarji so dvignili jadra in ladja je krenila na pot. Na krmi je sedel Medon in gledal za »Filis«, ki se oddaljevala v nasprotno smer. Nihče ni videl solz v mladeničevih očeh in tako je ostalo skrito, ali so bile to solze bolečine ali pa je Medon jokal od jeze.

»Kdo je ta?« Olenos se je približal Temistoklu, ki je ob ograji strmel v vodo in poslušal udarjanje valov.

»Sin izdajalca,« je odgovoril, ne da bi dvignil pogled.

Olenos je pokimal. »In starec?«

Temistokles je zamišljeno pokazal proti miletski ladji, ki je počasi izginila izpred oči. »Verjemi mi, Olenos, da se bo starec vrnil. In Atencem to ne bo škodilo.«

Sikinos je dal kapitanu z očmi znak, naj izgine. Suženj je čutil, da je Temistokles z mislimi čisto drugje, in je molčal. Morje se je obarvalo temno vijolično, in bližnja obala Alike, ki se je podnevi svetlikala svetlo kot žafran,

Po štirih letih od odredbe je tržaška občina napravila nadaljnji korak S tablami določili zaščiteno območje na Kokoši

Pred dobra tednoma je tržaška občinska uprava na obronkih Kokoši pri Bazovici postavila dvojezične table, ki določajo meje zaščitene naravnega območja kraške gmajne na Kokoši in podrobno navajajo prepovedane dejavnosti na tem območju.

Da bi se podrobneje seznanili s pomenom in z morebitnimi zapletmi te pobude, smo se zglasili na tržaški občini, pogovarjali pa smo se tudi z Alojzom Križmančičem, predsednikom kraške mlekarne in predsednikom bazovskega jurskega odbora.

Kot je značilno za te avgustovske dopustniške dni smo na občini uspeli stopiti v stik le z odgovornim pri naravno-varstveni enoti tržaške občine Robertom Carosijem, ki pa je v resnici tudi edini uslužbenec tega urada. Carosi nam je spregovoril o težavah, ki ga ima pri vodenju svojega urada, o svojih osebnih izkušnjah pri varstvu okolja. Glede tabel nam je dal izčrpen historiat ustanovitve tega zaščitene območja. Tržaška občina je v juliju 1982 pod komisarsko upravo ustanovila tri zaščitena območja in sicer: Kolarjev gozd, Porentov gozd in kraško gmajno na Kokoši, še prej pa je zaščitila dolino Perčedel. Po njegovih besedah pa so te odredbe tržaške občine brez veljave, če zaščiteno ozemlje ne omejujejo table, kjer je jasno navedena stopnja zaščite. V teh zaščiteneh območjih je prepovedan lov in plašnje katerekoli živali. Obiskovalci ne smejo prinašati semkaj nobene vrste živali ali rastlin, prav tako ne smejo odnašati kamena iz zemlje. Prepovedan je dostop vsem motornim sred-

stvom brez ustreznega pooblastila. Prav tako je prepovedano prižiganje ognja in postavljanje stalnih in začasnih bivališč (npr. šotorov). Izletniki imajo lahko s seboj pse le na vrvi, odpovedati se morajo vsem igram in drugi dejavnosti, ki bi škodile okolju, vključno s hrupnim vedenjem. Zaščita pa ne omejuje tradicionalnih dejavnosti od pobiranja suhljadi, paše in dostopa kmetijskih strojev.

Ko smo občinskemu uslužbencu omenili, da tudi table kaj malo zaležejo, če ni organov, ki bi s sredstvi prisile (globe) uveljavili določila občinske odredbe, nam je priznal, da je to res. Gozdna služba ima predvsem v teh sušnih poletnih mesecih polne roke dela, nič bolje se ne godi občinskim redarjem. Zaščitena območja so torej

še vedno prepuščena predvsem omiki izletnikov, ki pa je ne ustvari nekaj tabel. Carosi je tu spregovoril tudi o ekoloških stražah, ki bi jih morali ustanoviti, da bi nadzorovale zaščitena območja in okolje. Na našo pripombo, da bi bilo dovolj okrepiti že obstoječe pristojne organe (gozdarska služba in redarji) je skušal dokazovati, da bi te straže v bistvu pomagale gozdni službi. Omenil je tudi, da je tržaška občina pri bazovskih jurskih že zaprosila za seznam vseh ljudi, ki imajo pravico do kmetijskih gospodarskih dejavnosti na območju Kokoši.

V pogovoru z Alojzom Križmančičem pa je takoj prišlo do izraza nezadovoljstvo, da je tržaška občina ponovno sprejela ukrepe, ne da bi se posvetovala s krajevnim prebivalstvom. To tako glede same ustanovitve zašči-

tenih območij pod komisarsko upravo kot ob postavitvi tabel. Resnici na ljubo je prišlo do srečanj z odbornikom za zdravstvo in higieno De Faventom, ki pa po Križmančičevih besedah niso spremenila bistva, da o Krasu ponovno odločajo meščani in ne domačini, ki imajo edini pravico, da odločajo o svoji zemlji. Križmančič je tudi pristavil, da domačini ne nasprotujejo možnosti, da bi na Krasu določili območja za oddih in rekreacijo meščanov, a ne mimo pravic domačinov. Navedel je, da tudi rajonskemu svetu ni uspel aktivni doprinos in poseg v vso zadevo, da je tržaška občina ponovno z vrha odločala o vsem.

Glede De Faventove prošnje o seznamu vseh, ki imajo pravico do kmetijskih gospodarskih dejavnosti na zaščitene območju, je Križmančič dejal, da se bodo bazovski jursarji sestali takoj po dopustih in sprejeli konkretne pobude, vsekakor pa je po njegovem taka zahteva čudna, saj pomeni, da morajo ljudje uveljaviti svoje pravice.

O sami koristnosti ustanovitve tega zaščitene območja je Križmančič izrazil resne dvome. Kot smo že sami ugotovili, je tudi on poudaril, da so vse omejitve nesmiselne, če ni nikogar, ki bi pazil na te omejitve. Med tednom lahko gozdna služba še nekoliko nadzira to območje, v sobotah in nedeljah, ko bi bilo to najbolj potrebno, pa tega gozdarji ne zmorejo. Po njegovem mnenju je torej nesmiseln kakršenkoli ukrep, če ni struktur, ki bi zagotavljale spoštovanje omejitev.

Posvet o obrtniški coni v devinsko-nabrežinski občini

Občinski upravitelji in predsednik ustanove ESA C. Faleschini so na skupni seji pregledali postopke za realizacijo obrtniške cone v devinsko-nabrežinski občini. Na srečanju, na katerem so bili prisotni župan Brezigar, odbornik za javna dela Caldi in odbornica za urbanistiko Contento, so razpravljali o pravnih aspektih realizacije cone, ki jo predvideva novi občinski načrt. Načrtovanje in začetek urbanističnih del sta skorajšnja, saj je občina že dobila finančna sredstva za 500 milijonov lir iz "Sklada za Trst".

Občinski upravitelji so poudarili namen, da se obrtniško cono uresniči čimprej. Cona bo predstavljala možnost pozitivne krajevnega gospodarstva. Veliko zanimanje obrtnikov devinsko-nabrežinske občine za to cono potrjuje tudi dejstvo, da je občinska uprava prejela že desetino prošelj za dodelitev predelov obrtniške cone.

Predsednik Faleschini je že v preteklosti zagotovil širšo podporo deželne ustanove, ki je zelo naklonjena tej pobudi. Faleschini je tudi orisal olajšave in koristi, kateri se bodo lahko posluževali obrtniki na podlagi obstoječih deželnih zakonov. Na koncu srečanja so sklenili, da bodo meseca septembra sklicali sejo vseh zainteresiranih obrtnikov z namenom, da ugotovijo razpoložljivost obrtnikov, da bi se v kratkem naselili v obrtniško cono. Obenem bodo zainteresirane seznanili s pravnimi normami s tem v zvezi.

Po tem so si predstavniki občine in ustanove ESA ogledali območje, ki bo namenjeno obrtniški coni.

Opozorilo Slovenskega deželnega gospodarskega združenja Gospodarstveniki naj pazijo na bližnje zapadlosti rokov

Mnogi izkoriščajo vroče avgustovske dneve za oddihe, dopuste, izlete, skratka vsakdo si skuša privoščiti nekaj razvedrila ali vsaj kratek oddih. Na žalost pa davčne uprave in druge državne ustanove ne upoštevajo želja državljanov in zahtevajo, da vsi gospodarstveniki poravnajo svoje obveznosti. Zaradi tega opozarjamo prizadete na nekaj važnih obveznosti, ki so na sporedu prav te dni:

Sreda, 20. avgusta
Zapade rok za plačilo odtegljajev na dohodke za odvise davce. Poravnati bomo morali odtegljaje na redne mesečne plače, na že izplačane sezonske dohodke, ali pa na odpravnine. Ravno tako zapade rok za poravnavo prispevkov za socialno zavarovanje (INPS) in za nezgode pri delu (INAIL).

Ponedeljek, 25. avgusta
Vse trgovine, ki prodajajo blago po teži, tudi neprehrambene artikule, morajo imeti urejene elektronske blagajne, na katerih bo razvidna teža embalaže (tara) in neto teža blaga v skladu z zakonom št. 441 z dne 5. avgusta 1981 in ministrskim odlokom z dne 21. decembra 1984. Kazni za kršitelje predpisov so visoke in je objektivna možnost, da bodo predpostavljeni organi postrlili pregledne prav v dneh, ko bo zakon stopil v veljavo.

Ponedeljek, 1. septembra:
Ker je 31. avgust nedelja, je podaljšano ponedeljka, 1. septembra, rok

plačila akontacije na davke (IRPEC in ILOR) za podjetja, ki so pričela s poslovanjem 1. oktobra preteklega leta.

Omenili smo le nekatere važnejše zapadlosti. Gospodarstvenikom svetujemo, da se obrnejo na urade Slovenskega deželnega gospodarskega združenja za vsa nadaljnja pojasnila in informacije. (ZK)

Praznik KPI v Šempolaju

Devinsko-nabrežinska sekcija KPI "Enrico Berlinguer" prireja danes 14. jutri 15., v soboto 16. in nedeljo 17. avgusta v Šempolaju praznik komunističnega tiska. Danes in jutri zvečer bo za ples in zabavo poskrbel ansambel Prizma. V soboto, ob 19. uri bo nastopila godba na pihala iz Nabrežine. Zvečer pa se bodo prisotni lahko zavrteli ob zvokih ansambla "Lojze Furlan". V nedeljo, ob 19. uri bo nastopila v veselje ljubiteljev ljudskih plesov folklorna skupina "V. Gortan" iz Umaga. Aleksandra Devetak in Maurizio Pessato bosta govorila na političnem shodu, ki je predviden za 20. uro. Zvečer bo igral ansambel Venera.

Vsak dan bodo delovali dobro založeni kioski.

O raziskavi »Tržaška mladina govori o sebi« Mladina daje precejšnjo važnost vlogi družine v današnji družbi

Danes objavljamo drugi del rezultatov raziskave "Tržaška mladina govori o sebi", ki jo je po naročilu tržaške pokrajinske uprave izvedel rimski raziskovalni center CENSIS.

Družina, najpomembnejša primarna skupina družbene strukture, v glavnem zadovoljuje potrebe in želje sodobne tržaške mladine. De tega rezultata je privedla anketa "Tržaška mladina govori o sebi", ki jo je izvedel raziskovalni center CENSIS iz Rima. V okviru lastne družine živi kar 92 odstotkov tržaške mladine med 15 in 24 letom. Tržaškim mladincem je namreč družina, na katero je vezano njihovo vsakdanje življenje, tista idealna osnova, ki jo kaže posnemati.

Največjo vlogo pri razvoju mladostnikov igrajo seveda starši, ki otroka spremljajo od prvih dni življenja, preko pubertete in mladostne dobe do odraslih let. V očeh mladine je oče po statističnih podatkih, vezan na delo in na družino, je tudi avtoritaren in zelo težko sprejema novosti sodobne družbe. Lik matere pa so mladi anketiranci predstavili v povsem drugačni luči. V primerjavi z očetom je manj stroga, zelo skrbi za družino in je v večji meri pripravljena na dialog z mladimi dru-

žinskimi člani. Starejši mladinci so pokazali različen odnos do staršev, posebno do očetov osebosti. Mladinci med 21. in 24. letom imajo več delovnih izkušenj, več odgovornosti in se ukvarjajo s politiko: posebno ti argumenti znatno približujejo očete in sinove.

Po ugotovitvah raziskovalcev CENSIS se mladi s starši največ pogovarjajo o "življenju nasplošno", pri čemer naletijo na določene kritike odraslih. Predmet razprave je sicer obširen, kljub temu pa prihajajo na dan konkretna vprašanja o vsakdanjem življenju. Interesi, želje, način preživljanja prostega časa ali vedenje mladih so vprašanja, ki povzročajo največ nesoglasij med 28 odstotkov staršev in sinov. Študij, šolske obveznosti in izbire mladostnikov so prav tako predmet pogostih dialogov in le v 28 odstotkov družinah rojevajo nesporazume. Polovica tržaških mladostnikov se o svojih ljubezenskih ali prijateljskih odnosih z drugim spolom sploh ne pogovarja v okviru družine.

Veliko pa je v družinah govora o bodočnosti sinov. Tri četrtine mladine rada s starši izmenjuje mnenja o tem,

kakšno bo lahko njihovo mesto v delovnem svetu. Le 45 odstotkov mladine se s starši spušča v razprave o načrtih o svoji bodoči družini in o zakonskih problemih.

42 odstotkov mladine načrtuje, da bo z ljubljeno osebo gotovo sklenila zakonsko vez. Nekateri starejši fantje pravijo, da bodo ta korak neradi storili, drugi pa si v skupnem zakonskem življenju želijo več svobode. Menijo namreč, da se bodo odločili za prostejšo obliko življenja v dvoje brez vsake trajne in uradne obveze.

Navedeni podatki lahko nudijo še kar pozitivne zaključke. Kljub nekaterim nesoglasjem, se v večini družinskih krogov razvija odprti dialog, ki utrjuje vezi med starejšo in mlajšo generacijo. Kot lahko razberemo iz ankete se tržaška mladina dobro počuti v družini in se od nje težko loči. Precejšen pomen daje tudi zakonski zvezi, v kateri pa išče več osebne svobode. Vsekakor družina še vedno predstavlja tudi za mlajšo generacijo nenaдомestljivo in izredno pomembno vrednoto sodobne družbe. Družinsko okolje je namreč osnova, na kateri mladino dan za dnem gradi svojo osebnost. BB

Z odprtjem razstave lutk in mask se je na Opčinah pričel Tabor 86

Z odprtjem razstave lutk in mask Trdinove-Sosičeve "Kresne noči" se je v torek zvečer začela v openskem Prosvetnem domu vsakoletna prireditev Tabor 86, ki bo trajala do nedelje. Slovensko kulturno društvo Tabor, ki ne miruje niti v najbolj vročih poletnih mesecih, se je tudi na letošnje srečanje z velikošmarnim občinstvom pripravilo z običajno vnmemo in poštvalnostjo. To je bilo čutili že na otvoritvenem večeru, ki ga niso omejili le na suhoparno predstavitev sicer odlične razstave, temveč mu dodali tudi ljubko slovesnost, med katero so počastili poleg treh kreatorov razstavljenih lutk in mask — Giuliane Gerdol, Magde Tavčar in Ani Tretjak — in oblikovalca razstavnega prostora Miloša Jugoviča ter ostalih akterjev "Kresne noči", tudi dobitnika letošnjih priznanj ZSKD za dolgoletno poštvalno delo na kulturnoprosvetnem področju Olgo Gulič in Mirka Kaplja. S cvetjem in drugimi priložnostnimi darili je društvo Tabor izrazilo priznanje in zahvalo njima, ki sta tesno povezala svoji imeni z bogato društveno

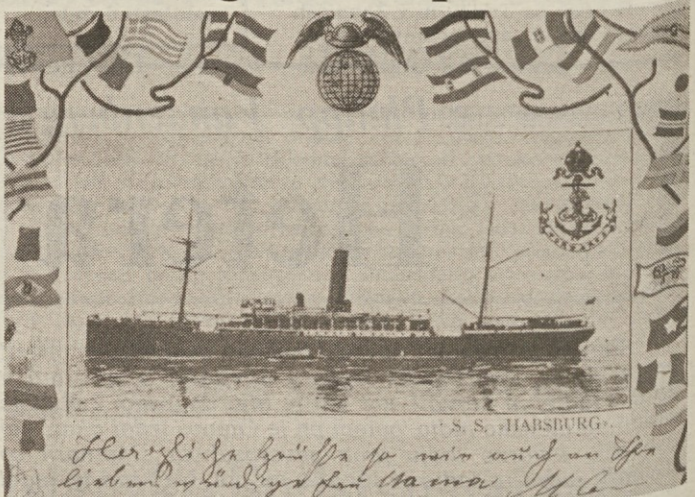
zgodovino, ter mladim kulturnim delavcem, ki so si z izvrstno predstavo Kresne noči pridobili zaslužen sloves. S tem je društvo istočasno poudarilo idealno povezavo med starejšo in mlajšo generacijo in smisel kontinuitete.

Razstavo, ki se je že prvi večer ogledalo veliko ljudi, je najprej predstavil predsednik društva Rinaldo Vremec, ki je tudi izročil priznanja slavilcem, daljše razmišljanje o lutkah iz Kresne noči pa je prebral Sergej Verč. Ob vprašanju, kaj lutka predstavlja in kaj nas pri njej najbolj priteguje, se je Verč zaustavil pri paradoksu, da je lutka posodila glas igralcu, da je ta lahko spregovoril resnico. "Kot da je lutka, to živo—ne živo bitje nena-doma razumelo povest našega časa in se odločilo za usoden skok čez jarek. Kot da bi lutka razumela, da je področje verjetnega skoraj neskončno, medtem ko je področje stvarnega zelo omejeno, kajti od vseh možnosti verjetnosti se le ena lahko spremeni v stvarnost. Tako je bila lutka tista, ki je skozi "Kresno noč" pripovedovala, da je stvarnost le poseben primer, ena od brezštevilnih možnosti verjetnega in zategadel je potrebno stvarnost razumeti drugače, na drug način. Iz tega tudi sledi, da želimo pronicati v svet verjetnega (in kdor se ukvarja z umetnostjo in kulturo nasploh bi to moral nenehno počenjati), moramo spremeniti koncept stvarnega sveta, saj nas drugače vse čaka kratko in malo kolektivni samomor."

Verč se je nato pohvalno izrazil bodisi o predstavi "Kresne noči", ki je bila deležna velikega uspeha tako pri nas kot v matični domovini, bodisi o razstavi lutk in mask iz te predstave ter v najbolj posrečeni polemiki z Marijem Čukom, ki je v Primorskem dnevniku potolžil nad kulturno ravnodušnostjo intelektualcev, ki premalo pišejo, dejal, da je vsako pisanje zaman in da predstavljajo takšne predstave, kakršne ponuja opensko društvo, veliko več kot "pretakanje litrov črnila o kulturi, saj se kljub črni tinti stvari kar ne morejo in ne smejo pisati črno na belem".

Lepa razstava lutk in mask bo na ogled vse te dni, ko se bodo v Prosvetnem domu zvrstile razne kulturne in zabavne prireditve.

Razstava Tržaškega Lloydja o zgodovini pošte

Letos poteka 150-letnica ustanovitve Tržaškega Lloydja, ki bo ob tej priložnosti priredil zanimivo razstavo o zgodovini pošte. Na začetkih plovbe na parni pogon je bila poštna služba ena izmed najpomembnejših dejavnosti tržaške pomorske službe. Par-niki Tržaškega Lloydja so namreč od leta 1843 prenašali pošto. Razglednice, dopisi in pisma, ki so prihajala po morskimi poti, so do leta 1927 na poštne znamke nosile žig z imenom parnika in tržaške pomorske družbe.

Z ogledom razstave dopisništva si bodo gledalci lahko ustvarili živo predstavo nekdanjega tržaškega ladjevja in tržaške pomorske poštne službe od prejšnjega stoletja do danes. Poleg razglednic bodo razstavljeni tudi slike starih ladij, letaki in brošure, ki bodo obiskovalcem gotovo pomagale pri sestavi zgodovinskega orisa delovanja Tržaškega Lloydja. Razstava bo v dvorani upravnega sveta Tržaškega Lloydja na Trgu Unità in bo odprta od 15. do 21. septembra vsak dan od 10. do 13. ure in od 17. do 20. ure.

V ponedeljek bo na Opčinah stekel poletni center Sklada »Mitja Čuk«

V ponedeljek, 18. tega meseca, se bo v prostorih Prosvetnega doma Tabor na Opčinah začel poletni center, ki ga prireja Sklad »Mitja Čuk«.

Tema letošnjega centra bo »Človeško telo in ekologija«, uresničili pa jo bodo z različnimi raziskavami, z izlety in z razvejanjo dejavnostjo od telesne vzgoje do izdelovanja raznih predmetov, ki jih bodo razstavili na sklepni prireditvi.

Otroke bodo vpisovali v prvih dveh dneh poletnega centra, 18. in 19. t.m. Starši otrok iz zgornje občine pa naj se čimprej zglasijo na svoji občini, da bo krajevna uprava poskrbela za prevoz otrok na Opčine. Center bo trajal do 29. avgusta, in sicer od 8. do 17. ure. Bivanje so torej na željo staršev podaljšali. Tudi letos bodo otroci kosili v gostilni Veto, poskrbljeno pa bo tudi za dve malici. Za dobro počutje otrok bo skrbelo dvanajst vzgojiteljic in animatork, računajo pa tudi na pomoč glasbene pedagoginje Tatjane Mihalič iz Ljubljane, ki se je že lani izvrstno vključila v dejavnost poletnega centra in dokazala, da se lahko tudi prizadeji otroci uspešno vključijo v to dejavnost.

Starši bodo za bivanje svojih otrok plačali 40.000 lir, s čimer bodo krili stroške za hrano in zavarovalnino. Sklad bo iz svojih fondov plačal nekatere spremembe prizadetih otrok, ob tem pa je treba omeniti, da je tudi letos Hranilnica in posojilnica na Opčinah denarno priskočila na pomoč Skladu. KD Tabor in ŠD Polet pa sta dali na razpolago svoje notranje in zunanje prostore.

Prošnje za redarstvo pred šolskimi poslopji

Tržaška občina obvešča, da bo tudi v šolskem letu 1986-87 poverila upokojencem in starejšim osebam varnostno redarsko službo pred šolskimi poslopji.

Prošnje je treba odposlati pred 25. avgustom, formularji pa so na razpolago pri vseh rajonskih svetih. Za to službo se lahko prijavijo tisti občani, ki so pred 25. avgustom dopolnili 55 let, izjema so le tisti, ki so v delovnem odnosu, ali pa so se predčasno upokojili na podlagi zakona 336.

Krajevne zdravstvene enote bodo seveda predhodno preverile psihofizične značilnosti kandidatov, vsekakor pa bo služba odvisna od odobritve ustrezne občinske odredbe.

Vse informacije so na razpolago od 10. do 13. ure na oddelku 5.1. sekcije - soba 20 - v drugem nadstropju Palače Costanzi št. 2.

Župan Agnelli v Domu onemoglih

Tržaški župan Agnelli je obiskal Dom onemoglih »Don Marzari« na Proseku, kjer biva 98 ostarelih, ki ne uspejo več poskrbeti zase. Pozanimal se je o težavah te strukture in se seznanil z najbolj perečimi vprašanji. Kasneje je župan obiskal še razne knjigovodske in informativne urade tržaške občine.

Kako gledajo tržaški gasilci na veliki šmaren

Od petka do nedelje bodite previdni da bo manj nesreč, požarov in poplav

Kdo vse se pripravlja na velikošmarenki konec tedna? Tržačani (razen dobršnega dela trgovcev in gostilničarjev), ki si še niso privoščili pravega letnega oddiha; meščani, ki bodo ostali doma, ker »15. avgusta nima smisla, da prežimo pol dneva v koloni« in policija, rdeči križ, mestni redarji ter gasilci, ki bodo morali »kriti« vse posledice velikošmarenskega petka, sobote in nedelje.

Osnovno velikošmarensko vprašanje je seveda v tem, ali se bodo Tržačani odločili za daljša potovanja ali bo-

jo raje ostali v mestu in se podali le na morje (podnevi) in na Kras (proti večeru). Če sodimo po tem, kar so nam v zvezi s petkovim praznikom razkrili gasilci, bodo Tržačani pridno ostali doma. Kdor se še ni podal na počitnice, bo po vsej verjetnosti potrpel še nekaj dni. Tako bo lahko ujel dve muhi na en mah: izgonil se bo gostemu prometu in visokim »sezonskim« cenam.

Za tržaške gasilce pa je 15. avgust dan do pičice enak vsem ostalim v letu, čeprav morajo zaradi posebnega

ministrskega odloka od 11. do 31. avgusta vzeti v službo še 12 dodatnih gasilcev, fantov, ki služijo vojaški rok. Sicer pa jih pretiran prirastek mestnega in obmejnega prometa ne skrbi veliko, bolj jih skrbi velikošmarenski način vožnje in velikošmarensko praznično razpoloženje. V veliki vročini (in vse kaže, da bo tudi letos pripekalo) lahko postane avtomobil prava past, še posebno za tiste voznike, ki niso posebno navajeni na vožnjo v razgreti »pločevinasti« skatli.

Avtomobil skrbi tržaške gasilce tudi ko se nahaja neposredno na asfalt-nem traku. Tržačani, ki se bodo za svoj velikošmarenski oddih osredotočili na Kras, naj ne parkirajo svojih avtomobilov kar na travniku (lahko bi jih tudi ujel lastnik ali člani WWF), saj se zaradi toplote, ki jo izžareva motor, lahko vname popolnoma osušena trava. Cigaretne o-gorkov tudi ne bi smeli puščati kar tako okoli, a to že spada v splošno kulturo, ki ni odvisna od praznične-ga 15. avgusta. Gasilce skrbijo tudi vsi tisti, meščani, ki bodo te tri dni zapustili mesto. Nekateri namreč radi pozabljajo (mar je tudi to odvisno od vročine?) na odprte pipe v svojih kuhinjah ali kopalnicah, kjer se je do zadnjega hladila lubenica. Tako, medtem ko se mi priverjamo na prenatrpanih plažah, kakih par kilometrov od zaklenjenega stanovanja (kdo se ne bi bal tatov?) začne so-sedu »deževati« na glavo...

»Beg« iz mesta pred velikošmarenskim koncem tedna

Poletna suša tudi med filmskimi trakovi

Tržaške kinodvorane: kdor išče, ta ne najde...

»Rad bi šel v kino, kaj mi svetuješ?« Kaj naj ti svetujem? Saj tu sploh ne gre za različno vrednotenje filmskega dela, za podpiranje estetske linije Chaiers du cinema ali American Filma, za nezanimanje do človeka, ki te je vprašal za nasvet. Tu gre za kronično tržaško bolezen, ki iz leta v leto, od sezone do sezone, sistematično odganja iz svojih že tistikin redkih kinodvoran tudi najbolj vztrajnega gledalca.

Kaj naj ti svetujem? Odpril dnevnika pogledaj rubriko »Kino«. Kaj ti najprej pade v oči? Da je v Trstu 12 kinodvoran (od katerih se dve — kot ruske matrijoške — čudežno množita). Da sta dve popolnoma »posvečeni« por-nografski kinematografiji, pa tudi tretja se čisto predaja tem dobičkovnim predstavam. Odrkil boš tudi, da ima poletna vročica za tržaške kinodvorane hujše posledice kot kuga v srednjem veku. Našteli smo namreč 12 kinodvoran, od teh pa je kar 7 zaprtih, in dve sta letni, če proti večeru dežuje, lahko odpišemo še eno.

Izbiraj, če ti je mogoče! Morda se, neustrašni gledalec, ki so ti kinopredstave v veselje, zanimaš tudi za filmsko ponudbo in bi rad v kino 15. avgusta? Če ti je Mickey Rourke še simpatičen, potem ko ga že 8 mesecev nepretrgoma gledaš v filmu 9 tednov in pol, si lahko to rekordno

delo ponovno pogledaš v Aristonu. Tistim, ki že znajo na pamet dialog med Rourkom in Basingerjevo (vsaj prvega polčasa), pa lahko svetujem »premiero« (film je iz leta 1982!) filma Bodyheat, kjer ima tudi naš Rourke svojo drobno vlogo.

Z večjo lahkoto bi svetovala grozljivke, srhljivke in znanstvenofantastično ogabne (na videz, seveda) filme, ki pestrijo šibak poletni program kinodvoran Mignon, Nazionale in občasno letnega kina v Ljudskem vrtu. Tudi »porniče«, kot jih ljubkovalno imenujejo v Sloveniji, bi lahko brez težav svetovala gledalcu. Izbire je sicer malo, pornografske komike brez dramatičnih zapletov in tragičnih katarz, pa bo v Trstu kljub vsemu več kot dovolj.

»Kaj mi svetuješ?«, vztrajaš. Kaj naj ti svetujem? Kino Ariston, kjer se je po dežju nabralo skoraj 400 prepotenih gledalcev? Kino Grattaciolo, kjer je prijetno hladno in brezupno prazno? Letni kino v Ljudskem vrtu, kjer je vse črno od komarjev? Eno od dvoran Nazionale, kjer čakaš do-

Zveza slovenskih kulturnih društev obvešča, da bodo njeni uradi zaprti do 16. avgusta zaradi letnega dopusta.

brih 20 minut (ne verjemeš? Preveri!), da zalepijo filmski trak, ki se je pretrgal? Danes bi ti svetovala, a le deloma zaradi filmov, Mignon (ima klimatizacijo) in Capitol (ima nekaj gledalcev). Jaz bi vsekakor ne obupala: po črnem poletju lahko se pride »rožnata« jesen (?)

Eva Fornazarič

Razpis natečaja

Deželna služba za odnose z Evropsko gospodarsko skupnostjo sporoča, da je bil v Uradnem listu 178 (16. julija 1986) objavljen razpis natečaja za mesto glavnega upravitelja pri službi carinske zveze pri komisiji evropskih skupnosti. Kandidati morajo imeti univerzitetno diplomu ter najmanj dvajsetletne izkušnje v carinskem sektorju; nadalje morajo dobro obvladati enega od jezikov EGS. Vse informacije so na razpolago v tajništvu šole v Ul. Carnaro 43, tel. 829444 ali 829445 od 1. septembra dalje, vsak dan, razen ob sobotah, od 9. do 12. ure.

● Tržaška višja šola za socialne delavke obvešča, da bo vpisovanje na triletni tečaj za diplomu socialne delavke od 8. septembra do 8. oktobra. Vse informacije so na razpolago v tajništvu šole v Ul. Carnaro 43, tel. 829444 ali 829445 od 1. septembra dalje, vsak dan, razen ob sobotah, od 9. do 12. ure.

»POLETJE V TRSTU« PRED ŠESTO IZVEDBO

Galerija Rettori Tribbio 2 bo letos priredila že šesto izvedbo »Poletje v Trstu«. Pod to siglo potekajo glasbene, pevske in kulturne prireditve, ki se bodo v letošnjem poletju zvrstile v dneh med 25. avgustom in 5. septembrom.

V ponedeljek 25. avgusta bo v galeriji Rettori Tribbio 2 kritik Carlo Milic otvoril likovno razstavo del Federica Righija. Dela bodo razstavljena do 5. septembra in bodo na ogled v delovnih dneh od 18. do 20. ure.

V cerkvi v Ul. Rosario se bo v sredo 27. avgusta predstavil kitarist Pino Botta z vrsto starih napoletanskih pesmi. Prav tako bo v cerkvi v Ul. Rosario 29. avgusta ob 20.30 na vrsti koncert sopranistke Cristine Montese ob klavirski spremljavi Diane Petch. V torek, 2. septembra, ob 20.30 bo na Starem trgu s sporedom italijanskih in francoskih pesmi nastopil Mario Pardini, katerega bo pri klavirju spremljala Gigliola Perissutti. Ob isti uri bo v sredo, 3. septembra, v cerkvi v Ul. Rosario gostoval pevski zbor »Corale S. Pio X«, ki ga vodi Chiara Moro.

»Poletje v Trstu« se bo zaključilo v petek, 5. septembra, z nastopom dua, ki ga sestavljata oboistka Fiam-

metta Zuliani in organistka Maria Puzeddu.

Razstava o opereti odprta do 31. avgusta

Zgodovinska razstava »Sanje o valčku - dunajska opereta v Italiji« je med publiko doživela izreden uspeh. Prireditelji računajo, da si je razstavo v palači Costanzi doslej ogledalo skoraj 35.000 ljudi. Razstavljenih je skoraj 350 dokumentov, tiskovin in predmetov, ki zadevajo čarobni svet dunajske operete. Razstavljeni predmeti prihajajo iz zbirke tržaškega gledališkega muzeja C. Schmidl in zbirke E. G. Oppicelli iz Genove. Razstava bo odprta do 31. avgusta.

Sporočilo ACI

Tržaški pokrajinski urad ACI sporoča, da finančni ministrski odlok z dne 27. 6. 1986 določa nove zapadlosti za objavo seznamov vozil, ki so izključena iz prometa po uradnem postopku. Zato bodo v pokrajinskih uradih ACI, v Ulici Cumano 2 (priljičje - davčni urad), do 30. septembra 1986 na razpolago seznam s številskimi evidenčnimi tablicami vozil, ki bodo morala iz prometa. Rok za predstavitev morebitnih prizivov na posebnih obrazcih, ki jih brezplačno nudi avtomobilski registrski urad, zapade 30. oktobra 1986.

● Danes se v Šempolaju prične festival Unità in Dela, ki ga prireja devinsko-nabrežinska sekcija KPI »E. Berlinguer«. Praznik se bo zaključil v nedeljo 17. avgusta. Festival komunističnega tiska bo v istih dneh tudi v Naselju sv. Sergija. Vsak večer bo igral ansambel Barbanera.

† Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila naša draga mama in nona

Stefania Turko vd. Sacchi

Pogreb bo danes, 14. avgusta, ob 10.30 iz mrtvašnice glavne bolnice na pokopališče pri Sv. Ani.

Žalostno vest sporočajo sin Evaristo z ženo Carolino, vnukinji Emanuela in Rafaela ter drugo sorodstvo.

Trst, 14. avgusta 1986

Ob izgubi drage matere izreka KD Primorsko svojemu članu Evaristu Sacchiju in družini iskreno sožalje.

Z opereto »Pri belem konjičku« konec letošnjega festivala

Brez dvoma pa ima za to zasluge tudi razstava Sen valčka - Dunajska opereta v Italiji, ki je na ogled še ves mesec. Vse te pobude (naj omenimo še razstavo o Maksimilijanu in odprtje »dunajske« kavarnе v Miramarskem parku) so bile zelo obiskane, k čemur je pripomogla tudi razvejana reklama prek televizije in časopisja.

Drevišnja predstava v gledališču Rossetti se bo začela ob 20.30. Z njo se bodo poslovili od publike dirigent Oskar Danon, režiser Filippo Crivelli, igralci in pevci Jadranka Jovanović, Elio Crovetto, Eros Pagni, Nicoletta Curiel, Valerio Grazioli, Riccardo Peroni, Giordana Mascagni, Edoardo Borioli, Daniela Ferletta, Antonino Tagliareni, Gianfranco Saletta, Franco Jesurum, Mauro Serio in Fulvio Falzarano. Orkester in zbor sta iz gledališča Verdi, zbor vodi Andrea Giorgi, za koreografije pa je poskrbel Gino Landi.

Na sliki: Lekarova karikatura je svojčas vzbudila veliko smeha.

● Na tržaškem županstvu je župan Agnelli sprejel včeraj kvestorja Antonina Allegra, ki se poslavlja od Trsta.

Prizori, ki niso v čast tržaškemu prebivalstvu

V tem poletnem in počitniškem vzdušju, ko je v mestu tudi precej tujih gostov, se Trst lahko »ponaša« tudi s takimi prizori. V teku ni nobene stavke smetarjev, saj je bil njihov spor z občinsko upravo že pred časom rešen. Kljub temu pa se ponavljajo prizori, ki ne postavljajo tržaškega prebivalstva v najlepšo luč: nasprotno! Za odlaganje večjih odvečnih predmetov so namreč na razpolago druge rešitve, katerih pa se določeni ljudje ne poslužujejo, ker očitno nimajo nobenega obzira do someščanov in drugih obiskovalcev mesta.

Tudi v tržaških avtokampih se pritožujejo nad skopo turistično ponudbo našega mesta

O skopi in neustrezni turistični ponudbi našega mesta je bilo že veliko povedanega in jo bržkone prav dobro poznajo tudi potencialni obiskovalci, ki se tega "miteleвроpskega biserčka ob morju" izogibajo, in poznajo jo tudi hotelirji in upravniki avtokampov v mesti okolici. Slednjih je v tržaški pokrajini devet. Večinoma gre za kampe z majhno kapaciteto in omejenimi uslugami. Za vzorec smo obiskali nekaj kampov in povprašali za podatke o splošnem stanju v letošnjem poletju in za primerjavo med turistično prisotnostjo v letošnji in lanski sezoni. Izluščilo se je nekaj, po našem mnenju, zanimivih ugotovitev. Bralcem vsekakor ne bomo posredovali statističnih podatkov, tudi zato, ker je v tem pogledu vsak kamp poglavje zase. Za primer naj navedemo, da so v dveh kampih doslej zabeležili precejšen prirastek v primerjavi z lanskim poletjem, medtem ko so v drugih dveh šotariščih doslej zabeležili približno enake vrednosti kot lani.

Med splošne značilnosti bi najprej uvrstili dejstvo, da je Trst mesto za tako imenovane "tranzitne" turiste, ki se pri nas za krajši čas ustavijo na poti v bolj oddaljene kraje ali pa med povratkom domov. Večinoma so to eno ali dvod-

nevni obiskovalci, ki svoj postanek v Trstu izkoristijo za nakupe ali za ogled Miramara in mestnega središča.

Po mnenju prijaznih upraviteljev sta za krizni turistični položaj krivi lokalna javna uprava in krajevna avtonomna turistična ustanova, ki ne vlagata dovolj truda in sredstev, da bi Trstu olepšali videz, popestrili ponudbo in končno poskrbeli, da bi imeli turisti tu kaj početi. Tako nam je lastnik kampa "Alle rose" (Sesljan) potožil, da že vrsto let prosi, naj mu pošljejo prospekte in drugo turistično propagandno gradivo, a je doslej vedno naletel na gluha ušesa. In dejansko pri nas primanjkuje tega gradiva, če izvememo maloštevilne izvode ilustrativnega deplianta "Miramarski grad". Trst pa razkriva hude pomanjkljivosti tudi glede turističnih infrastruktur: banke in menjalnice so ob sobotah in nedeljah v glavnem zaprte, informacijskih uradov ni, večernih prireditev pa je zaenkrat še premalo, da bi pritegnile večje zanimanje.

Med turisti, ki so trenutno nameščeni v okoliških kampih, prevladuje število tujcev in italijanskih obiskovalcev iz drugih predelov države. Med tujci je letos največ Nemcev, Francozov in Nizozemcev — mnogo je tudi Poljakov, medtem ko je upadlo število obiskovalcev iz severnih evropskih držav. Tisti, ki si Trst izberejo za sedež svojega dopusta, omejijo svoje bivanje v kampu na nočitev. Dejansko je za večino teh turistov kamp le izhodišče za nadaljnja premikanja na srednje dolgih relacijah. Skoraj vsi namreč načrtujejo enodnevnne izlete in ekskurzije v zanimivejše kraje (Benetke, Oglej, Postojna, itd.) in tudi na morje gredo raje v bližnjo Jugoslavijo, čeprav je vse več takih turistov, ki se nad ponudbo in uslugami v jugoslovanskih kampih pritožujejo. Za nameček so v zadnjem času tudi cene znatno poskočile, tako da raje izberejo navedeno varianto in se nato svobodno premikajo v vse smeri.

Lastnik kampa "Imperial" v Nabrežini je letos na lastno pest (in stroške) razmnožil barvni prospekt v šestih različnih jezikih. V tem kampu so letos zabeležili (vsaj doslej) največji porast prisotnosti turistov. To naj bi pomenilo, da bi tudi Trst lahko postal zanimiv in privlačen za turizem (vsaj do določene mere). Nadebudni lastnik nabrežinskega kampa je npr. s pomočjo prospekta, zmernih cen in prijaznosti povečal obseg prometa. Ista ugotovitev velja za kamp "Alle rose", v katerega sicer prihajajo večinoma stalni gostje iz drugih italijanskih krajev, ki se pa očitno dobro počutijo. Kampa "Pian del Grisa" in "Obelisco" sta po svojih značilnostih prevec specifična. Sem namreč zahajajo pretežno Tržčani, ki svoje prikolice puščajo tu tudi pozimi in prihajajo v kamp predvsem konec tedna. Vsekakor imata tudi navedena kampa več tujih obiskovalcev. Upravitnik kampa na Obelisku nam je zaupal, da je v nedeljo tu prenočilo kakih sto španskih turistov, ki so nato "odrinili" dalje. Morebiti bi si mesto tudi ogledali, če bi bile turistične zadeve ustrežnejše in bolje urejene. (ic)

darovi in prispevki

Namesto cvetja na grob Marija Sosiča — Stančmarja darujeta Pepka in Rudi Sosič 30.000 lir za SKD Tabor.

V spomin na drago sošolko Stano Repinc daruje Ivanka Colja 20.000 lir za knjižnico P. Tomažič in tovariši.

V spomin na dr. Draga Martelanca darujeta Vlasti in Armido Ukmar 30.000 lir za Sklad M. Čuk.

V spomin na Rikarda Štoko darujejo Dragica, Ivan in Lojze Kapun z družinami 50.000 lir, Ljubo Grilanc z družino 20.000 lir in Vilma Antoni z družino 20.000 lir za Kulturni dom Prosek-Kontovel.

V spomin na Pepija Husuja darujeta Angela Rupel 15.000 lir ter Marija Rupel 10.000 lir v isti namen.

SEKCIJA KPI E. BERLINGUER prireja danes, jutri, 16. in 17. avgusta v Šempolaju

FESTIVAL UNITA' IN DELA

Sporod:

danes in jutri ob 17. uri odprtje kioskov, od 20.30 dalje ples z ansambлом PRIZMA;

v soboto, 16. 8., ob 19. uri koncert GODBENEGA DRUŠTVA NABREŽINA, od 20.30 dalje ples z ansambлом L. FURLANA;

v nedeljo, 17. 8., ob 19. uri nastop folklorne skupine V. GORTAN iz Umaga, od 20.30 dalje ples z ansambлом VENERA.

kino

ARISTON - 21.00 **9 settimane e 1/2**, dram., ZDA 1985; r. Adrian Lyne; i. Mickey Rourke, Kim Basinger.

LETNI KINO V LJUDSKEM VRTU - 21.15 **Demoni**, groz., It. 1985; r. Lamberto Bava; i. Urbano Barberini, Natasha Hovey.

NAZIONALE II - 16.30, 22.00 **Extrasensorial (The Link)**, shr., ZRN 1985; r. A. De Martino; i. M. Moriarty, P. Milford, □□

NAZIONALE III - 16.00, 22.00 **Un mercoledì da leoni**, dram., ZDA 1982, 100'; r. John Milius; i. Jean-Michael Vincent, William Katt.

NAZIONALE I - 16.00, 22.00 **Sesso perverso, mondo violento**, porn., □□

EXCELSIOR I - Zaprto do 21. avgusta.

EXCELSIOR II - Zaprto do 21. avgusta.

GRATTACIELO - 18.00, 22.15 **Brivido caldo**, dram., ZDA 1982, 115'; r. Lawrence Kasdan; i. William Hurt, Kathleen Turner, □

CAPITOL - 17.00, 22.00 **Il mio nemico**, fant., VB/ZDA 1985, 100'; r. Wolfgang Peterson; i. Dennis Quaid, Lou Gosset jr.

FENICE - Zaprto do 21. avgusta.

MIGNON - 17.00, 22.15 **La casa vuota dopo il funerale (Vamping)**, shr., ZDA 1985, 100'; r. Frederick King Keller; i. Patrick Duffy, Catherine Hyland.

ALCIONE - Zaprto.

LUMIERE FICE - Zaprto do 29. avgusta.

VITTORIO VENETO - Zaprto do 20. avgusta.

RADIO - 15.30, 21.30 **Notti particolari e bagnate**, porn., □□

Prepovedano mladini pod 14. letom □ - 18. letom □□

izleti

Društvo slovenskih upokojencev v Trstu sporoča, da je še možen vpis za izlet v Kumrovec, ki bo 20. avgusta. Telefonirati od 14. do 15. ure na št. 412195.

razna obvestila

Sklad M. Čuk obvešča, da bodo vpisovanja v poletni center, ki bo od 18. do 29. avgusta v Prosvetnem domu na Opčinah, 18. in 19. avgusta od 8. do 10. ure.

ŠD ZARJA — BAZOVICA

vabi na

ŠPORTNI PRAZNIK

jutri, 15., 16. in 17. avgusta na vrtu Gospodarske zadruge v Bazovici.

Vse tri večere vas bo zabaval ansambel DOMAČI FANTJE iz Ilirske Bistrice.

Delovali bodo dobro založeni kioski.

mali oglasi

OSMICO v Sovodnjah je odprl Marko Kovic (Mihelčev).Toči belo in črno vino, na razpolago domač prigrizek.

TEREN v okolici Bazovice ali Lonjerja vzamem v najem za obdelavo ob prostem času. Tel. 577786 — Elide.

RESTAVRACIJA išče sposobno kuharico-natakarico. Ponudbe na Oglasni oddelek Primorskega dnevnika — Ul. Montecchi 6, 34137 Trst pod šifro "Kuharica".

PRODAM 80-basovsko harmoniko scandalli v odličnem stanju. Telefonirati v večernih urah na št. (0481)78034.

PRODAM mercedes 200 — benzin, v odličnem stanju, letnik '79, prevoženih 90.000 km. Tel. 299269.

PRODAM avto 127, letnik '79, v odličnem stanju. Tel. 228670.

PRODAM moto guzzi 50, v dobrem stanju. Tel. 226113 ali 228547.

PRODAM motor alfa romeo 1750. Tel. 226113 ali 228547.

OSMICO je odprl Edi v Praprotnu. Toči sortirana bela vina in teran.

V SREDIŠČU ŠTANDEŽA prodam zazidljivo parcelo, 506 kv. m. Tel. 0481/391697.

PRODAM 100 l belega vina in 100 l terana. Tel. 227411.

PRODAM ape 150 kub. cm, star 3 leta. Tel. (0481)882020.

CAGIVO ELECTRA 125 prodam po ugodni ceni; dva meseca staro, prevoženih 1.200 km. Informacije po tel. (0481)87711 — v večernih urah.

SE ŽELITE UČITI FRANCOŠČINE? Francozinja, diplomirana v Parizu z izkušnjo večletnega poučevanja jezika v Trstu, nudi pomoč pri prevajanju ter lekcije za vse stopnje, tudi v poletnih mesecih. Tel. 566256.

PRODAM fiat 127 v odličnem stanju, prevoženih 19.000 km, 3.500.000 lir. Tel. 299276.

OBVESTILO

Zaradi predčasnega zaključka redakcije sprejemamo danes, 14. avgusta, oglase za objavo v Primorskem dnevniku 15. avgusta 1986 po sledečem urniku:

oglasni oddelek, kot običajno, od 8. do 13. ure,

redakcija od 17. ure samo osmrtnice, zahvale in sožalja.

poletne prireditve

GLEDALIŠČE ROSSETTI FESTIVAL OPERETE

Danes, 14. t. m., ob 20.30: **Pri belem konjičku** (R. Benatzky in R. Stolz). Zadnja predstava.

TRG UNITA'

Jutri, 15. t. m., ob 20.30: Koncert Mesne godbe G. Verdi.

MIRAMARSKI PARK LUCI IN ZVOKI

Danes, 14. t. m., ob 21. uri in 22.15 v italijanščini.

V soboto, 16. t. m., ob 21. uri v nemščini in ob 22.15 v italijanščini.

SESLJANSKI ZALIV (pri Karaveli)

V soboto, 16. t. m., ob 20.30 nastop ansambla OCHO RIOS.

razstave

V umetnostni galeriji na Tržaški pokrajini, Trg Vittorio Veneto 4, je do 19. avgusta odprta Mednarodna poletna umetniška razstava z udeležbo Avstralije, Avstrije, Italije, Jugoslavije in Velike Britanije. Urnik: 19.00 - 22.00, prazniki: 11.00 - 13.00.

V Sesljanu na sedežu Turistične ustanove: Kamnarska umetniška obrt v Nabrežini - ob 2000-letnici kamnolomov. Razstavljajo: Ivan Ballarini iz Šempolaja, Nino Bon iz Križa, Antonio Mosetti in Milan Pernarič iz Nabrežine, Albert in Miloš Zidarič iz Šempolaja.

V Palači Costanzi (Trg Unità) je do konca meseca na ogled zgodovinska razstava SANJE O VALČKU - dunajska opereta v Italiji.

Na Gradu sv. Justa so do 31. t. m. razstavljene STARINSKE MUČILNE NAPRAVE.

SKD Tabor — TABOR '86. Odprta je razstava Lutke in maske Trdinove-Sosičeve KRESNE NOČI.

razne prireditve

Sekcija KPI E. Berlinguer prireja danes, 14. jutri, 15., 16. in 17. avgusta v Šempolaju FESTIVAL UNITA' IN DELA.

V Prosvetnem domu na Opčinah poteka te dni TABOR 1986, ki ga prireja SKD Tabor: Jutri ob 15. uri odprtje kioskov, ob 18. uri komedija "Piknik s tvojo ženo", ob 20. uri ples z ansambлом Taims. V soboto ob 17. uri odprtje kioskov, ob 20. uri ples z ansambлом Taims. V nedeljo ob 15. uri odprtje kioskov in ob 18. uri koncert pihalnega orkestra Refolo iz Šklednja. Ob 20. uri ples z ansambлом L. Furlan.

čestitke

Danes praznuje 50. rojstni dan SERGIJ. Obilo sreče in razumevanja v domačem krogu mu želi teta Pierina.

Dragi bofer SERGIO. Ob tvojem srečanju z Abrahamom ti iskreno čestitajo Valter, Patricia in Noemi.

Danes praznuje SERGIJ VATOVAC iz Ricmanj 50. rojstni dan. Vse najboljše mu voščita mešani pevski zbor in odbor SKD Slavec.

menjalnica

NAKUPNI TEČAJI 13. 8. 1986

Ameriški dolar	1.410.—	Japonski jen	8,75
Nemška marka	685.—	Švicarski frank	851.—
Francoski frank	210.—	Avstrijski šiling	97.—
Holandski florint	609.—	Norveška krona	190.—
Belgijski florint	32,5	Švedska krona	202.—
Funt šterling	2.100.—	Portugalski eskudo	9.—
Irski šterling	1.890.—	Španska peseta	10.—
Danska krona	181.—	Avstralski dolar	820.—
Grška drahma	10.—	Debeli dinar	3,20
Kanadski dolar	1.000.—	Drobní dinar	3,20

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE
TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

Tel.: Sedež 61446 - 68881
Agencija Domjo 831-131

Emporio

FIORENTINO

TRST — Ul. S. Maurizio 16 (Trg Ospedale) — Tel. 775741

POPUSTI POPUSTI POPUSTI

NA VSEH ARTIKLIH:

obleke, krila, bluze, halje, nočne srajce

Obv. občini 16.7.86

ženska in njena stvarnost

breda pahor

Žensko udejstvovanje v športu

»Ker ljubim šport, so mi seveda pri srcu tudi športnice. Vendar mislim, da bi morale ženske gojiti samo tiste športne panoge, ki pozitivno vplivajo na njihov izgled oziroma bi morale treninge omejiti, da ne bi na primer preveč razvile mišic. Kajti ženska mora vsekakor že na prvi pogled ostati ženska.«

Tako nekako, kajti obnovljeno je po spominu, se je pred leti v tržaškem Časnikarskem krožku izrazil novinar Italo Soncini. Udeležil se je namreč javne razprave o odnosu med žensko in športom, ki jo je organiziral Koordinacijski odbor žensk, ki so zaposlene na raznih področjih informiranja. Odbor ni dolgo deloval, omenjena razprava je bila med njegovimi najbolj posrečenimi pobudami, poseg Soncini-ja pa je prirediteljicam ostal globoko v spominu.

Na tržaško razpravo o ženskah in športu me je ponovno spomnil dogodek, ki mu je italijansko časopisje dalo velik poudarek. Iz hotela, kjer so se člani nogometnega kluba Napoli pripravljali na novo tekmovalno sezono, so izgnali nekoliko vpadljivo Eleonoro Vallone. Mlada igralka, ki je privlačne zunanosti in jo brezskrbno razkazuje, kot so zapisali znani komentatorji v raznih vsedržavnih dnevnikih, je bila v hotelu prav zaradi neapeljskih prvoligašev in sicer iz poklicne dolžnosti. Pripravljala je namreč vrsto intervjujev, pri tem pa naj bi zaradi svojega nastopa vznemirjala nogometaša. Vodstvo kluba pri svoji oceni seveda ni imelo v mislih kakšne intelektualne stimulacije, temveč se je zbal, da se njegovi drago plačani varovanci ne bodo mogli več dovolj vestno in zbrano posvečati treningom.

Nesmiselno bi bilo seveda razpravljati o tem, koliko je privlačna Eleonora Vallone razburjala duhove in vzburjala čute vrlim športnikom. O tem so že razsodili odgovorni za neapeljski nogometni klub, ki so očitno prepričani, da so njihovi atleti nedolžna in neizkušena bitja, ali pa povsem nasprotno, da so veliki packi. Toda ta vidik, razen morda za prizadete, za širšo javnost ni relevanten: za vse ostale je veliko pomembnejši prikaz odnosa med žensko in športom, ki izhaja iz omenjenega dogodka.

Iz obeh navedenih primerov izhaja, pa čeprav gresta v nasprotni smeri, da

»ženska je in mora biti najprej in predvsem ženska«, kar v zelo razširjeni interpretaciji pomeni, da s svojo privlačnostjo vzbuja pozornost in moti okolico. Če tega ne počne, ni vredna omembe, ko pa pride do kakršnihkoli zapletov mora vedeti, da je vsekakor kriva.

Izgon Eleonore Vallone iz hotela, ki so ga nekateri s kancem duhovitega pretiravanja primerjali izgonu Eve iz raja, je v bistvu droben dogodek, ki pa je pomemben zaradi stvarnosti, ki jo razkriva. Razmere v italijanskem športnem svetu sploh niso idilične, da so nekatera vprašanja povsem napačno in izkrivljeno zastavljena pa priča tudi ta primer.

Ob njem so se takoj razvile polemične razprave o vrsti vprašanj: o pomovanju tekmovalnega, še posebej profesionalnega športa; o vlogi ženske v svetu športa; o spolnosti športnikov. Vse razprave pa so se tako ali drugače obregile ob neizčrpno temo »ženske in moške narave« ter odnosov med spoloma.

Zelo lahko se je namreč delati norca iz pretirane materinske previdnosti vodstva neapeljskega nogometnega kluba. Njegovo stališče je nedvomno odraz širšega splošnega mnenja, pisanih in nepisanih zakonov, ki vladajo v svetu profesionalnega nogometa. Ta pravila pa niso tuja niti širšemu svetu, ki mu je najpomembnejša vrednota zmaga za vsako ceno.

V športu, ki še zlasti rad poudarja moč, ki je po definiciji moška lastnost, mora biti moški zmagovalc. Ženska naj ga spremlja, mu stoji ob strani, ga tolaži, spodbuja in čaka: skratka lahko mu je mati, žena, sestra, hči. Ljubica nikoli, vsaj pred javnostjo: kajti zapeljivkam, tudi navideznim, veljata graja in prezir. Vse spoštovanje pa gre potrpežljivim ženskim figuram, ki ne stopajo v ospredje. Ženskam je dovoljeno, da se pomerijo v raznih športnih panogah, vendar če športno udejstvovanje — Soncini docet — ne načne, estetsko in značajsko, resnične ženske narave.

filmi na TV zaslonu

kinoatelje

ZIEGFELD FOLLIES - ZDA 1945.

Režija: Vincente Minelli.

Igrajo: F. Astaire, L. Ball, L. Bremer, J. Garland, G. Kelly.

RAI 2, ob 22.20.

Florenz Ziegfeld, gledališki producent in menežer številnih zvezd hollywoodske glasbene komedije, je za zgodovino ameriškega špekakla več kot blesteče ime, je pravcata institucija, referenčno središče za vso generacijo umetnikov, ki se je uveljavila v letih po 2. svetovni vojni s filmi družbe MGM.

V Minellijevem filmu mu bog omogoči po smrti, da lahko še enkrat organizira muzikal, poslednji in najveličastnejši, takšnega si je vedno želel. Stari gledališki lisjak izbere seveda najlepša imena znamke MGM: Fred Astaire, G. Kelly, J. Garland, E. Williams, R. Skelton, W. Powell itd.

POP ČIRA IN POP SPIRA - Jugoslavija 1957.

Režija: Soja Jovanović.

Igrajo: Milan Ajvaz, Jovan Gec, Ljubinka Bobović, Nevenka Nikulić, Renata Ulmanki.

TV LJUBLJANA, ob 23.00.

Pred kratkim najavljeni film je odpadel zaradi posebnih prenosov s španskega "mundobasketa". Nanj zopet opozarjamo, ker je to prvi "technicolor" jugoslovanskega filma. Resnici na ljubo, je bil to trd oreh za takratno (1957) jugoslovansko filmsko proizvodnjo. Beograjska filmska hiša Avala si je morala izposoditi ustrezne reflektorje in luči pri ljubljanskem Triglav filmu in tudi fotograf je imel precejšnje težave pri uporabi italijanskega barvnega filma ferrania.

Tudi režiserka Soja Jovanović ni hotela tvegati in je izbrala priljubljene igralce srbskih gledališč za to žuborečo balkansko komedijo, ki je duhovita zgodba o dveh popih na podeželju, o njunih popadijah in hterkah...

današnji televizijski in radijski sporedi

RAI 1
13.00 Glasb. odd.: Maratona d'estate
13.30 Dnevnik
13.45 Film: Le avventure e gli amori di Omar Khayyam (pust., ZDA 1957, r. W. Dieterle, i. C. Wilde, M. Rennie, J. Derek)
15.25 Muppet Show
15.50 Dokumentarec
16.15 Risanka: Le allegre avventure di Scooby Doo e i suoi amici
17.00 Nanizanka: Sette sposi per sette fratelli
17.50 Risanka: Tom Story
18.15 Nadaljevanje: Guerra e pace (4. del)
19.40 Almanah jutrišnjega dne
19.50 Vremenska napoved
20.00 Dnevnik
20.30 Zabavni program: Hamburger serenade
21.30 Film: Due occhi di ghiaccio (vestern, VB 1968, r. Silvio Narizzano)
22.30 Dnevnik
22.40 Due occhi di ghiaccio (2. del)
23.30 Musicanotte
24.00 Dnevnik - zadnje vesti

CANALE 5
8.25 Nanizanka: Mary Tyler Moore, 8.45 Maude, 9.15 Dalle nove alle cinque, 9.40 Alice, 10.00 Una famiglia americana
11.00 Nadaljevanje: Navy
11.45 Nanizanka: Love Boat, 12.40 Lou Grant
13.30 Nadaljevanje: Navy
14.30 Film: Il bacio di una morta (dram., It. 1949, i. V. Belmonte, G. M. Canale)
16.30 Nanizanka: Hazzard, 17.30 Il mio amico Ricky, 18.00 L'albero delle mele, 18.30 Dalle nove alle cinque, 19.00 Arcibaldo, 19.30 Kojak
20.30 Glasbena oddaja: Festivalbar '86, vodita Claudio Cecchetto in Susanna Messaggio
23.30 Nanizanki: Trauma Center, 0.30 Sceriffo a New York

RETEQUATTRO
8.30 Nanizanki: I giorni di Brian, 9.20 Mary Benjamin
10.10 Film: La feldmarescialla (kom., It. 1968, r. Ste-no, i. R. pavone, F. Blanche)

RAI 2
13.00 Dnevnik
13.15 Film: Saranno famosi
14.10 Otroška oddaja: L'avventura, vmes risanke
17.00 Film: Una moglie in pericolo (kom., It. 1939, r. Max Neufeld, i. M. Glory, A. Centa). Neki diplomat sumi, da ga je žena, ki je šla na ples v maskah, varala. Vendar na koncu odkrije, da mu je žena zvesta in da je šla na inkriminirani ples služkinja, ki se je tam na svojstven način zabavala.
18.30 Dnevnik - šport
18.40 Nanizanka: C'era una volta un samurai
19.45 Dnevnik
20.20 Dnevnik - šport
20.30 Nadaljevanje: Cinque ragazze a Parigi (1. del)
22.10 Dnevnik - večerne vesti
22.10 Film: Ziegfeld Follies (glas., ZDA 1946, r. V. Minelli, i. F. Astaire, G. Kelly, L. Ball)
0.05 Dnevnik
0.15 Šport: Cesenatico: atletika; Madrid: vaterpolo

11.50 Nanizanka: Switch	Due onesti fuorilegge, 13.30 T. J. Hooker
12.45 Otroški spored: Ciao ciao, vmes risanke Josie and The Pussycats, Dino Boy, Banana Splits, Alpenrose	14.15 Glasbena oddaja: Dee-jay Television
14.15 Nanizanka: Bravo Dick, 14.45 Con affetto Sidney, 15.15 Charleston	15.00 Nanizanka: Fantasilandia
16.00 Otroški spored: Bim, Bum, Bam, vmes risanke Lalabel, Thunderbirds, Holly e Benji, Lo specchio magico	16.00 Film: L'altro uomo (krim., r. R. A. Colla, i. A. Hill, J. Hachett)
17.55 Nanizanka: La famiglia Addams, 18.15 Star Trek, 19.15 I viaggiatori del tempo	23.30 Šport: Catch 0.30 Film
20.00 Risanka: Magica, magica Emi	
20.30 Šport: nogomet - Trofeja Columbus Cup	
0.30 Film: Sissignore (kom., It. 1969, r. U. Tognazzi, i. U. Tognazzi, M. G. Buccella)	

TELEPADOVA

12.00 Nadaljevanje: Andrea Celeste
13.00 Risanke
14.00 Nadaljevanje: Anche i ricchi piangono in 15.00 Andrea Celeste
15.30 Nanizanka: Missione impossibile
16.30 Nanizanka: Viaggio in fondo al mare
17.30 Risanke: Kimba, 18.00 I predatori del tempo,

RAI 3
19.00 Dnevnik
20.00 Dokumentarec: L'Artico
20.30 XXXIX Festival internazionale del film
21.15 Dnevnik
21.40 Film: Lamb ("Agnello", 1986, r. Colin Gregg, i. Liam Neeson, Hugh O'Connor, Ian Bannen)
23.30 Glasbena oddaja: Solo per la musica - I Solisti Veneti

Družina Addams, 17.55 Italia 1

18.30 Uomo tigre, 19.00 Charlotte
19.30 Nanizanka: Mork e Mindy, 20.00 Quattro in amore, 20.30 La grande lotteria
21.30 Film: L'altro uomo (krim., r. R. A. Colla, i. A. Hill, J. Hachett)
23.30 Šport: Catch 0.30 Film

TELEFRIULI

13.00 Film: L'isola sulla montagna (r. J. Conway, i. V. Johnson, June Allison)
14.30 Risanka: Hanna e Barbera
15.30 Glasbena oddaja
18.30 Nanizanka: California fever
19.30 Dnevnik
20.00 Poročila v nemškem jeziku
20.40 Film: Il marchio di Kriminal (pust., r. F. Cerchio, i. G. Saxon, H. Linè)
22.30 Dnevnik
23.00 Nanizanka: L'enigma che viene da lontano

TELEQUATTRO

(Se povezuje s sporedi Italia 1)
Lastne oddaje:
19.30 Fatti e commenti

Pripravlja: Boris Devetak

Nove plošče

PETER GABRIEL - SO

LP

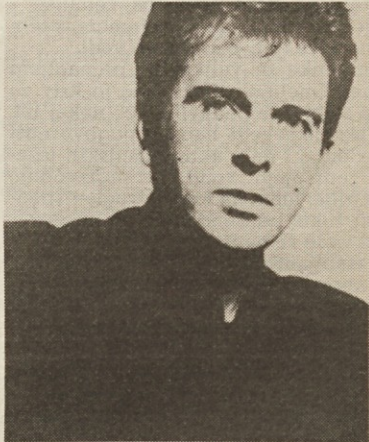
Glasbeno kariero Petra Gabriela bi lahko razdelili na dva dela. Prvi del njegovega glasbenega udejstvovanja je tesno povezan s skupino Genesis, ki jo je sam tudi ustanovil in v kateri je nastopal kot pevec, showman in do leta 1976 tudi kot avtor najuspešnejših pesmi. Naj omenim, da so bili Genesis pred časom najpopularnejši predstavniki romantičnega rocka, ki je v Italiji naletel na izjemen uspeh.

Nenadoma se je Peter Gabriel odločil, da zapusti Collinsa in tovariše ter začne samostojno in med drugim zelo briljantno solistično kariero. Spotoma je poskusil celo vrsto glasbenih stilov od folka do bluesa in celo heavy metala.

Snemal je že štiri LP plošče, med katere prištevamo tudi dvojno v živo posneto Birdy, najnovejše delo pa nosi naslov So. Kot vedno je Gabriel tudi tokrat presenetil poslušalce s svojo raziskovalno glasbeno harmonijo, iz katere lahko

razberemo, da je to lahko ustvaril samo on in nihče drug.

Pesmi so vse zanimive in vredne pozornega poslušanja:

Red Rain, Sledgehammer, Don't Give Up, That Voice Again, In Your Eyes, Mercy Street, Big Time, We Do What We're Told.

Z nagradami sodelujejo še:

Glasovnica za Vročih 10

Ime in priimek:

Naslov:

Glasujem za:

Moj predlog:

Bralci Primorskega dnevnika ali Primorskih novic na Tržaškem in Goriškem naj pošljejo glasovnice na naslov: Primorski dnevnik, Ul. Montecchi 6, 34137 Trst; bralci obeh časopisov v Sloveniji pa na naslov: Primorske novice, OF 12, 66000 Koper. Vsi naj pripišejo oznako »Vročih 10«.

TV Koper
17.00 Otroški program: nanizanka Moj prijatelj Gipsy in risanka Lamu deklica iz vesolja
18.00 Nadalj.: Ljubezen in oblast
18.55 TV Novice
19.00 Odprta meja

V današnji Odprti meji, ki jo v celoti pripravlja TV Koper, bosta med drugim tudi sledeča prispevka:

Pogovor z odgovornimi za zdravstvo in vodno oskrbo na Obali

Referendum za samoprispevek

19.30 TVD stičišče
19.50 Dokumentarec: Velike razstave
20.30 Film: Primavera di sole (dram., r. R. Thorpe, i. J. McDonald, L. Nolan)
22.05 TVD Vsedanes
22.15 Variete: Te lo do io il Brasile, vodi Beppe Grillo
23.30 Nanizanka: Lucy

Našim po svetu; 22.30 Večerna podokna; 22.50 Literarni nokturmo; 23.05 Paleta popevk.

RADIO KOPER (slovenski program)

13.30, 14.30, 17.30, Poročila; 6.00 Glasba; 6.10 Vreme; 7.00 II. jutranja kronika; 7.30 Jutranji servis; 8.00-13.00 Val 202; 13.00 Danes na valu Radia Koper; 14.40 Zanimivost; 15.30 Dogodki in odmevi; 16.00 Glasba po željah; 16.30 Primorski dnevnik; 17.00 Pogovor o...; 17.35 Zamejska pesem.

RADIO KOPER (italijanski program)

6.15, 8.30, 9.30, 10.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 18.30 Poročila; 7.15, 12.30, 15.30, 19.30 Radijski dnevnik; 6.00 Glasba; 7.00 Glasba; 8.00-12.00 Pristrčno vaši; 8.15 Flashback; 8.45 Su e zo per le contrade; 9.00 Glasba; 9.32 Dragi Luciano; 10.00 Popevka tedna; 10.35 Vstop prost; 11.00 Petkov kviz; 11.30 Na prvi strani; 11.40 Četrtek z...; 12.00 Glasba po željah; 14.30-20.00 Popoldanski glasbeni program; 14.45 Edig Galletti; 15.45-18.30 Počitnice po Jugoslaviji; 18.00 Pulj kliče Koper; 18.45 Četrtek z...; 20.00-6.00 Nočni program.

RADIO OPČINE

10.00 Glasbena matineja - v studiu Majda; 19.00 Vas zanima vaša prihodnost? - v studiu Ivana; 20.30 Povej mi! - vodita Sonja in Katja.

Zaradi suše kmetje tožijo, da ni vode za namakanje

Pravilna dobava vode iz bazena elektrarne pri Solkanu

"Sposare l'acqua al sole"—Združiti vodo in sonce. Tako piše na zajetju namakalnega kanala De Dottori v Zagraju, ki so ga zgradili še na začetku stoletja, za namakanje okrog pet tisoč hektarjev kmetijskih zemljišč. Kombinacija voda—sonce pa postaja iz leta v leto bolj vprašljiva, ker je že nekaj let zapored pretok Soče v poletnih mesecih izredno nizek in ker se postopoma večja površina zemljišč z urejenim namakalnim sistemom, s tem pa narašča tudi potreba po vodi.

Polemike in velikokrat prenapljeni in neutemeljeni očitki, kdo je kriv za tako stanje, se ponavljajo že nekaj let. Najlaže je seveda naprtiti odgovornost sosedom, ki da v akumulacijskih jezerih zadržujejo vodo za proizvodnjo elektrike, medtem ko je struga v spodnjem toku izsušena in torej primanjkuje vode za namakanje.

Pozabljamo pa ob tem na objektivne, naravne faktorje (pomanjkanje padavin) in pa na dejstvo, da predstavlja vsaka reka zapleteno vprašanje, ki ga je treba obravnnavati celovito.

Čeprav trajna letošnje sušno obdobje šele nekaj tednov, se v zadnjem času v časopisih množijo bolj ali manj glasna opozorila, da primanjkuje vode za na-

makanje. V posebnih težavah naj bi bili zadnje dni pri Konzorciju na Tržiškem. Zajetje za ta sistem namakanja je v Zagraju, kjer je iz presušene struge dejansko težko preusmeriti v kanale dovolj vode. Slednja se namreč prej izgubi v razsušeni strugi. Tako na Tržiškem, medtem ko pri Konzorciju za namakanje krmirsko—gradiščanskega polja do zdaj niso imeli posebnih težav, nam je v pogovoru dejal ravnatelj ustanove, inž. Spanghero. Nekoliko so bili zaskrbljeni v začetku meseca, ko je iz Jugoslavije pritekalo manj vode, krizno obdobje je trajalo kake tri dni. Zdaj je dotok in gladina umetnega jezera pri Ločniku spet običajen in zaenkrat ne predvidevajo posebnih težav. Vode naj bi bilo dovolj do konca nakalne sezone (predvidoma konec meseca).

Ker smo prepričani, da je treba prisluhniti različnim stranem, smo pri Soških elektrarnah v Novi Gorici vprašali, kakšno je dejansko stanje. Zelo izčrpno nam je odgovoril predstavnik te delovne organizacije, Rajko Korenc.

"Naravni dotok Soče je znašal v začetku prejšnjega tedna okrog 20 ku-

bičnih metrov na sekundo, danes znaša okrog 18 do 19 kubičnih metrov (pogovor je bil zapisan v torek, 12. t. m., op. uredništva). Imamo pač opraviti s sušo, tako kakor že nekaj let doslej. Povedati moramo, da smo te dni skoraj celoten dotok spuščali naprej, kostantno kakih 16 do 17 kubičnih metrov na sekundo. Kar je precej več od pogodbenega minimuma (12,5 kub. metrov/sek). Situacija je pač taka in se bo predvidoma ponavljala tudi v prihodnjih letih. Brez izgradnje večjih akumulacijskih sistemov, ne bo mogoče premostiti teh kriznih obdobji."

Slišati je očitke, naj bi se stanje poslabšalo po vgraditvi tretjega agregata v HE Solkan?

"Povedati moram, da po mednarodni pogodbi vključujemo ta agregat le ob visokem pretoku vode, preko 100 kubičnih metrov. Obratovanje ob nizkem vodostaju ne bi bilo ekonomično, saj bi jezero v nekaj urah izpraznilo pod dovoljeno gladino. Tu pa smo vezani na zelo stroga določila in je nihanje lahko največ poldrugi meter."

Pred kratkim ste menda imeli manjšo okvaro in so bile posledice čez nekaj ur opazne že na zajetju pri Ločniku, od koder oddvajajo vodo za na-

makanje krmirsko—gradiščanskega polja. Kako je bilo z odpravljanjem posledic?

"Povedati moram, da smo takoj obvestili prefekturo v Gorici, stanje pa se je kmalu normaliziralo. Prepričan sem, da medsebojno obveščanje, ki je v takih slučajih potrebno, funkcioni- ra."

Že nekaj let imamo opravka s sušo v poletnih mesecih, čeprav je z zelo nizkim pretokom treba računati tudi februarja in marca. Najbrž se bo stanje v prihodnjih letih še ponavljalo in bo primanjkovalo vode, bodisi za proizvodnjo elektrike, bodisi za namakanje, in druge namene. Je po vašem to vprašanje mogoče zadovoljivo rešiti?

"Rešitev ni preprosta, je pa mogoča. Treba bi bilo zgraditi akumulacijski sistem na Soči in njenih pritokih (za Idrijo so menda že pripravili tudi načrti op. ur.). Vsekakor pa bi se morali dogovoriti z italijansko stranjo za skupni načrt uravnave in izrabe hidroenergetskega potenciala Soče. To bi bila daljnoročna in za obe strani prav gotovo zadovoljiva rešitev. O tem je govor tudi v Osimskem sporazumu."

Podatke, ki so nam jih posredovali pri Soških elektrarnah glede pretoka

Soče je včeraj potrdil tudi inž. Spanghero. Pri Ločniku odvajajo zadnje dni poprečno 14 do 15 kubičnih metrov vode za namakanje in za proizvodnjo elektrike na centrali pri Fari. Polovico te količine (okrog 7 kubičnih metrov na sekundo) potem pri Fari znova vračajo v soško strugo. Preko zapornic pri Ločniku spuščajo, zato da se zagotovi minimalen pretok (zaradi rib in tudi zaradi zadrževanja gladine podtalnice v zajetju vodovoda pri Petovljah) okrog poldrugi kubični meter vode na sekundo. Če obe količini seštejemo, dobimo naravni pretok Soče. Nič čudnega torej, če je struga nižje od Gorice skoraj povsem suha in da pri Zagraju le s težavo preusmerjajo dovolj vode v namakalni kanal.

Povedati je treba sicer tudi, da je obstoječi sistem namakanja že sila zastarel in da bi s preходом na sodobnejši način (z orošavanjem), za kar je že v pripravi načrt in tudi že zagotovljena finančna sredstva (iz skladov zak. št. 828), zadostovala za namakanje precej manjša količina vode. Dokler prenove namakalnega sistema ne bodo izvedli, se bodo težave ponavljale iz leta v leto.

pismo uredništvu

Odgovor prof. Rupla inž. Fornasirju

Dan potem ko so običajni neznanci pomazali Kulturni dom in tudi osebno vozilo profesorja Alda Rupla, je ta poslal pismo s primerno obtožilo vsebinsko tako našemu listu kot Piccolu, ki ga je tudi objavil. Nekaj dni kasneje se je s pismom v Piccolu oglasil predsednik Odbora za ohranitev italijanskega značaja Gorice inž. Guido Fornasir, ki je hotel od prof. Rupla odgovor. Ta ga je Piccolu poslal že 4. avgusta, vendar v tem listu do včeraj Ruplovo pismo ni bilo objavljeno. Prof. Rupel nam je zaradi tega poslal prevod tega doslej še neobjavljenega pisma v Piccolu. V njem podrobneje določa plakate, ki jih je omenil v prvem pismu, in o katerih je predsednik Odbora želel imeti podrobnejša pojasnila.

...

Pismo, ki je bilo poslano na Segnalazioni s strani Odbora za obrambo italijanstva Gorice in ga je podpisal predsednik ing. Guido Fornasir, me je prijetno presenetilo.

Moje zadovoljstvo izhaja iz občutka, da je moral neki dvom oplaziti imenovani odbor v zvezi s posledicami, ki jih je lahko imela objava številnih plakatov na odločitve nestrpnih skupin in gibanj, če želi — ko me vabi k pojasnjevanju — da točneje opredelim, na kaj sem mislil.

Jemljem na znanje obsodbo vsake vrste barbarstva in vsakega poskusa spodkopavanja sožitja, a si jemljem pravico — čeprav nisem nikakršen odbor — da opozorim na vse tisto, kar predstavlja "ali bi lahko predstavljalo" zanikanje neke prisotnosti, ki je vitkana v zgodovino in v sedanje mestno življenje, ali zanikanje nedotakljivosti lastnine ter pravico do opozarjanja na izvor takih imen oziroma dejanskih akcij.

V zadnjem desetletju je mnogo ljudi razumelo, da drugi smo spoznali že prej, da vsaka 'oborožena pest' predpostavlja tudi 'gibanje'. To velja za levico. Za desnico so izrazi seveda različni (dobromisleči, tiha večina, brambovci svobode oziroma civilizacije), a odnosi so enaki. Tako smo priča prehodu od časopisne kampanje na plakate, od plakatov na napise po stavbah — simbolih, od napisov na povzročenih škodah. Če potem okoliščine dozori, se lahko načrtuje še kaj drugega. Izkušnje so številne.

Po dogodkih na Trgu Fontana smo se naučili še druge vzporedne tehnike: zgodilo se bo morda, da bodo običajni 'nepoznani' dregnili s kakšnim dejanjem v občutljivost italijansko govorečega prebivalstva in čez nekaj dni bo kdo gotovo osvežil teorijo o nasprotnih (dobrodošlih) skrajnostih. Na tak način je možno prelagati v času in v zavesti stvarna vprašanja, ki čakajo že toliko časa, da bi bila razrešena.

Preidem na zaželeno razlikovanje. Ko sem omenil plakate sem mislil še posebej na dva izmed njih. Prvi je bil nalepljen v jeseni leta 1985 in je med drugim trdil, da italijanski državljani slovenskega jezika v Gorici nameravajo balkanizirati mesto (podrazumljen je seveda ves zastrašljiv naboj, ki ga izraz balkanizacija vsebuje), da nameravajo prisiliti vse prebivalce, da bodo govorili slovensko in bodo pozabili italijanščino (sic!), da monopolizirajo delovna mesta (kaj so že

pravili o Judih pred petdesetimi leti?) pozabljajoč, da kadar govorimo o gospodarstvu, se prebivalstvo deli v razrede in ne v narodnosti, čeprav je spet res ravno nasprotno: za dviganje na socialni lestvici je mnogokrat potrebna asimilacija, pa naj bo očitna ali skrita.

Drugi plakat je obtoževal slovensko narodno skupnost v zvezi z vojnimi dogodki in s tedni, ki so sledili uradnemu zaključku druge svetovne vojne, pri tem pa je pozabljal na dvajset predvojnih let. Zato pa: 'Lovite čarovnice!'

V zvezi s povedanim še nekaj: pred približno mesecem dni je zgorel avtomobil na tržaškem Krasu; ponoči seveda. Nekaj časa prej se je lastnica javno izrazila na časopisju o odnosih, ki zadevajo različne narodnosti naše dežele.

Zaključujem dokončno v počitniškem slogu: razmišljaj, narod, razmišljaj.

ALDO RUPEL

Drevi v Gradežu izvolitev najlepše mladenke v deželi

Drevi bodo v Gradežu izvolili letošnjo najlepšo mladenko iz naše dežele. Miss Friuli-Venezia Giulia, ki bo danes izšla iz parka rož, bo sodelovala na tekmovalstvu za najlepšo letošnjo Italijanko. Petdeset deklet iz vse dežele se bo potegovalo za ta naslov, ki je deželnega značaja, odpira pa ti možnost, da se uveljaviš tudi v vsedrжавnem merilu. Petdeset lepotic so izvolili v najbolj znanih diskotekah in drugih plesnih lokalih vse naše dežele. Pred dvema letoma je bila za deželno Miss izvoljena Tržačanka Susanna Huckstep, ki je bila nekaj tednov kasneje izvoljena za Miss Italia, lani pa je naslov najlepše v deželi dosegla Videmčanka Michela Lazzi. Če bi hoteli dobiti neko deželno uravnovešeno bi se morala sreča letos nasmehniti kaki Goričanki ali Pordenonki.

Seveda pa žirija, ki se bo z dekleti ukvarjala že popoldne, ne bo gledala na teritorialno pristojnost. Člani žirije bodo dekletom postavili vrsto vprašanj in odgovore bodo imeli v mislih, ko bodo prešli na drugi del tekmovalja, na njihov mimohod v kopalkah. Čisto jasno je, da lepota deklet ima svoj prvi razlog pri ocenjevanju.

Žirija bo torej najlepšo izbrala že popoldne. Javna prireditve pa bo zvečer od 21.30 dalje. Program se bo odvijal na velikem odru sredi parka rož. Za dobro vzdušje publike bosta poskrbela kabaretista in komika Ezio Greggio in Gianfranco D'Angelo, napovedovala pa bo Stella Carnacina. Krono na glavo najlepše pa bo dala lanska deželna lepota.

Malo dežja z neurjem

Po daljšem obdobju suhega in zelo vročega vremena, je v torek proti večeru vendarle prišlo do osvežitve in padavin, ki pa so bile bolj skromne. Ponekod na Goriškem, zlasti v spodnjem delu pokrajine in na obrobju Brd je divjalo močno neurje z orkanskim vetrom, ki je lomil veje, ruval drevesa in razkrival strehe. Toče tokrat ni bilo. Na območju Medeye je povzročil precej škode zračni vrtnec; manj prizadeta so območja v sosednjih krajih Marjanu, Coronu in Moraru. V krajih ob obali so imeli precej težav zaradi kratkotrajnega a zelo močnega naliva.

V Rupi je štela Zveza slovenske mladine takrat 34 članov, sekretarka je bila Daša (v tem in drugih primerih gre za ilegalna imena), organizacija SKOJ pa je štela 11 članov, sekretarka je bila Danuška. Tajnica 1. odbora ZSM v Sovodnjah je bila Drava, število članov ni omenjeno. Tajnica 2. odbora ZSM v Sovodnjah pa je bila Magda, članov so imeli šestdeset. Iz teh podatkov izhaja, da v Sovodnjah ni bilo SKOJ. Ni pa povedano kaj je mišljeno v podatku 1. odbora ZSM in 2. odbora ZSM. V Gabrjah je za ZSM odgovarjala Triglavka, članov je bilo 19, za SKOJ pa Vidojka, članov je bilo deset. Na Peči je za ZSM odgovarjala Jadranka, članov je bilo 24, za SKOJ pa Sonja, članov je bilo enajst.

Mladi so organizirali napisne akcije, bili za kurirje, pomagali pri kmečkih delih družinam, katerih može je in fantje so bili v partizanih.

V časovnem obdobju med 20. avgustom in 20. oktobrom 1944 je Okrajni komite SKOJ v Mirnu predlagal načrt dvomesnečnega tekmovalja v vsem okraju, torej tudi na območju današnje Sovodnjske občine. Natisnili in razdelili

Ob velikem šmarnu - ferragostu

Trgovine tri dni zaprte previdnost v prometu

Veliki šmaren - ferragosto je pred vrati. Od jutri do nedelje bo v vsej Italiji največje in najbolj popolno tridnevno praznovanje. Seveda samo za tiste, ki so na dopustu, in teh je veliko. Več dela kot običajno pa bodo imeli vsi trgovci in turistični delavci v letoviških krajih. Gostinci v Gradežu, Lignano in drugod itak imajo polne roke dela v teh dneh. Tudi drugi trgovci bodo v teh dneh delali s polno paro, saj bodo njih trgovine odprte do poznih nočnih ur.

Drugače pa bo pri nas v Gorici. Večina trgovin je že itak zaprta. Kdor mora kaj kupiti mora to narediti danes. Jutri, v soboto in v nedeljo bo namreč vse zaprto. Le kak dežurni pek bo v soboto dopoldne prodajal kruh, našel se bo tud kak jestvinčar ter cvetličar, ki bo v soboto zjutraj pogledal če ulovi kakega klienta. Brivci in frizerji pa bodo praznovali kar štiri dni.

Prometna policija vabi avtomobiliste, motocikliste in tudi pešce, naj bodo v teh dneh superprometa previdni. Nesreč je bilo že preveč.

izleti

Doberdobska sekcija VZPI-ANPI priredi 13. in 14. septembra izlet v Zagreb (ogled velesejma), Jasenovac in na Korzaro. Prijave in podrobna pojasnila pri Mili, do 31. avgusta.

Slovensko planinsko društvo v Gorici obvešča, da bo od danes do sobote, 16. t.m., tridnevni izlet na Triglav in Cmir. Odhod s Travnika ob 15. uri.

čestitke

Danes praznuje 50-letnico rojstva **BLANKA iz Sovodenj**. Ob lepem življenjskem jubileju ji toplo čestitajo vsi Kuzminovi.

prispevki

Ob 10. obletnici smrti moža Antona Florenina daruje žena Dora 15 tisoč lir za društvo krvodajalcev iz Sovodenj. Namesto cvetja na grob Janka Peteljana, predsednika Zveze društev upokojencev Nova Gorica, darujejo goriški upokojenci 50 tisoč lir za bolnišnico v Šempetru.

Združenju prostovoljnih krvodajalcev so v razne namene darovali naslednje denarne vsote: družina Lorefi-

ce 50 tisoč, družina Alesani 60 tisoč, Andreina Geotti 50 tisoč, Maria in Franco Zvanut 25 tisoč, Roberta Stani 30 tisoč, Giorgio de Savorgnani 100 tisoč, Giorgio Bardusco, Renato Sinigoi, Salvatore Monaco, Franco Dugo, Clara Ziani, Tullio Drosghig 72 tisoč.

kino

Gorica

VERDI — Zaprto do 16. avgusta. **CORSO** 18.00—22.00 »Innamorarsi«

Nova Gorica in okolica

SOČA 19.00-21.00 »Nekontrolirana moč«. **DESKLE** danes zaprto. Jutri 19.30 »Baby love - zelena ljubezen.«

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Alesani, Ul. Carducci 38, tel. 84268.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Comunale, Ul. Terenziana 26, tel. 44387.

POGREBI

Danes v Gorici ob 8. uri Walter Foschian iz glavne bolnišnice v cerkev na Placuto in na glavno pokopališče, ob 9.30 Zora Čuk vd. Bregant iz glavne bolnišnice v cerkev sv. Ivana in na pokopališče v Podgoro, ob 11. uri Corrado Sabelli iz bolnišnice Janeza od Boga na glavno pokopališče.

† Naznanjamo žalostno vest, da je v torek v 84. letu starosti umrla

Zora Čuk

vd. Bregant

Pogreb bo danes, ob 9.30, iz splošne bolnice v cerkev sv. Ivana in na pokopališče v Podgoro.

Sinovi, snahe in vnuk

Gorica, London, Turin, Ljubljana, 14. avgusta 1986

Marko Waltritsch

12.

partizansko gospodarstvo na sovodenjskem območju

Tudi v poročilih Okrajnega komiteja SKOJ najdemo tu pa tam kak namig na gospodarsko problematiko. V poročilu, datiranem 24. avgusta 1944, je napisano, da so nacisti in fašisti, ki so imeli postojanko v Sovodnjah, redno prihajali na obisk v Rupo. V istem poročilu skojevci ugotavljajo, da je na gospodarskem področju nekaj pritožb. V Rupi, Gabrjah in na Peči tožijo, da se aprovizacija ne deli pravilno. V Rupi da se določeni terenci ne obnašajo dobro in da je prebivalstvo jezno na odbor.

naj bi 10.000 letakov, pripravili 30 mitingov, opravili 60 napisnih akcij, 50 mladih naj bi šivalo za partizansko vojsko. V tem času naj bi pripravili 200 kosov moškega in ženskega perila, 500 robcev, 20 brisač, 150 nogavic, 600 titovk, 400 kosov mila, zbrali 1.500 jajčk, 300 kg bele moke, 600 kg koruzne moke in 10.000 kg krompirja.

Gospodarska problematika je bila v ospredju tudi v poročilih, kot je na primer to, ki ga je napisala Nevenka iz Rupe: »15. oktobra so šli Nemci skozi našo vas. Mi smo se pogovarjali: »Bog ve od kod prihajajo«. En se je oglašil po slovensko: »Iz Sv. Križa Vipavskega!« Bili so zelo utrujeni. Držali so se voz in konjskih repov. Peljali so nekaj živine, ki so jo drugod oropali.«

V nekem drugem dopisu je Božica iz Rupe opisala aretacijo dveh mladenk iz Mirna, do katere je prišlo v Gorici, ko sta hoteli v neki trgovini kupiti nekaj blaga za partizansko tiskarno.

Sonja je v poročilu s Peči, datiranjem 20. decembra 1944, napisala: »Moral a vasi je zmeraj ista. Naši vaščani dajo kar morejo in pomagajo kar jim je mogoče. Naše ljudstvo je zmeraj v skrbeh kaj bo z našo vojsko in z nami, ko je zmeraj toliko ovaduhov in izdajalcev v naših vrstah.

Obisk pri Okcitancih v Dolini Aoste

Občutljivost za svoje korenine

V loku skoraj 150 kilometrov, ki se razteza med Dolino Aoste in Ligurijo, na meji s Francijo, gleda v Piemontsko nižino vrsta alpskih dolin, ki jih poznamo predvsem po nekaterih gorah in prelazih, kot na pr. Monginevro in Mon Viso. Kot marsikje v Alpah, tudi tu živi manjšina, z zanimivo zgodovino in sedanostjo, ki je pri nas razmeroma malo znana: Okcitanzi.

Že samo ime povzroča nejasnost, kajti pogosto se zanje uporablja tudi naziv "Provansalci", zato ne bo odveč razčistiti najprej to vprašanje.

Ime provansalci označuje predvsem prebivalce istoimenske pokrajine v Franciji. Zaradi svojega kulturnega in gospodarskega pomena je ta pokrajina postala nekaj simbol celotnega okcitanškega območja, ki je veliko širše od same Provanse. Ožja Provansa sega nekako od Nice do Avignona, širša Okcitanija pa od Atlantika do Alp in še preko njih. Na tem območju živi skupno kakih 12 milijonov prebivalcev, od katerih govori okcitanščino le zelo majhen odstotek, kot materin jezik pa se ga otroci učijo le še v dolinah na italijanski strani meje.

O Okcitancih smo Slovenci pred kratkim dobili dober vpogled v knjigi posvečeni nobelovcu za literaturo iz leta 1904, Fréderiku Mistralu, ki je celo svoje dolgo življenje (1830—1914) posvetil preporodu okcitanščine.

Ta jezik je dosegel svoj višek med 11. in 13. stoletjem, ko je bil, zlasti po zaslugi trubadurjev, med najbolj omikanimi v Evropi. Na tem ozemlju pa so se istočasno razvile razne verske ločine, ki jih je Cerkev pregazila s pravo križarsko vojno, z naslombo na severno Francijo. Na jugu je prevladoval "langue d'oc", na severu pa "langue d'oi". Sever je skupaj s politično oblastjo vsilil tudi svoj jezik in podredil okcitanščino na raven narečja, na jezik revnih.

Zveneca okcitanščina, ki meji hkrati na katalonščino, francoščino in italijanščino je doživela preporod še z Mistralom in pred dvema desetletjema na valu oživiljanja "odrezanih jezikov".

V Franciji je ta oživitev zajela skupine intelektualcev in mladine, ki se morajo soočati s francoskim centralizmom, v Italiji, kjer so jezikovne korenine še žive, pa je razvoj šel drugače.

Kot omenjeno je domovina Okcitancev v Italiji sestavljena iz vrste dolin, ki so si skoro vzporedne in zato nimajo skupnega, naravnega središča. Prebivalstvo mora zato težiti na mesta v narodnostno mešani ali tuji coni, ko so, poleg Turina, še Pinerolo, Cuneo, Saluzzo in Mondovì. Vseh dolin je štirinajst (Susa, Chisone, Germanasca, Pellice, Po, Varaita, Maira, Grana, Stura, Gesso, Vermentagna, Pesio, Ellero in Corsaglia). V treh živi del Okcitancev, ki so protestantske vere in o katerih bo govor posebej.

Kot je pričakovati, je jezik tem bolj ohranjen, čim više se vzpnemo v doline, toda medtem ko v nižini prodira piemontsko narečje se okcitanščina umika tudi na višjih legah in sicer pred izseljevanjem, ki je spraznilo naselja nad 1.800 m. Številna naselja niso več naseljena čez celo leto, ampak le v poletnih mesecih.

Zgodovina teh dolin je vezana na zgodovino nastajanja Italije na eni in Francije na drugi strani Alp. Vmes so bile nekaj časa manjše kneževine, razne avtonomije gorskih predelov, a vse te zapletene niti zgodovine so se poenostavile, ko je večina dolin prišla

tanščina ni neko nepomembno narečje, ampak polnopravni jezik.

Naloga ni lahka, zlasti na jezikovnem področju, kajti Okcitanzi v Italiji niso nikoli imeli svojih šol in še danes niso rešili osnovnega vprašanja o enotni pisavi svojega jezika.

Na tem področju so aktivne zlasti tri organizacije. Kot politična struktura se postavlja le Okcitanško avtonomistično gibanje, ki je nastalo pred dvajsetimi leti in ki ima v programu kot cilj nastanek avtonomne dežele s posebnim statutom, ki bi združevala vse okcitanške doline. Na zadnjih pokrajinskih volitvah je skupaj z Zelenimi izvolila pokrajinskega svetovalca v Cuneu, sodelovala je tudi na manjšinski listi na zadnjih evropskih volitvah. Poleg vseh drugih dejavnosti izdaja revije Ousitanio vivo in Valados usitanos.

Znana je tudi Soulestrelh, nastala leta 1971, ki izdaja revijo Novel Temp in se ukvarja predvsem z oživiljanjem kulturne dediščine. Tretja je Couboscuro, nastala v letih 60 okrog istoimenske revije in ki deluje predvsem v okviru katoliških struktur.

Tudi Okcitanzi so predložili zakonski osnutek za svojo zaščito, a največ upanja vlagajo sedaj v manjšinski okvirni zakon, zlasti za možne pridobitve na šolskem področju. V boju za zaščito imajo vsekakor dolgo tradicijo, saj člen 6. Ustave naj bi nastal prav na njihovo pobudo. Po gradivu, ki ga so ga objavile njihove revije je v Ustavodajni skupščini poslanec Codignola predlagal člen 108 b, za zaščito jezika v valdežanskih dolinah. Po dodatni razpravi se je člen spremenil v sedanji člen 6. Za iste cilje se poteguje tudi izjava, ki je v istih dolinah nastala med odporništvom, znana kot Deklaracija iz Chivassa.

Če pustimo pri strani tradicije in zahteve, Okcitanzi v Italiji, vzbujajo predvsem spoštovanje zaradi občutljivosti za svoje korenine. Kdor je imel priliko biti priča skrbi in zavzetosti, s katero ločujejo pristno od tujega v jeziku, v glasbi in v kulturi na sploh, se je moral zavedati kako so bolj "razvite" manjšine že izgubile to občutljivost in kako zelo jih to obuboža.

PAVEL STRANJ

Witz Orchestra žanje uspehe po vsej Italiji

Witz Orchestra je že od prvega nastopa v Trstu pred tremi leti razgrela duhove. Tržaško občinstvo se je razdelilo v dva tabora in zastopalo popolnoma nasprotujoča si stališča. Nekateri so navdušeno sprejeli njihov način izvajanja glasbe, ki se prepleta s skeči na odru in staplja v povsem neobičajen nastop — do skrajnosti nekonformističen —, ki pometa in izbija celo vrsto "resnic", v katere verjame vsak povprečen državljan. Drugi so menili, da so le neokusni ikonoklasiki, prevzetni in domišljavi glasbeniki, ki vzbujajo zanimanje zgolj "domačih" gledalcev, v kolikor so ti prijatelji in znanci. Člani Witz so se od začetkov do današnjih dni razvili v dokaj popolno in profesionalno skupino.

Pred kratkim so snemali veliko ploščo "Sarà moderno?" pri Fonit Cetra in podpisali pogodbo s prvo mrežo TV RAI. Ob priliki njihovega zadnjega nastopa na pokrajinskem prazniku Unità in Dela, ki se je zaključil minul teden, smo pokramljali z Mariom Giacazem, duhovitim vodjem Witz Orchestra.

Giacaz, kaj meniš o vašem nastupu na prazniku Unità in Dela?

»V teku večera smo predstavili potpourri naših najboljših skladb. Žal je bil oder premajhen in nekateri skeči, ki so sestavni del motiva, niso prišli do izraza. Izrabim priliko tega pogovora, da vsaj malo pogrjam "tovariše" organizatorje. Po mojem mnenju niso bili dovolj pozorni na kulturni del tega praznika. Kot po navadi so povabili predvsem tiste glasbenike in umetnike, ki so itak vedno prisotni na tovrstnih manifestacijah. Organizatorji bi morali ciljati na višjo kvaliteto, da bi lahko obiskovalci odnesli res nekaj novega od tega praznika. Zbiranje sredstev za politično delovanje ne bi smela biti poglavna skrb. Med nastopajočimi sta bila le Baiguera in Witz Orchestra na nivoju, ki presega območje naše pokrajine.«

Novica o vašem nastupu na državni televiziji je uradna. Kaj nam poveš o tem programu?

»Odkar smo začeli nastopati izven Trsta smo opozorili širšo javnost na nas in želi veliko večji uspeh kot v rojstnem mestu. Pianist Gianni Mazza in Renzo Arbore sta izpričala veliko zanimanje, upravnik Fonit Cetre Savini nam je predlagal snemanje velike plošče, ki smo jo pravkar zaključili, režiser Enzo Trapani nas je kontaktiral, ker si je želel sodelovanja z našo skupino. Prav pred kratkim smo podpisali pogodbo s prvo mrežo RAI TV. Septembra bomo začeli snemati v Neaplju v prostorih za televizijske oddaje "Sotto le stelle". Oddajo bodo predvajali od 8. januarja naslednjega leta dalje ob četrtek zvečer. Nastopali bodo tudi Simona Marchini, komika Donati in Olsen ter Big Band Bruna Biriaca. Sigla oddaje, ki se bo imenovala "Proffimamente", je "sad našega truda".«

Kako to, da tržaško občinstvo vam ni izkazalo dovolj pozornosti?

»Trst nima kulture, životari na spomnih in ne proizvaja nič novega. Mesto in njeni prebivalci so snob, pazijo le na pozlačeno fasado, za katero ni prav nič. Zgradili so si sceno, po kateri se sprehajajo, kjer ni prostora za vpeljanje česa novega, ni možnosti razvoja. Prav zato smo Witz Orchestra mnogo bolj cenjeni izven Trsta kot doma.«

Nemo propheta in patria. Vsekakor vaše delovanje je usmerjeno tako, da skušate "stresti" Tržacane.

»Načrtov je mnogo. Naslednje leto bomo uprizorili nekaj čisto novega in originalnega. Gre za opero po detektivki. Povem ti samo naslov: "Uno strazio senza fine". Vse ostalo je še tajnost. Premiera bo v gledališču Cristallo. Letos bi radi zopet predlagali slovenski skupnosti program v slovenščini. Že dalj časa mislimo na tak program, ki naj bi ga radi uprizorili za manjšino v njenem lepem gledališču, saj ne moremo mimo dejstva, da je v nas prisotna tudi slovenska komponenta. Če že nimamo vsaj enega sorodnika slovenske narodnosti, se pač zavedamo, da živimo na mešanem območju in tudi s takim programom bi lahko pripomogli k skupnemu spoznavanju in rasti.«

V kratkem bo v prodajalnah njihova velika plošča, videli pa jih bomo na ekranu naslednje leto.

DIMITRIJ GRUDEN

Prijateljstvo med mladeničem in računalnikom

Slovenski film Poletje v školjki režiserja Tuga Štiglica prinaša zgodbo o mladem Tomažu, ki ga tarejo različna eksistencialna vprašanja. Nihče se z njim ne ukvarja. Zaradi očetovih službenih ambicij mora zapustiti domači kraj. V samoti in žalosti pa si pomaga z računalnikom Vedijem, ki postane njegov največji prijatelj... Na sliki prizor iz filma Poletje v školjki

Pogled na Stritarja pripovednika ob 150-letnici njegovega rojstva

II.

V pismu poetesi Luizi Pesjakovi piše leta 1870 v zanj značilnem, malce teatralistično zaupljivem slogu:

»Ni namreč res, da sva z Borisom Miranom neločljiva, kakor pišete. Saj sva si čisto tuja, da se ne poznavata, ne umevata. On je ves drug človek kakor jaz. On je srce, jaz sem glava (kolikor toliko). Srce in glava pa nista vedno v najlepši harmoniji, kakor bi morala biti, in to je nesreča, velika nesreča.«

Kakor mi je hudo, pa velikokrat moram nespametno, škodljivo imenovati, kar dela; peča se z otročarijami, bolj na druge misli kakor nase, bolj ga drugih bolečine bole, kakor lastne; z eno besedo: To vam je čuden človek, iz katerega ne bo nikoli nič.«

Kakorkoli že, Stritarjev opis je obsežen navzven in navznoter, giblje se od literarnozgledanih spisov, satire in pripovedništva na začetku do literature za otroškega bralca na koncu, kritično pisanje mu je pri tem nekakšna stalnica - vse v razponu od 1866 do začetka novega stoletja. Nas ob tej priložnosti zanima, v čem je bila njegova inovativnost in tehtnost, s kakšno je znal svojčas tako slikovito vznemiriti in pritegniti mlade rodove.

Za začetek pojasnjevanja je potreben kratek zgodovinski pogled na slovenski položaj. - Slovenski narodni preporod, prvo presnavljanje v sodobno narodno skupnost in vzporedno formiranje moderne literature segajo v 18. stoletje; v okviru znamenitega Zoisovega krožka nastajajo takrat prvi posvetni pesniški almanahi Pisanice (1779-1781), prvi moderni komediji (1789, 1790), prva pesniška zbirka posvetne snovi (Vodnikovci

Pesmi za pokušino, 1806 (če izvezamo standardne Knoblove Štiri pare kratkočasnih pesmi iz leta 1803). Izjemnega pomena v tej fermentaciji je bila kratkotrajna francoska okupacija, ki je prinesla komplektno mrežo slovenskega šolstva in izdatne nanose francoskih meščanskorevolucionarnih idej. Toda svet habsburške monarhije je bil prearhaičen, prenerzavil, vsem terezijanskim in jožefovskim reformam navkljub, da se po razpadu Napoleonovega imperija tod ne bi restaviral najbolj policijski in najbolj konzervativni režim. Resda je bilo v 20. letih tudi formalno odpravljeno suženjstvo, ustanovili so nekaj muzejev, na drugi pa je do kraja centralizirana oblast storila vse, da bi sproti zatolkla, kar je količikar dišalo po nacionalnem in meščanskem, celo po moderniziranju umovanja in izobraževanja - dijaki so bili lahko najstrožje kaznovani že, če so brez dovoljenja prebirali leksikon ali enciklopedije. Takšna zadržnost je pazljivo bedela tudi nad slehernim oddaljevanjem od oficijelnega in programiranega, celo jezikovnega. Tako tudi pravega slovenskega meščanstva ni in ni hotelo biti, gospoda se je sproti "tujčila", kot bi rekel Levstik, s tem pa je primanjkoval tudi bistveno pomembni družbeni substrat za frontalno narodno pomlajenje in prerajanje: vsa evropska mladonacionalna gibanja so bila meščanska. Slovenskost in graditve nacionalne zavesti je tako še naprej ostajala domneva posameznikov in redkih izobraženskih skupin. Te pa so tudi delovale precej razpršeno, po deželskih in podeželskih središčih - sicer z nekaterimi lepimi dosežki, pa vendar neučinkovito in nepovezano.

Do meščanske revolucije in mladonacionalne renesanse, do t. i. »pomladi narodov«, je v habs-

burškem prostoru prišlo leta 1848, ko se tudi glede organiziranosti države oblikuje nacionalnofederalna zahteva: ne skupek fevdalnosposesnih dežel oz. njihovih naslednic, temveč nacionalno oz. etnično zaokrožena področja naj se kot relativno avtonomne federalne enote združujejo v monarhijo. Kot je znano, je temelj meščanske revolucionarne ideje osvobodjenje subjekta, narod pa je v takšnem smislu kolektivni subjekt z lastno skupinsko individualnostjo, ki jo je treba prav tako osvoboditi in avtonomizirati.

Slovenci smo v tistem zgodovinskem trenutku imeli dovolj pronicljivo misleče izobražence, da so oblikovali ustrezen politični program — t. i. "zedinjeno Slovenijo": na različne in številne, zvečine etnično heterogene upravne enote razdrobljen slovenski prostor naj bi se združil v enotno upravno celoto z vsemi kulturnimi in upravnimi prilastki suverena naroda. — Glede uresničevanja takšnega programa pa ni bil problem samo morebitni uspeh ali neuspeh revolucije v monarhiji, temveč predvsem to, ali bo mogoče gospodo, meščanstvo "nacionalizirati"; prebivalstvo je bilo premalo izobraženo, nacionalna zavest nerazširjena.

Zato se v publicistiki pa tudi književnosti, ki silovito poženeta, zelo hitro in prevladovalno pojavijo ugiibanja, polemiziranja in odločanja, za koga sploh pisati, na kakšnega bralca programirati pisanje, kdo je resnična in realna osnova nadaljnjemu nacionalnemu razvoju. Znano je, da je bil Fran Levstik kot ena največjih "mladoslovenskih" avtoritet tistega časa prepričan, da ne kaže računati na drugega kot na kmeta. Treba ga je čimprej primerno izobraziti, njegov jezik olizati in uveljaviti, z njegovo bistrostjo in spo-

sobnostjo računati. On naj bi bil edina možnost — ki pa, to je vedel tudi Levstik, ni bila skladna s siceršno evropsko zgodovinsko in družbeno izkušnjo, po kateri je bila nosilca mladonacionalnih gibanj zrevolucionirana buržoazija. Še posebne težave so se pokazale pri prenašanju Levstikove ocene na literaturo. Meščanstvo je namreč na poseben način osvobodilo tudi umetnost, razvezalo formo, uveljavilo prioriteto nevezanega govora in s tem pripovedne proze in neverzificirane dramatike, povzdignilo poprej substandardno neugledni roman v "meščansko epopejo", v znanila meščanskega sveta, njegovih interesov in idej — po inerciji starih poetoloških obrazcev je v njegovem središču morala stati ugledna gosposka oseba, zdaj seveda meščanska. Levstiku so ta sicer preprosta dejstva povzročala nepojmljive težave: vedel je, da moderne literature brez romana ni, obenem pa ni vedel, kako bi z njim v "kmečki" družbi; vse mogoče si je izmišljal, klical je na pomoč Bitziusa/Gotthelfa, ki je v Švici že pisal tudi dolge pripovedi, skorajda romane, s samimi kmečkimi osebami, zahteval je od Jurčiča, naj poskuša kaj takega, in se skrajno kritično obnašal do njegovega (in slovenskega) prvega romana Desetega brata, ker je bil narejen po nekaterih evropsko veljavnih predstavah; predlagal je roman z zgodbo o vzponu preprostega človeka do duhovnika ali trgovca (ker v enem in istem življenju takšen povzpetic še ne bi utegnil pozabiti niti lastnega jezika niti svojega družbenega substrata) itd.

(Se nadaljuje)

MATJAŽ KMECL

Po sinočnjem odprtju 5. SP v plavanju v Madridu Danes prvi boji v vaterpolu

MADRID — S sinočno slovesno otvoritvijo v znameniti madridski »Plazi de Toros« se je pričelo peto svetovno prvenstvo v plavanju. Odprtje, ki so mu prisostvovali številni ugledni španski politiki, si je ogledalo preko 20 tisoč ljudi, mimohoda v areni pa so se udeležili tekmovalci iz 62 držav.

Pozornost je že sedaj usmerjena v današnje prve boje vaterpolskega turnirja. Na sporedu je derbi med Španijo in Italijo, ki bo že odločal o uvrstitvi v polfinale, saj v isti skupini (A) nastopa tudi močna Madžarska. Jugoslovane čakajo nevarni Avstralci.

SPORED TEKMOVANJ

Danes, 14.8.: 9.00 sinhronizirano plavanje - obvezni liki; 9.00 vaterpolo - 1. kolo (17.15. Avstralija - Jugoslavija; 19.45 Španija - Italija).

Jutri, 15.8.: 9.00 sinhronizirano plavanje - predtekmovalja posamezno; 9.00 vaterpolo - 2. kolo (16.00 Madžarska - Italija; 18.30 Egipt - Jugoslavija); 9.00 skoki v vodo - predtekmo-

vanja deska ženske; 19.00 skoki v vodo - predtekmovalja deska ženske; 19.00 sinhronizirano plavanje - finale posamezno.

Sobota, 16.8.: 9.00 vaterpolo - 3. kolo (9.00 Italija - Izrael; 10.15 Jugoslavija - Kuba); 9.00 sinhronizirano plavanje - predtekmovalje dvojice; 13.00 skoki v vodo - finale deska ženske; 19.00 sinhronizirano plavanje - finale dvojice.

Nedelja, 17.8.: 8.00 skoki v vodo - predtekmovalja deska moški; 9.30 plavanje - predtekmovalja; 16.00 skoki v vodo - predtekmovalja deska moški; 18.00 plavanje - finale 100 prsno, 200 prsno moški in 100 prsno, 400 mešano, 4x200 prsno ženske.

Ponedeljek, 18.8.: 9.00 vaterpolo - polfinalne skupine; 9.30 plavanje - predtekmovalja; 13.00 skoki v vodo - finale deska moški; 18.00 plavanje - finale 100 delfin, 400 m mešano, 4x200 prsno moški in 200 prsno, 200 prsno ženske.

Torek, 19.8.: 9.00 vaterpolo - polfinalne skupine; 9.30 plavanje - predtekmovalja; 18.00 plavanje - finale 100 prsno, 200 hrbtno moški in 400 prsno,

100 hrbtno, 4x100 prosto ženske.

Sreda, 20.8.: 9.00 skoki v vodo - predtekmovalja stolp ženske; 9.00 sinhronizirano plavanje - predtekmovalja ekipno; 18.00 skoki v vodo - predtekmovalja stolp ženske; 19.00 sinhronizirano plavanje - finale ekipno.

Četrtek, 21.8.: 9.00 vaterpolo - finalne skupine; 9.30 plavanje - predtekmovalja; 13.00 skoki v vodo - finale stolp ženske; 18.00 plavanje - finale 400 prsno, 200 prsno, 4x100 prsno moški in 100 delfin, 100 prsno ženske; predtekmovalja 800 prsno ženske.

Petek, 22.8.: 9.00 vaterpolo - finalne skupine; 9.00 skoki v vodo - predtekmovalja stolp moški; 9.30 plavanje - predtekmovalja; 16.00 skoki v vodo - predtekmovalja stolp moški; 18.00 plavanje - finale 200 delfin, 100 hrbtno, 50 prsno moški in 200 mešano, 4x100 mešano ženske; predtekmovalja 1500 prsno moški.

Sobota, 23.8.: 9.30 plavanje - predtekmovalja; 13.00 skoki v vodo - finale stolp moški; 18.00 plavanje - finale 200 mešano, 4x100 mešano, 1500 prsno moški in 200 delfin, 200 hrbtno, 50 prsno ženske; 20.30 zaključna svečanost.

Ob izteku košarkarske kupoprodajne sezone Potrjenih kar dve tretjini tujcev zvenečih imen ne gre pričakovati

Kupoprodajna sezona se tudi za prvoligaška košarkarska moštva z dokajšnjo naglico izteka in ponovno, kot je sicer ukoreninjen običaj, se domala sleherni klub nahaaja pred dilemo, češ kam naj se zatečejo po novoga tujca oziroma katerega naj sploh izberemo, ko pa je trg vse prej kot natrpan. Povpraševanje je namreč izjemno veliko, ponudba pa nadvse skromna. Zaradi nerazvejanega povpraševanja, saj od društev poverjeni izvedenci merijo prvenstveno na centre, ki naj bi lastnemu moštvu izborili neoporečno premoč pod košema, se tudi ponudba ravna posledično; igralci si tako, preko svojih agentov, privoščijo zahtevati bajne vsote za prestop k hrepenčemu italijanskemu klubu.

Izbirni kampi ameriških poklicnih klubov se ravnokar iztekajo, v teku prihodnjega tedna se bodo sanje srečnejšim ameriškim igralcem ponujale vsote, ki količinsko čisto celo presegajo zneske, ki so jih italijanski klubi pripravljali odšteti. Spricho nezanesljivosti ameriških igralcev, ki se vse bolj vneto poslužujejo že podpisanih pogodb z italijanskimi sobesedniki, pri izsiljevanju prikupnejših pogodb s tamkajšnjimi poklicnimi klubi, se tukajšnje ekipe čedalje pogostejše odločajo za igralce, ki so že nastopili v italijanskem prvenstvu, zanašajoč se na domnevo, da so se slednji navzeli resnejšega evropskega pristopa k sklepanju kupcij. Pomenljiva je namreč poteza bivšega trenerja turinskega Berlonija Guerrierija, ki je »svoja« dva tujca Maya ter Bantama slednjič le prepričal in odvedel s seboj v Rim. Nadvse zgovorna je nadalje ugotovitev, da je bilo kar 40 od

skupno 64 tujcev, ki so v teku minulega prvenstva nastopili v Italiji, potrjenih. Navijači takim potezam največkrat oporekajo, donosnost navedenih odločitev pa se v teku prvenstva izkaže kot povsem očitna.

Sedaj preidemo k samemu jedru pogajanj: bivši igralec Phoenix Sunsov Charles Pittman je dokončno prestopil k moštvu iz Vareseja Divarese, Berloni iz Turina si je za prihodnje tekmovalno obdobje zagotovil »usluge« mladega krilnega igralca Thibeauxa ter centra Garnetta, medtem ko kar trije klubi vneto zasledujejo Jeffa Cooka, krilo - centra iz San Antonia, pravice nad katerim si pridružuje klub Spursov.

Za izide ostalih pogajanj se bomo seznanili v teku naslednjega tedna, ko bo NBA objavila svojo razsodbo kar se tiče letošnjega izbora igralcev. Kdor bo izločen, bo razpoložljiv za tuje klube, seveda le v primeru, da bo predlagani zneski zadovoljivo vabljeni. Izhajani »zvezdniki« bodo letošnje prvenstvo odigrali v raznih evropskih ter južnoameriških sredinah, nakar se bodo bržčas vnovič podali v ZDA, kjer se bodo lotili brezupnega vzpona v sam svetovni košarkarski (pa tudi petični) vrh.

ŽENSKO KOŠARKARSKO SP Favoriti nepremagani

Sovjetinje se tesno, z izidom 77:76, porazile presenetljivo dorašle Kanadčanke ter so v družbi ameriškega moštva neporežene sklenile kvalifikacijski krog ženskega košarkarskega svetovnega prvenstva, ki se odvija v Moskvi.

IZIDI 4. KOLA

SKUPINA A: Kuba - Brazilija 93:78; SZ - Kanada 77:76; Bolgarija - Južna Koreja 74:63. LESTVICA: 1. SZ 8 točk, 2. Kanada 6, 3. Kuba in Bolgarija 4, 4. Južna Koreja 2, 5. Brazilija brez osvojene točke.

SKUPINA B: Češkoslovaška - Tajvan 84:60; ZDA - Avstralija 76:50; Kitajska - Madžarska 90:63. LESTVICA: 1. ZDA 8 točk; 2. Češkoslovaška in Kitajska 6; 4. Madžarska 4; 5. Avstralija in Tajvan brez točk.

Bolgarka izenačila SR 100 m z ovirami

DUNAJ — Bolgarka Donkova je na Dunaju v času 12''36 izenačila svetovni rekord Poljakinje Rabštinove na razdalji 100 m z ovirami.

Vendarle Las Lenas!

Potem ko so v prejšnjih dneh vsakič odpovedali poskusne spuste in tudi prvi smuki za svetovno smučarsko prvenstvo, so v Las Lenasu (Argentina) vendarle izpeljali poskusno vožnjo za jutrišnje tekmo. Najboljši čas je dosegel Wasmaier (ZRN), drugi pa je bil Zurhyggen (Švi.).

Belloumi v Španijo

Alžirski nogometaš as Lakhadar Belloumi, ki se je izkazal na SP v Mehiki, bo odslej branil barve španskega novince v prvi ligi Real Murcie. Za prestop bo »afriški Platinik« dobil sto tisoč dolarjev.

Zelo kakovosten atletski miting

Parada zvezd v Zürichu

ZÜRICH — Kot je bilo pričakovati je mednarodni atletski miting v Zürichu postregel s serijo izjemnih dosežkov. Beležiti je bilo nič koliko odličnih časov in mer, manjkalo pa je svetovni rekord. Maročan Aouita ga je na 3.000 m zgrešil le za pičlih 30 stotink sekunde. Ashfordova (ZDA) je osvojila oboja sprinta, Phillips je na nizkih ovirah dosegel čas, ki je slabši le od Mosesovega, odličen je bil v troskoku Conley, zmagal je tudi Cova na 5.000 m. Skratka, prava parada zvezdnikov.

ZMAGOVALCI

MOŠKI: 3.000 m: Aouita (Mar.) 7'32''54 (SR 7'32''10); 3.000 m z za-

prekami: Van Dijck (Bel.) 8'17''24; 110 m z ovirami: Foster (ZDA) 13''39; 200 m: Smith (ZDA) 20''30; 400 m z ovirami: Phillips (ZDA) 47''70; 1.500 m: Scott (ZDA) 3'35''14; 800 m: Gray (ZDA) 1'43''46; troskok: Conley (ZDA) 17,55 m; višina: Howard (ZDA) 234 cm; 400 m: Tiacoh (Slonokoščena obala) 44''46; krogla: Gunthor (Švi.) 21,60 m; 100 m: Johnson (Kan.) 10''03; 5.000 m: Cova (It.) 13'15''86; palica: Gataulin (SZ) 5,91.

ŽENSKO: 400 m: Leatherwood (ZDA) 50''29; 3.000 m: Kristiansen (Nor.) 8'34''10; 200 m: Ashford (ZDA) 21''97; 100 m: Ashford (ZDA) 10''95; 1.500 m: Melinte (Rom.) 4'04''38; 100 m z ovirami: Siska (Madž.) 13''08.

Velik odziv gledalcev v Genovi

Nogometni turnir »Colubus cup« privablja v Genovo veliko število gledalcev. V finalu za tretje mesto je Sampdoria sinoči z 1:0 odpravila moštvo Argentinas junior, za katerega igra tudi Maradonov brat Ugo (na sliki). Finalno srečanje med Milanom in Genoo se do zaključka redakcije še ni končalo.

Nogometaši tržaškega drugoligaša so se vrnili s priprav

Triestina odslej v Bazovici

Po dvajsetdnevnih pripravah v Asiaju pri Vicenzi in tridnevem odmoru bodo nogometaši Triestine nadaljevali v Bazovici s pripravami za bližnje pokalne in prvenstvene obveznosti. Kot je že tradicija bodo tudi letos vadili na igrišču bazoviške Zarje, ki razpolaga z enim redkih travnatih površin na Tržaškem. Prvi trening bodo imeli že danes ob 16. uri. V nedeljo se bo tržaški drugoligaš podal v San Donà, kjer bo odigral še zadnjo prijateljsko tekmo pred krstnim pokalnim nastopom z Ascolijem, ki bo na Grezarju v nedeljo, 24. tega meseca.

Igralci in društvo seveda nestrpno pričakujejo sklepe drugostopenjske nogometne komisije v zvezi s črnimi stavami. Odvetniški zbor Triestine je sestavil kar 60 strani dolg priziv in pripravil dvajset izvodov. Priziv bodo namreč odposlali tudi vsem ostalim drugoligaškim klubom, ki jim seveda

ni vseeno, ali bo Triestina startala v prvenstvu B lige z odbitkom štirih točk ali pa jim bodo sodniki zmanjšali kazni (o možnosti nastopa v A ligi ne govori nihče več...). Priziv zadeva predvsem nogometiša Braghina (tri leta diskvalifikacije), njegova morebitna oprostitve pa bi seveda sama po sebi iz zagate spravila tudi društvo.

Stališče v zvezi s prizivnim procesom sta zavzela tudi tržaški župan Agnelli in pokrajinski odbornik za šport Cavicchioli. Prvi je Triestini naložil solidarnostno brzojavko, drugi pa se je kar obrnil na nogometne sodnike. Opozoril jih je, da bi lahko potrditev kazni »ogrozila agonistično bodočnost« ekipe, hkrati pa jih je prosil, naj upoštevajo čisto športno preteklost Trsta.

Novosti se obetajo tudi pri Udine-seju. Kaže namreč, da bo prišlo do

sprave med Dal Cinom in Mazzo. Slednji baje ne nasprotuje več želji Dal Cina oziroma njegove delniške družbe »Finanziaria Lombarda«, da se na prizivnem procesu v Rimu (začel se bo, kot znano, 21. avgusta) samostojno zagovarja. Nogometaši so medtem prosti. Znova se bodo na skupnem treningu zbrali jutri, v torek, 19. avgusta pa se bodo v Vidmu pomerili s portugalskim Portom.

Koper — Orient 1:2 (0:1)

Bivsi drugoligaš se je v prijateljski tekmi z reškim Orientom prvič predstavil z reškim trenerjem Popadičem. Koprčani so imeli več priložnosti, toda le Vrkiču je uspelo zadeti nasprotnikovo mrežo. Na drugi strani pa je soredni Vrančič izkoristil dve napaki koprške obrambe. Do pričetka prvenstva v SNL, kjer bo Koper letos tekmoval, načrtuje še sedem tekem doma ter dve v Italiji. (J. Kreft)

Padalska atrakcija

PORTOROŽ — Portoroški turistični delavci so tudi letos ob vrhuncu turistične sezone pripravili ta teden, ki so ga priglasiili za turistični teden Portoroža, več zanimivih športnih manifestacij, ki so se pričele že v ponedeljek s tekmovaljem vodnih koles ter nadaljevale v torek s plavalnim maratonom od Bernardina do središča Portoroža, na katerem je plavalo 55 plavalcev. Včeraj je bila v portoroškem zalivu zanimiva regata deskarjev, danes ob 17. uri pa bo pred restavracijo Ljubljana tekma v vlečenju vrvi. Osrednje športne prireditve in najbolj vabljive za turiste bodo ob koncu tedna in sicer jutri nočni portoroški tek, s pričetkom ob 22. uri ter dvodnevno mednarodno tekmovaljevalcev iz Avstrije, Italije, Zvezne republike Nemčije, Češkoslovaške, Avstralije in Jugoslavije za pokal Casinò in za nagrado mesta Portorož. Tekmovalje se bo pričelo jutri ob 18. uri s skupinskimi skoki na letališču v Sečovljah in se nadaljevalo v soboto od 8. ure naprej s posamičnimi skoki na cilj, ki bo na portoroški plaži.

Dvoboj Kasparov-Karpov: prekinili sedmo partijo

LONDON — Po mnenju izvedencev se bo tudi sedma partija povratnega dvoboja za naslov svetovnega šahovskega prvaka med Kasparovom in Karpovom končala z delitvijo točke. Partijo, v kateri je imel izizvalec Karpov bele figure, sta sinoči prekinila v 41. potezi. Pozicija ob prekinutju je bila dokaj nejasna, vendar vse kaže na remi. Igrala sta damin gambit. Prekinjeno partijo bosta nadaljevala drejni. Rezultat je trenutno neodločen 3:3.

Stalni dopisnik Dela
BRUNO PARMA tudi za PD

6. partija

Beli: Kasparov, črni: Karpov
Šesta partija, ruska obramba

V prvi polovici londonskega dvoboja smo videli dva različna polčasa. V prvih partijah je dominiral svetovni prvak, v zadnjih dveh pa je bil boljši izizvalec. Vsi zanimivi dogodki pa so se dogajali v otvoritvah, kajti

same igre je bilo bolj malo. Tako lahko po petnajstih potezah — tu se neke konča otvoritev — ugotovimo, kakšen bo izid partije. Prav to šesto partijo smo pričakovali z velikim zanimanjem, toda ostali smo razočarani.

Prvi odmor, ki ga je pretekli petek zahteval prvak, je bolj koristil nasprotniku. Kasparov je presenetljivo začel partijo s kraljevim kmetom in to v trenutku, ko izizvalec še ni našel ustreznih rešitev v Nimcovičevi indijski obrambi. Po poteku in porabljenem času v tej partiji pa lahko sklepamo, da je prvih 19 potez teklo po vnaprej pripravljenih domačih analizah. Za naslednjo potezo je Kasparov razmišljal kako uro in trinajst minut, kar je posebnost svoje vrste v takšnem dvoboju. Po rešitvi, ki jo je izmisliš svetovni prvak, pa je bilo jasno, da se je zadovoljil z remijem. Otvoritveni jeziček na tehnični se vse bolj nagiba na stran Karpova.

1. e4 e5 2. Sf3 Sf6 3. Se5 d6 4. Sf3

Se4 5. d4 d5 6. Ld3 Sc6 7. 0-0 Lg4 V prvem dvoboju, v zadnji, 48. partiji je Karpov igral 7... Le7, toda po 8. c4 Sf6; 9. Sc3 ni izenačil in je partijo izgubil. 8. c4 Sf6 9. Sc3 Lf3! Slabše je 9... Sc4 10. De1 (ali 10. cd5) Se6 (10... Le7 11. Sd4 dc4 12. Sf5 itd.) 11. Se5 z dobrim nadomestilom za žrtvovanje kmeta. 10. Df3 Sd4 11. De3?! V 15. partiji drugega dvoboja je je Kasparov igral 11. Tel Le7 12. Dd1?! Se6 13. cd5 Sd5 14. Lb5 c6 15. Sd5 cb5 16. Db3 0-0, toda prednosti ni dosegel. V pripombah po partiji pa je Karpov omenil, da bi beli s 16. Lf4?! Sf4 17. Te7 Kf8 18. Te5 lahko dosegel boljši položaj. Toda po 16. Lf4 je zanimivo 16... Tc8! s povsem nejasno igro. Ta pozicija je obema igralcema dobro znana, saj je bila po dvoboju temeljito raziskana v sovjetskih šahovskih časopisih. 11... Se6 12. cd5 Sd5 13. Sd5 Dd5 14. Le4 Db5 15. a4 Da6 16. Td1 Le7 17. b4 0-0. Nevarno je 17... Lb4 zaradi 18. Tbl. 18. Dh3 g6 19.

Lb6! Dc4!

Te poteze pa Kasparov v svojih analizah ni upošteval. Kaže pa, da je to edina možnost, ki drži pozicijo, na primer na 19... Sg5 20. Dh6 Lf6 21. Lb7 in beli zmaga. 20. Td7 Za to potezo je beli porabil več kot uro časa, vseeno pa je še skrivnost, kaj se dogaja po 20. Ld5! Tako ne gre 20... Dh4 21. Dc3, ali pa 20... Db4 21. La3. Črni bi verjetno igral 20... Dc2. Po odigrani potezi pa se pozicija poenostavi. 20... Ta8 21. Ld5 Db4 22. Le3 Sf4! 23. Lb4 Izsiljeno, na 23. Df3 sledi 23... Dc3 23... Sh3 24. gh3 Lb4 25. Te7 b6 26. Ta7 Kg7 V nadaljevanju je bil Kasparov v veliki časovni stiski, ni igral najbolj točno, toda to vseeno ne more vplivati na končni rezultat. 27. Td7?! Td8 28. Td8 Td8 29. Td1 Td6 30. Td3 h5 31. Kf1 Td7 32. Kg2 Le6 33. Kf1 h4 34. Lc4 Te7 35. Tf3 Ld6 36. Kg2 Te7 37. Lb3 f5 38. Td3 Lc5 39. Tc3 Kf6 40. Te4 g5 41. Te2 Ke5 prekinjeno.

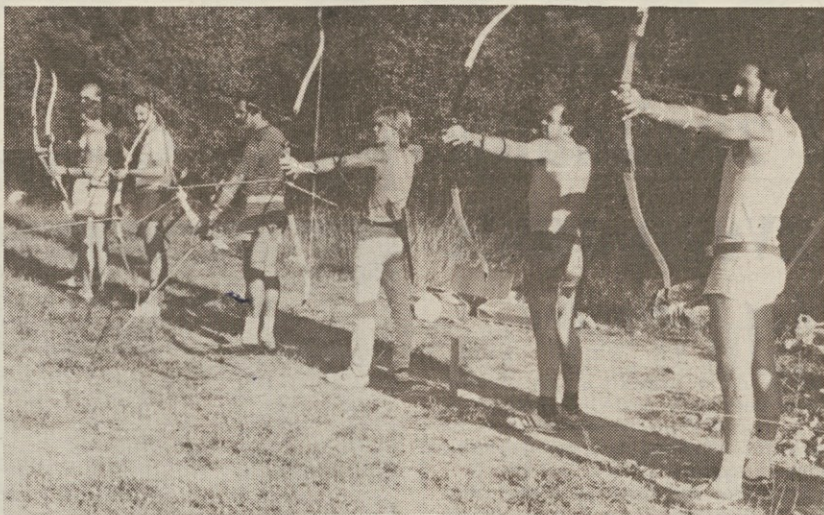
Na tradicionalnem športnem prazniku ŠD Zarja iz Bazovice V ospredju lokostrelski in balinarski turnir

V okviru tradicionalnega športnega praznika, ki ga organizira ŠD Zarja iz Bazovice v dneh 15., 16. in 17. avgusta, bo tudi vrsta zanimivih športnih tekmovanj.

Pravo novost predstavlja vsekakor lokostrelski turnir American 900 Round za 1. trofejo Zarje, ki se bo odvijal za veliki šmaren na bazovskem nogometnem igrišču s pričetkom ob 8.30. Na turnirju bodo sodelovale naslednje ekipe: Ascat iz Trsta, Naš prapor in Isonzo iz Gorice, Lokostrelski klub iz Postojne, Cormons iz Krmina in pa Zarja iz Bazovice, za katero bo to krstni nastop.

Lokostrelska sekcija ŠD Zarja, ki šteje 15 članov, je bila ustanovljena proti koncu lanskega leta in je tudi uradno registrirana v lokostrelsko zvezo FITARCO. Glavna pobudnika, Aleksander in Stojan Ražem, ki sta prejšnja leta nastopala pri tržaškem klubu Ascat, sta začutila potrebo, da tudi med Slovenci na Tržaškem zaživi tovrstna športna panoga, ki je na Goriškem po zaslugi društva Naš prapor dosegla že izvrstne uspehe. Za ta turnir vlada v Bazovici veliko zanimanje, ker bodo na njem nastopali tekmovalci, ki sodijo v samo elito italijanskega in jugoslovanskega lokostrelstva. Vrh tega bo zanimivo slediti domači izbrani vrsti, ki bo hotela zapustiti čim boljši vtis.

Druga velika športna prireditev bo v nedeljo, 17. t. m., ko bo na sporedu balinarski turnir, na katerem bo sodelovalo 16 četverk in sicer: SZ Gaja, Kraški dom, Portuale, Istra - Poreč,

Modri val iz Kopra, Lucija iz Lucije, 8. september iz Štanjela, Zeleno jezero iz Dobrave, Draga - Orlek, Brinj iz Povirja, Medvode, Zarja iz Ljubljane, Jadran iz Hrpelja, Tabor iz Lokve ter dve ekipi domače Zarje.

Kaj je pričakovati letos od tega tradicionalnega turnirja? Za mnenje smo vprašali odgovornega odbornika pri balinarskem odseku ŠD Zarja Maksa Križmančiča.

»Iz leta v leto je kakovost na turnirju boljša,« je povedel Križmančič, »in to je pričakovati tudi letos, saj smo na turnir povabili nekatera nova društva, kot na primer Istro iz Poreča in Portu-

ale, ki bi morala tekmovanju zagotoviti še kvalitetnejši nivo. Sicer pa imam za zelo pozitivno tudi dejstvo, da se bo na turnirju zbralo približno 80 tekmovalcev iz najrazličnejših krajev, ki bodo, kot je že tradicija, vzpostavili, oziroma utrdili, stike iskrenega in trajnega prijateljstva.«

Za zaključek še omenimo, da bodo vse tri dni delovali dobro založeni kioski, a v večernih urah bodo za zabavo poskrbeli Domači fantje iz Ilirske Bistrice.

Na sliki: lokostrelci bazovske Zarje med treningom.

38. iskanje trenutkov

piše: Igor Škamperle

Najbolje se počuti Beni, ki kar z lahkoto hodi, ko postane teren razbit in nevaren, pa se navežemo na vrh. Z Matevžem ga varujeva, pritrdimo vrv čez najbolj sitne prehode in od tod do ravnice pod steno, kjer naj bi postavili drugi tabor, ni videti težav. Sneg je medtem že dodobra ojužen, v steni pa neprestano žvižga kamenje, pozorni postanemo na nevarnost, na katero doma nismo bili računali.

Pohitimo navzdol, pri šotoru na enki kuhamo čaj in pijemo, žeja je velika. Čez dobro uro sta tu Nuru in Zambu, prinesla sta dva nahrbtnika, spalne vreče in hrano, za njima prisopihata še Borut in Bogdan. Kolo odprave je torej že steklo, eni gor, drugi dol. Poklepeta Beni se odloči, da bo kar tu ostal, z njima, jutri bodo poskusili postaviti tabor dva. Z Matevžem odrineva navzdol v bazo.

Po Rognionu dol gre hitro, ledenik pa se obupno vleče, več kot pet kilometrov je dolg. Živčen sem, najraje bi znorel, a Matevž mirno koraka, ne sekira se, on bi ves teden tako hodil, če bi imel hrano in se ne bi nič sekiral. Le pritruje mi, da imam prav, da se res že dolgo vleče ta ledenik. V bazi naju presenetita Andrej in Lucijan, tudi onadva sta končno prišla iz doline, zdaj smo zbrani vsi skupaj.

IGRA SLEPEČE SVETLOBE

S poslednjimi nosači sta z nekaj-dnevno zamudo v bazo prišla tudi vodja odprave Andrej Štremfelj in zamejski rojak, Lucijan Gercol. Razveselim se njihovega prihoda, Lucijan ima veliko povedati o naporni hoji po dolini in mimo vasi vse do sem gor. Medtem se je pričel tudi najlepší mesec v letu, oktober. Ko Andrej izroči Matevžu pošto in nam ta pove, da je doma lepo, suho vreme, me nekoliko otožno stisne. Že kar vidim obarvane kraške gmajne z raztresenim rujem, ki priča o neuklonjeni žilavosti, po gorah pa se med belimi apnenčastimi pečinami osipavajo mecesni. Nekam čudno nam to pove Matevž, kot bi

tudi njemu bilo žal, da je tu, zavedajoč se občutij in razpoloženj, ki jih zdaj troši jesen po domačih gorah. Še dobro, da je tu stvarni Andrej, ki naju z nekaj kratkimi stavki odvrača od sanjarjanja. »Ko si doma, si želiš sem, pa ja ne boš zdaj jamral in rinil domov.« Že res, da je tako, toda prav tako je tudi resnično, da bi zdaj najraje šel pogledat, kako sije sonce na orumenelo listje v domačih logih.

Popoldne se kot običajno pripeljejo megle, rahlo rosi, s hriba pa sestopijo fantje, ki so se kar uspešno obnesli. Našli so ugoden prostor za drugi tabor, na vrhu ledenika, tik pod stebrom, kjer se začne zahteva plezarija v steni.

Zvečer je vreme še kar sivo in megleno in tudi zjutraj se nič boljšega ne obeta. Andrej in Matevž kljub temu oddideta proti steni, a sivo turobno nebo težko pritiska, rosi in kmalu se vrne. Poležavamo v šotorih, lenarimo, popoldne pa se ker naenkrat počutim slabo, boli me glava in brez moči sem. Tudi naslednji dan sem še slab, Borut ima drisko in tako skupaj počivava, vreme je sončno in na hrib odidejo Andrej, Matevž in Lucijan. Vendar se tudi Lucijan ne počuti najbolje in pozno popoldne pripalja nazaj v bazo.

Pri pastirjih, na planini nekoliko spodaj, smo kupili kozo, šerpe so se izkazali pri klanju in odirajo in za večerjo imamo sveže kuhano meso. Prija nam, še posebno se tega veseli Lucijan, ki je kar se hrane tiče prav posebej. Vso pot od Pokre do baznega tabora ni skoraj ničesar jedel, ker se mu je z ene strani zdelo vse preveč umazano in nehigiensko, po drugi strani pa mu tudi sama hrana, razne vrste zelenjave, riž, soja in podobne stvari, s katerimi se tu prehranjujejo, ne odgovarjajo, pravi, da vsega tega še videti ne more. Zbirčnost gor ali dol, fantu je bilo treba pač priznati, da je to problem, navsezadnje je že po nekaj dnevih občutno shujšal.

Čeprav so v goriških nogometnih krogih propadli vsi dosedanji poskusi Vztrajati pri ideji o združevanju

Lani ob tem času se je v slovenskih nogometnih športnih krogih na Goriškem precej razpravljalo, včasih tudi dokaj ostro, o možnosti sestave združene nogometne ekipe, za katero bi nastopali najboljši slovenski nogometaši Juventine, Sovodenj in Mladosti. Pobuda, ki je prišla iz Sovodenj, in je bila obrazložena na občnem zboru tamkajšnjega društva (potem je sledila vrsta pogovorov med predstavniki treh društev), ni naletela na najbolj rodovitna tla. Predvsem v Doberdolu se na stvar gledali nekoliko drugače, češ da se je treba za tak korak odločiti z veliko previdnostjo, da se slovenskemu nogometu ne zada še večjega udarca.

Tako se je oktobra prvenstvo 3. amaterske lige pričelo ob prisotnosti vseh treh slovenskih ekip v isti skupini. Doberdobci, ki so zaradi odhoda številnih igralcev nastopili z dokaj pomlajeno postavo, so plačali davek neizkušenosti v rezultatih. Juventina, ki so jo že takrat pestile društvene težave, je igrala povprečno, le Sovodenjci so bili nekoliko boljši, saj so razpolagali s homogeno ekipo, ki bi z nekoliko več sreče lahko računala tudi na kaj več.

Sedaj smo pred začetkom novega prvenstva in kar nam je znano, tudi tokrat ne bomo pričali velikim spremembam. Letošnje poletje je potekalo dokaj umirjeno, vsaj glede možnosti združevanja. Očitno so lanske težave pustile svojo sled pri predstavnikih treh društev, ki so uvideli, da je pojem

združevanja tuj v mentaliteti številnih naših športnih delavcev. Tudi primeri, ki prihajajo iz odbojarskega sveta (Val-Naš prapor, Dom Agorest-Sovodnje) niso prispevali k temu, da bi tudi med našimi nogometaši prevladala razsodnost nad kampanilističnim gledanjem in prepričanjem, da bo letos le napočil čas, "ko bomo napredovali". Od časov Juventine, ki je dosegla napredovanje v 2. AL, nismo bili več priča kakšnemu vidnejšemu uspehu slovenskega nogometa na Goriškem. Izjemo predstavljajo nekateri posamezniki, ki so se izkazali v mladinskih pokrajinskih reprezentancah.

Pred tedni, v okviru prireditev ob 30-letnici ŠD Sovodnje, smo prisostvovali srečanju med slovenskima mla-

obvestila

ODBOJKARSKO DRUŠTVO BOR

sporoča, da bo ob priliki tradicionalnih priprav organiziralo v Skofji Loki (od 21. do 31. avgusta) tudi tečaj za začetnike. Vpišejo se lahko dekleta letnika 1974 in mlajše ter fantje letnika 1970 in mlajši. Vpisovanja in informacije v Borovem športnem centru telefon 51377.

ŠZ DOM

priredi od 1. do 7. septembra v Kranjski gori priprave za košarkarje letnikov 72 in mlajši. Interesenti naj se javijo do vključno 25. avgusta na sedežu društva v Ul. Malta 2, tel. 33029 od 9. do 11. ure.

dinskima vrstama iz Goriške in Tržaške. Za goriške barve so nastopili mladi nogometaši treh slovenskih klubov ter nekateri Slovenci, ki igrajo v drugih ekipah. Ne glede na rezultat takratnega srečanja oziroma na prikazano igro, pa je treba reči, da smo imeli pred seboj ekipo, ki bi lahko veliko dosegla v amaterskih prvenstvih. Povedati je še treba, da bi to postavo lahko okrepili še nekateri drugi igralci, tako da dvomov o napredovanju zares bi ne bilo in prepričani smo, da tudi v 2. AL rezultati ne bi izostajali.

Vse to pa ni bilo dovolj, da bi nekateri razumeli pomen združevanja kot kakovostni skok slovenskega nogometa na Goriškem. V trenutku, ko iz leta v leto beležimo padec števila rojstev, v trenutku, ko se tudi v našem prostoru vedno bolj uveljavljajo druge športne panoge in s tem odjemajo nogometu mlade sile, v trenutku, ko je za prvenstvo treba nakazati visoke vsote, ki jim včasih naša društva niso kos, v trenutku, ko organizacijsko društveno stanje ni na zeleni veji, je še veliko takih, ki vztrajajo na tezi, da je združevanje bolj škodljivo kot koristno.

Te vrstice, napisane v vročih pasjih dneh, izhajajo iz želje, da bi tudi pri nas le prišlo do odločitve, ki bi slovenski nogomet na Goriškem popeljala nekoliko višje. Samo tako bo ta športna panoga, ki ima veliko privržencev tudi med Slovenci, odigrala pomembnejšo vlogo.

R. PAVŠIČ

Slovenski šport v miljski občini: težko, a ne brezupno

Eno tistih področij, o katerih na naši strani bolj poredkoma pišemo, je miljska občina. Razlog je dokaj enostaven. Športnega dogajanja je v Miljah bolj malo. To pa še ne pomeni, da se tudi tam ni prav nič dogajalo, da ni bilo poskusov in načrtov, da bi nekaj ustvarili.

Prav zato smo se obrnili do predsednika Društva Slovencev miljske občine Kiljana Ferluga, da bi nam o tem vprašanju kaj več povedal. Da bi bolje razumeli sedanjí položaj, je treba seveda poznati razmere iz prejšnjih desetletij in tako je Ferluga uvodoma segel še v čas po vojni. Vse do leta 1953, je začel Ferluga, slovenskega organiziranega športnega delovanja praktično ni bilo. V naslednjih letih so bili narejeni nekateri poskusi, ki pa so se kmalu izjalovili. Omenil je ustanovitve odbojarske skupine pri Korošcih leta 1956. Tedaj sta Oskar Pečar in Vito Svetina zbrala nekaj fantov in začela s treningi. Pri Korošcih, na dvorišču društvene gostilne, so si uredili odbojarsko igrišče in vadili eno celo poletje. Ker pa ni bilo pravega zanimanja in navdušenja, je ta dejavnost kmalu zamrla.

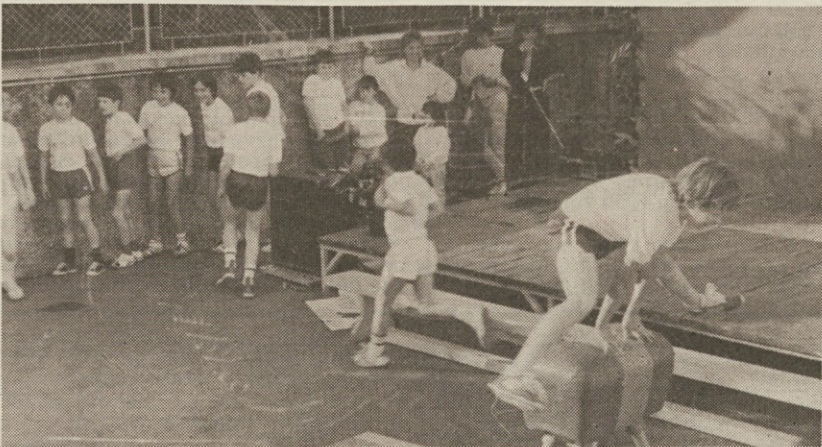
V tem času sta v Miljah nastali nogometni društvi Muggesana in Fortitudo. Nekateri posamezniki so se potegovali za ustanovitve slovenske nogometne ekipe. Tudi ta pobuda ni prodrla, ker ni bilo razumevanja in podpore obeh večinskih društev. V naslednjih letih, vse do 1979, ni bilo na tem področju nobenega napredka.

Kakšni so bili pravi razlogi za tako porazno stanje?

Kiljan se je pri tem navezal na težave, ki jih je imel kot učitelj, saj so nacionalistični krogi na vse načine ovirali obstoj in razvoj slovenskega šolstva. Zapostavljanje, lažna propaganda, prepričevanja, nedostopnost do delovnih mest v primeru, da si imel otroke v slovenski šoli, so prisilili slovenske starše, da so izbrali lažjo pot. Otroke so vpisovali v italijansko šolo. Za tako ravnanje je tudi krivo to, da slovenske srednje šole v miljski občini ni bilo in je še vedno ni. To je od slovenskih staršev zahtevalo veliko finančno breme, da so jih lahko pošiljali v najbližji srednji šoli, v Dolino ali k Sv. Jakobu. Verjetno se je prav zaradi tega 60 slovenskih otrok od leta 1954 dalje vpisalo v italijansko srednjo šolo v Miljah.

Jasno je torej, zakaj je bilo na športnem področju v Miljah tako malo storjenega. Ob tako skromnem številu otrok je bilo praktično nemogoče sestaviti kakšno športno ekipo. Posamezniki, ki so si seveda želeli ukvarjati s športom, so tako morali k društvom izven občine. K taki rešitvi se mnogi zatekajo še danes.

Zdaj pa je stanje občutno boljše. V slovenskem športnem centru v Miljah imata svoj sedež občinski vrtec in osnovna šola. Sem zahajajo vsi otroci iz miljske občine. Šolo obiskuje 32 otrok, v vrtcu jih je 17. Vsi se udeležujejo vadbe v okviru Športne šle. Ta

deluje od leta 1980. Vadba poteka dvakrat tedensko v telovadnici italijanske srednje šole pod vodstvom vaditelja Valentina Kraševca. Otroci se udeležujejo in uspešno nastopajo na tekmovanjih skupaj z drugimi osnovnimi šolami. Prav ustanovitev Športne šole je bila važen korak za nadaljnji razvoj športa. Vaditelj Kraševac je znal navdušiti in vcepiti veselje do telesne aktivnosti otrokom, ki se po končani osnovni šoli odločajo za nadaljevanje športne aktivnosti pri raznih društvih. Tako imamo nekaj otrok, ki igrajo odbojko in košarko pri Boru, nekaj pa nogomet pri Bregu.

Poleg Športne šole že nekaj sezon deluje namiznoteniška sekcija. Leta

1979 si je društvo nabavilo namiznoteniško mizo. Vadba oziroma prosto igranje je bilo tedaj le občasno. Okrog osem mladincev je ob prostem času zahajalo v društvene prostore, kjer so lahko nemoteno igrali. Leta 1982 se je ta aktivnost s podporo ŠZ Bor še bolj razvila. Vaditelj Športne šole Kraševac je prevzel skupino otrok in z njo začel treninge, ki so redno potekali. Društvo je tedaj na občino vložilo prošnjo, da bi to dejavnost prenesli v bližnjo telovadnico srednje šole. Prošnja je bila zavrnjena z utemeljitvijo, da bi namiznoteniška miza lahko poškodovala parket. Še danes se morajo otroci stiskati v šolskih prostorih, ki so za vadbo

neprimerni. V največji učilnici šolskega poslopja potekajo treningi namiznoteniške skupine, pevske vaje zbora Jadran in glasbena vzgoja. Prav zaradi pomanjkanja ustreznih prostorov je sedaj nemogoče še bolj razviti športno dejavnost.

Letos je bila ustanovljena rekreacijska skupina. Članice te skupine so se morale sprijazniti z dejstvom, da je za njih šolska telovadnica vedno zasedena. Po prošnjah in prigovarjanju slovenskih občinskih svetovalcev je občina tej skupini dodelila sobotne popoldneve. Kljub neugodnemu urniku se je vadbe udeležilo petnajst tečajnic. Vadba je trajala od januarja do konca maja. V načrtu imajo, da bi tečaj priredili tudi prihodnje leto. Upati je seveda, da bo občina omogočila primernejši urnik.

Ob koncu ne smemo pozabiti omeniti uspeha osnovnošolca Luke Grbca, ki se za naše razmere ukvarja z dokaj neobičajnim športom, z go-kartom. Letos se je zelo uspešno udeležil nekaterih dirk v Sloveniji. V kategoriji najmlajših je bil celo najboljši.

Tak je torej položaj v miljski občini. Dober seveda ni, a tudi brezupen ne. Vsa upanja so razumljivo usmerjena v bodočnost. Upanje pa ni dovolj. Treba bo premostiti še veliko težav, treba bo trdo delati, da se bo lahko športna dejavnost tudi na tem sedaj sivem področju uveljavila in razvila. (Igor Tul)

Na sliki: otroci Športne šole na zaključni šolski in društveni veselici.

Naročnina: mesečna 12.000 lir - celoletna 140.000 lir; v SFRJ številka 70 - din, naročnina za zasebne mesečno 350 - din, letno 3.500 -; za organizacije in podjetja mesečno 500 -; letno nedeljski 1.200 - din.

Poštni tekoči račun za Italijo
Založništvo tržaškega tiska, Trst 13512348

Za SFRJ - žiro račun 50101-603-45361
ADIT - DZS 61000 Ljubljana
Kardeljeva 8/II. nad. - telefon 223023

Oglaš - Ob delavnih trgovski 1 modul (šir. 1 st. viš. 23 mm) 50.000 lir. Finančni in legalni oglaš 3.350 lir za mm višine v širini enega stolpca. Mali oglaš 650 lir beseda. Ob praznikih povisek 20%. IVA 18%. Osmrtne, zahvale in sožalja po formatu. Oglaš iz dežele Furlanije-Juljske krajine se naročajo pri oglašnem oddelku PUBLIEST - Trst, Ul. Montecchi 6 - tel. 775275, tix 460270 EST I, iz vseh drugih dežel v Italiji pri podružnicah SPI.

primorski dnevnik

14. avgusta 1986

TRST - Ul. Montecchi 6 - PP 559
Tel. (040) 764832 (4 linije) - Tix 460270
GORICA - Drevored 24 maggio 1
Tel. (0481) 83382 - 85723
CEDAD - Stretto De Rubels 20
Tel. (0432) 731190

Odgovorni urednik Bogumil Samsa

Izdaja
in tiska

ZTT
Trst

PIEG

Član italijanske
zveze časopisnih
založnikov PIEG

Černobilska tragedija vplivala na padec rezervacij Po nekajmesečnem zastoju zanimanje za potovanja v Sovjetsko zvezo raste

Konec koncev je Trbiž bližji Černobilu kot Leningrad

BENETKE — Potem ko so se zaradi jedrske nesreče v Černobilu turistični tokovi v smeri sovjetskih republik močno zredčili, se je med prebivalstvom Veneta zanimanje za potovanja v SZ zadnje čase spet občutno povečalo. Maja so bile skoraj vse ustrezne rezervacije naenkrat odpovedane, kar je vpricho strahu, ki ga je radioaktivni oblak pognal ljudem v kosti, tudi razumljivo, zdaj pa, v drugem delu poletne sezone, je število rezervacij naglo naraslo. To je rekel Luigi Casarin, ki iz potovalnega urada Clipper v Mestrah ljudi usmerja prvenstveno v Moskvo, v Leningrad in v druga sovjetska središča, ki na svetu slovijo po svojih umetniških in zgodovinskih znamenitostih. Stranke, ki se naslanjajo na to agencijo, se vozijo v Sovjetsko zvezo izključno z letali.

Toda zopetne množitve rezervacij za polete v največjo evropsko državo

ne gre pripisati zgolj dejstvu, da je od černobilske tragedije minilo več časa, ampak tudi in morda predvsem okoliščini, da so se ljudje prepozno zavedli nečesa, česar bi se lahko tudi prej tega namreč, da je Moskva od Černobila enako oddaljena kot Dunaj, kamor pa so po jedrski katastrofi še naprej zahajali. Res je sicer tudi to, da je jedrska eksplozija občutno potisnila navzdol cene potovanj v Moskvo in Leningrad, ki so danes dokaj konkurenčne, kot menijo pri turistični agenciji Italturist. Ta že dolga leta prireja izlete po vsej Sovjetski zvezi in njeni operaterji naglašajo, da je zadeva Černobil povzročila v maju 70 do 80-odstoten osip v številu rezervacij, tako da bi konec decembra celoletni obračun potovanj moral biti za kakšnih 17 odstotkov slabši. Nazadnje to niti ni tako hudo, saj sami turistični delavci

pravijo, da so pričakovali po ukrajinski nesreči hujše posledice, tako da so se že začeli s pridom pripravljati na naslednjo sezono, ko bo Černobil samo še spomin.

Turistični izvedenci so glede učinkov radioaktivnosti na človeka dejali, da pri izletnikih, ki so se vračali iz Sovjetske zveze, ko je radioaktivni oblak še lebdel nad nami, stopnja okuženja ni bila kdo ve kako višja kakor pri prebivalstvu severozahodnega dela Italije. Največ rezervacij so tedaj odpovedali ljudje v severnovzhodnem delu države, to pa zato, ker so takrat pihali vetrovi in nikdar nisi vedel, pri čem da si. »Če vzamemo kompas v roke« je dodal Casarin »ugotovimo, da Trbiž leži bližje Černobilu kot sam Leningrad, kar pomeni, da so pomislekom ljudi, ko se je šlo za izbiro za ali proti potovanju na vzhod, botrovali predvsem psihološki dejavniki.«

Osemletni rekorder

Osemletni Thomas Bryant iz Newburga pri New Yorku ima svojevrstni rekord: le malo ljudi na svetu, gotovo pa nihče njegovih let, ni še naredil, kot on, petkratni salto nazaj.

(Telefoto AP)

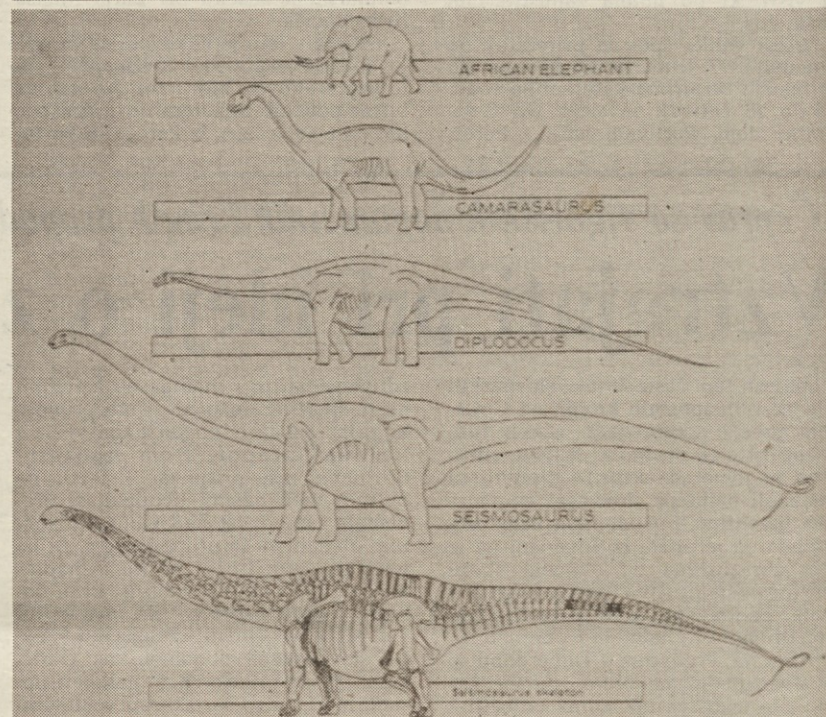
Novost v sovjetskem gospodarskem sistemu Tudi v Sovjetski zvezi bodo kmalu odprli zasebne restavracije

MOSKVA — Zelo verjetno bodo v Rigi, glavnem mestu Litve, odprli privatne restavracije in kavarne, kar predstavlja odločilno spremembo v sovjetski mentaliteti in nadaljnji korak na poti revizije ekonomskih mehanizmov, za katero se je zavzel Gorbačov. O ideji, da bi dali v zakup privatnikom, družinam ali zadrugam kavarne in manjše menze, kot poroča Literaturnaja gazeta, trenutno razpravljajo na občini v Rigi. Revija objavlja intervju z Evgenio Išenko, funkcionarko županstva, ki opravičuje predlog kot nujno racionalizacijo celotnega sistema državnih restavracij. Dohodki kavarn so se znatno zmanjšali zaradi prepovedi prodaje alkoholnih pijač v boju proti alkoholizmu. Nujne profite, po mnenju sovjetskih funkcionarjev, pa lahko dosežejo samo z izboljšanjem ponudbe in z upoštevanjem obiskovalca kot dobrodošlega gosta. »Pri tem pa moramo gledati tudi na dohodke uslužbencev kavarn,« pravi Išenkova.

Sedanje državne restavracije naj bi dali v upravo privatnikom, ki naj bi od države dobili prostore, opremo, začetno denarno pomoč in pomoč pri reklamah. Upravniki naj bi za to plačevali državi davek proporcionalen z dnevnim inkasom, ter si obdržali čisti zaslužek. Novost predstavlja tudi globa, kateri bodo podvrženi privatniki za morebitne proteste klientov, ter možnost odpusta odvečnega personala.

Pri konkretnem izvajanju privatizacije, pa se bodo oblasti v Rigi srečevale z mentaliteto sovjetskih državljanov. »Predvsem bo nujno, pravi Išenkova, da se upravniki novih struktur odvadajo krasti, zadovoljiti se torej morajo z manjšimi dohodki toda ob tem na široko zajemati v državnih skladiščih, v katerih delajo. Nova mentaliteta je bistvene važnosti za uspeh privatizacije delov državnega sistema.«

Zemlja se je tresla ko je Sizmo šel mimo

ALBUQUERQUE (New Mexico) — Devet repnih vretenc morda največjega doslej odkritega dinosavra so odkopali na tajnem kraju, oddaljenem kakšnih 60 milj severozahodno od kraja Albuquerque. Našel jih je paleontolog David Gillette, predstojnik naravoslovnega muzeja New Mexico Museum. Te kosti je 1980. leta odkril muzikolog Arthur Loy, vendar jih je Gillette šele lani uspel odkopati in je te dni javnosti sporočil njihov izvor.

Na podlagi velikosti najdenih kosti je Gillette izrisal podobo tega gigantskega dinosavra, ki ga je imenoval "sizmozaver", odnosno "dinozaver, ki povzroča potres". Tako ga je poimenoval zato, ker je vsak njegov korak zagotovo stresel zemljo. Žival je namreč tehtala kakšnih 80 ton, dolga je bila 30 metrov, v višino pa je merila sedem.

»Vse kaže, da pripada ravnokar najdeni dinosaver med največje, ki smo jih doslej odkrili,« je izjavil Gillette. Ta dinosaver, kakor tudi vsi ostali, doslej odkriti, pripada družini "zavropodijev". Zanje je značilen dolg rep, kratak in močan trup, glava je bila nasajena na dolgem vratu, tako da je žival lahko obirala tudi najvišje listavce, ki so v juri prekrivali takratno zemeljsko površino.

V Turčiji se vedno bolj uveljavljajo zasebne šole

ANKARA — Turške oblasti se že dalj časa ukvarjajo s problemom premajhne kapacitete državnega šolskega sistema. Druga plat medalje pa je velik razcvet privatnih šol. Starši raje pošiljajo otroke v privatne šole, čeprav jim to predstavlja velike finančne izdatke. Poleg tega je obiskovanje teh šol postalo že pravi »status simbol«, predvsem, če so francoske, angleške ali pakistanske.

Privatni šolski sistem je postal v Istanbulu in Ankari pravi »velik posel«. Kot poroča v teh dneh časopis »Džumhuriyet« so samo v tem letu odprli v Istanbulu 64 privatnih osemletk, 58 privatnih gimnazij, 51 višjih šol in 18 srednjih šol drugih držav. Šole imajo razne usmeritve, od klasičnih do specializacije iz elektronike z najmodernejšimi komputerskimi učili.

Tudi cene šol so si med seboj različne. Po podatkih Džumhurijeta so primorani starši v splošnih šolah (druge kategorije) odšteti približno 1.300 ameriških dolarjev samo za splošne stroške, ki predvidevajo 715 dolarjev šolnine, 150 dolarjev za knjige in ravno toliko za dnevni obrok, šolsko uniformo in prevoz. Poleg tega morajo plačati tudi mesečno šolnino, ki znaša nadaljnjih 150 dolarjev. Seveda so šole prve kategorije znatno dražje.

Prosvetne oblasti vlagajo velike napore v spremembo stanja na državnih šolah, predvsem da se izboljša študijska raven. Ob tem pa se mreža privatnih šol vedno bolj širi zaradi prestiža in elitnosti, ki so si ga ustvarile.

Med računalniki razsaja »kompjuterski virus«

WASHINGTON — Računalniške mreže, ki sežejo na vojaško, bančno, letalsko in še na druga področja, so izpostavljene hudi nevarnosti: napadu »računalniškega virusa«. Tako ameriški strokovnjaki imenujejo elektronsko šifro, ki jo je mogoče spraviti v računalniške programe tudi prek telefonske zveze. Gre za pravcati ekvivalent destruktivnega mikroorganizma, saj »računalniški virus« briše podatke iz pomnilnikov, zavaja računalnike v napake, kar seveda lahko ima usodne posledice npr. pri izstreljevanju raket, vodenju letov, bančnem poslovanju itd.

Ameriški izvedenci se že dalj časa ubadajo s problemom, kako obvarovati računalniške mreže pred to nadlogo. Na univerzi v Georgtownu so v ta namen osnovali tudi poseben center. Vsi naporji pa so doslej bili zaman: ni in ni mogoče najti načina, da bi računalniki postali »imuni«. »Kompjuterski virus« je tako sestavljen, da se lahko razmnožuje kot pravi organizem. Ena izmed njegovih lastnosti je tudi ta, da je lahko dalj časa v »spečem stanju« in da

se prebudi v prehodno določenem trenutku. Dokler »spi«, ga praktično ni mogoče zapaziti. Vsega namreč meri nekaj stotin bitov, kot pravimo enotam informacije, in ga je skoraj nemogoče stakniti med milijoni podatkov, ki so v računalnikih.

Eno izmed »zdravil« pred to nadlogo bi predstavljala izolacija računalniških mrež. Toda zdi se, da je zdravilo slabše od bolezni, saj bi z izolacijo računalniki izgubili marsikatero bistveno funkcijo, ki jo opravljajo. Tako bi npr. v bankah bili prav malo koristni računalniki, ki bi bili odrezani od sveta, saj so dragoceni prav zaradi neposredne zveze s tržiščem.

Zanimivo je, da se je ideja o »računalniškem virusu« prvič pojavila v nekem znanstveno-fantastičnem romanu iz leta 1975. Pet let pozneje pa je ideja postala resničnost in grozi s posledicami, ki so zaenkrat, k sreči, ostale zgolj znanstveno-fantastične.

Kmečka vojna

Riše:
Ž. LORDANIČ

34.

SKOZI VAS SO SE VALILI LJUDJE IN VLEKLI
S SEBOJ ZVEZANE VOJAKE.
V BOŽJEM IMENI SE DVIGUJETA
KRAMP IN MOTIKA ZA STARO PRAVDO!

PO VAŠEH SO KMETJE POZIVALI K UPORU.
IZ KOČ SO PRIHAJALI MOŽJE S KOSAMI, VI-
LAMI, SEKIRAMI...

NASLEDNJEGA DNE JE GUBEC ŽE PREGLEDOVAL SVOJO KMEČKO VOJSKO...

